

Analiza sytuacji na rynku pracy

W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM 2016 R.

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie
Wydział Badań i Analiz

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
W LUBLINIE

Opracowanie:
Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie
Wydział Badań i Analiz

Analiza sytuacji na rynku pracy

W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM 2016 r.

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie

Publikacja elektroniczna: www.wuplublin.praca.gov.pl

Przedruk w całości lub w części oraz wykorzystanie danych statystycznych w druku
dozwolone wyłącznie z podaniem źródła

Lublin 2017 r.

Spis treści

Zakres i struktura opracowania	5
1. Charakterystyczne cechy regionalnego i lokalnych rynków pracy	6
1.1. Podstawowe uwarunkowania	6
2. Stan i struktura bezrobocia	9
2.1. Poziom i natężenie bezrobocia	9
2.2. Płynność bezrobocia	15
2.3. Zmiany w strukturze bezrobotnych	21
2.4. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	23
2.5. Bezrobotni według grup zawodów	24
2.6. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy	32
2.7. Wybrane kategorie bezrobotnych	37
2.8. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	42
2.9. Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej	54
2.10. Cudzoziemcy	56
2.11. Formy wsparcia klientów urzędów pracy	59
3. Zadania realizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie	65
3.1. Badania rynku pracy	65
3.2. Zlecenie Działań Aktywizacyjnych	70
3.3. Polityka rynku pracy – Fundusz Pracy, KFS, Programy regionalne	71
3.4. Opis Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki	83
3.5. Obsługa Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego	88
3.6. Obsługa Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)	97
3.7. Działalność doradczo-szkoleniowa	103
3.8. Pośrednictwo pracy – Europejskie Służby Zatrudnienia (EURES)	113
3.9. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie bezrobocia	117
3.10. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	118
Podsumowanie	120

Zakres i struktura opracowania

Wojewódzki Urząd Pracy po raz kolejny przygotował „*Analizę sytuacji na rynku pracy w województwie lubelskim*”. Niniejsze opracowanie omawia sytuację i zmiany zachodzące na rynku pracy województwa lubelskiego w 2016 roku, na tle poprzednich lat oraz w odniesieniu do danych krajowych. Przedstawia także realizację zadań Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie w obszarze rynku pracy.

Dokument ten stanowi realizację zapisów Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016r. poz. 645 z późn. zm.). Każdego roku Sejmik Województwa podejmuje zagadnienia dotyczące sytuacji społeczno – gospodarczej pod kątem tendencji i charakterystycznych zjawisk zachodzących na lokalnym rynku pracy.

Z uwagi na fakt wykorzystania w powyższej *Analizie...* danych pochodzących nie tylko ze statystyk opracowywanych przez Wojewódzki i Powiatowe Urzędy Pracy, lecz również z publikacji Głównego Urzędu Statystycznego, które ukazują się w terminach późniejszych, dane prezentowane w tegorocznym dokumencie nie zawsze obejmują pełne 12 miesięcy 2016 roku.

Rozdział 1 zawiera podstawowe informacje dotyczące regionalnego rynku. Przedstawia sytuację gospodarczą i demograficzną województwa oraz aktywność zawodową mieszkańców Lubelszczyzny.

Rozdział 2 prezentuje diagnozę zmian jakie zaszły na rynku pracy. Omawia płynność bezrobocia oraz poszczególne kategorie osób bezrobotnych. Zawiera dane analityczne dotyczące napływu jak i odpływu osób bezrobotnych z rejestrów Urzędów Pracy. Omówione tutaj zostały także instrumenty rynku pracy oferowane bezrobotnym przez Publiczne Służby Zatrudnienia.

Rozdział 3 zawiera informacje dotyczące działań realizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie.

1 | Charakterystyczne cechy regionalnego i lokalnych rynków pracy

1.1. Podstawowe uwarunkowania

Położenie

Województwo lubelskie obejmuje obszar 25122 km². Pod względem zajmowanego terytorium jest trzecim co do wielkości województwem w kraju. Gęstość zaludnienia wynosi 85 osób na km², przy średniej krajowej 123 osoby na km². Położone jest we wschodniej części kraju a całkowita długość granic Lubelszczyzny wynosi 1196 km. Obszar województwa w całości leży w dorzeczu Wisły. Głównymi rzekami województwa są Wieprz, Wisła (stanowi znaczną część granicy zachodniej województwa) oraz Bug (wyznacza granicę wschodnią województwa).

Województwo graniczy od wschodu z Białorusią i Ukrainą, od południa z województwem podkarpackim, od zachodu z województwem świętokrzyskim i mazowieckim, które jest też sąsiednim regionem od północy. Na krótkim czterokilometrowym odcinku Lubelszczyzna graniczy przez rzekę Bug z województwem podlaskim.

Województwo lubelskie podzielone jest na 24 powiaty, z czego: 20 to powiaty ziemskie, 4 powiaty grodzkie. Ogółem w województwie jest 213 gmin, z tego: 20 gmin o charakterze miejskim, 170 wiejskim i 23 miejsko – wiejskim. Ośrodkiem administracyjnym województwa jest miasto Lublin.

Demografia

Województwo lubelskie na koniec czerwca 2016¹ roku zamieszkiwało 2135715 osób, co stanowiło 5,6% ogólnej liczby ludności kraju. W porównaniu z czerwcem 2015 rokiem liczba ludności zamieszkującej obszar województwa zmniejszyła się o 0,4%.

W I półroczu 2016 roku w województwie lubelskim, podobnie jak i w Polsce, mieszkało więcej kobiet niż mężczyzn – kobiety stanowiły 51,5% ogółu ludności województwa, natomiast mężczyźni 48,5%.

Większość ludności województwa mieszka na terenach wiejskich – 1144129 (tj. 53,6% ogółu mieszkańców), zaś w miastach 991586 (46,4%). Region należy do słabo zaludnionych i zurbanizowanych. Najwyższym zurbanizowaniem cechuje się podregion lubelski, natomiast najslabszym bialskopodlaski.

---

¹ Źródło: Urząd Statystyczny w Lublinie

Sytuacja gospodarcza regionu

Jednym z najważniejszych działów gospodarki województwa lubelskiego jest rolnictwo. Świadczą o tym duże zasoby ziemi, wysoki udział ludności rolniczej oraz znacząca produkcja rolnicza w skali kraju. Ta wysoka pozycja rolnictwa w województwie jest wynikiem uwarunkowań (ukształtowanie powierzchni, korzystne warunki klimatyczne i glebowe) tworzących szansę dalszego rozwoju. Dlatego też znaczące miejsce na Lubelszczyźnie zajmuje przemysł spożywczy, w tym owocowo – warzywny, cukrowniczy, mleczarski, młynarski, piwowarski czy tytoniowy. Region Lubelski to również zaplecze pszczelarskie i zielarskie.

Poza sektorem rolno–spożywczym istotne miejsce zajmuje górnictwo. We wschodniej części Wyżyny Lubelskiej działa kopalnia Węgla Kamiennego Bogdanka. Funkcjonuje także duża liczba cementowni i zakładów materiałów budowlanych, wytwarzających cegłę tradycyjną i klinkierową, beton komórkowy i prefabrykaty betonowe. Bogactwem naturalnym są wody mineralne, z których słynie uzdrowisko Nałęczów. Gospodarkę regionu tworzy również przemysł chemiczny, drzewny i meblarski, metalowy i maszynowy, w tym przemysł lotniczy w Świdniku.

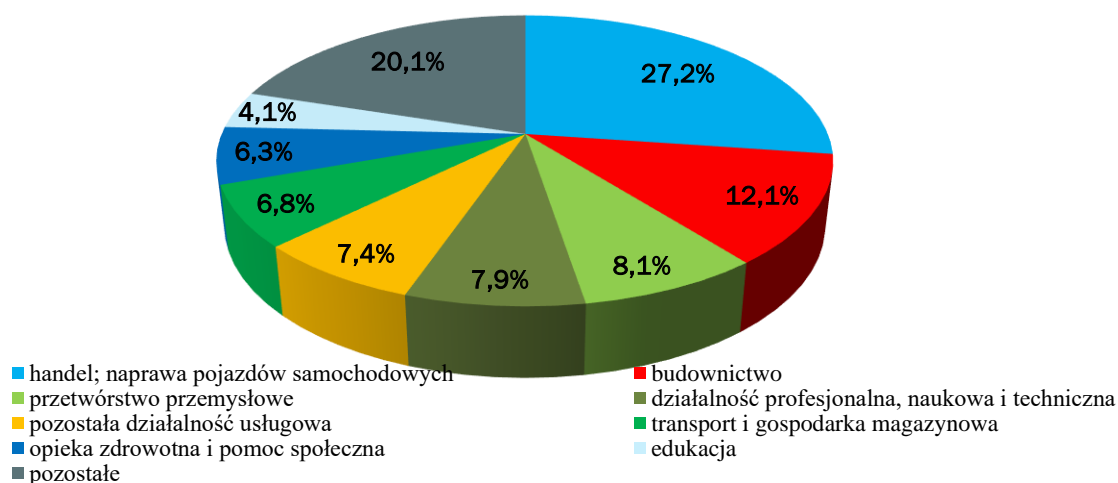
Podmioty gospodarki narodowej

Według danych Urzędu Statystycznego w Lublinie, w województwie lubelskim w końcu czerwca 2016 roku w rejestrze REGON było 173182 podmioty. Oznacza to wzrost liczby podmiotów o 0,4% w stosunku do czerwca 2015 roku. Sektor prywatny stanowił 96,0% ogółu podmiotów i było w nim zarejestrowanych 166257 podmiotów.

Struktura podmiotów gospodarki narodowej w województwie lubelskim przedstawiała się następująco:

- ✓ 74,3% ogółu stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (mniej o 0,8 pkt procentowe niż w czerwcu 2015 roku),
- ✓ 13,3% - spółki (więcej o 0,7 pp),
- ✓ 0,7% - spółdzielnie (tyle samo, co w 2015 roku),
- ✓ 11,7% - pozostałe podmioty (m.in. państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne, stowarzyszenia, związki zawodowe, wspólnoty mieszkaniowe).

Wykres 1. Podmioty gospodarki narodowej według sekcji PKD Stan w dniu 30 czerwca 2016 roku.

Aktywność ekonomiczna ludności

Urząd Statystyczny w Lublinie, w ramach ogólnopolskiego programu badań statystycznych, prowadzi Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności. Podmiotem badania są osoby w wieku 15 lat i więcej będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach. Udział pracujących i bezrobotnych w populacji osób w wieku 15 lat i więcej określa tzw. poziom aktywności zawodowej.

W III kwartale 2016 roku współczynnik aktywności zawodowej wyrażony udziałem pracujących i bezrobotnych w populacji osób w wieku 15 lat i więcej, w ciągu roku zmalał i w III kwartale 2016 roku wynosił 55,7%, co oznacza, że na każde 100 osób, które ukończyły 15 lat, 56 było aktywnych zawodowo, czyli miało pracę lub jej poszukiwało.

Liczba ludności pracującej w III kwartale 2016 roku w porównaniu do III kwartału 2015 roku zmalała o 13,6%.

Miernikiem poziomu zatrudnienia jest **wskaźnik zatrudnienia** oznaczający udział pracujących w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej. W III kwartale 2016 roku wynosił on 52,4%. W populacji osób pracujących przeważali mężczyźni (54,7%). Wśród osób mających pracę przeważali mieszkańcy wsi.

2 | Stan i struktura bezrobocia

2.1. Poziom i natężenie bezrobocia rejestrowanego

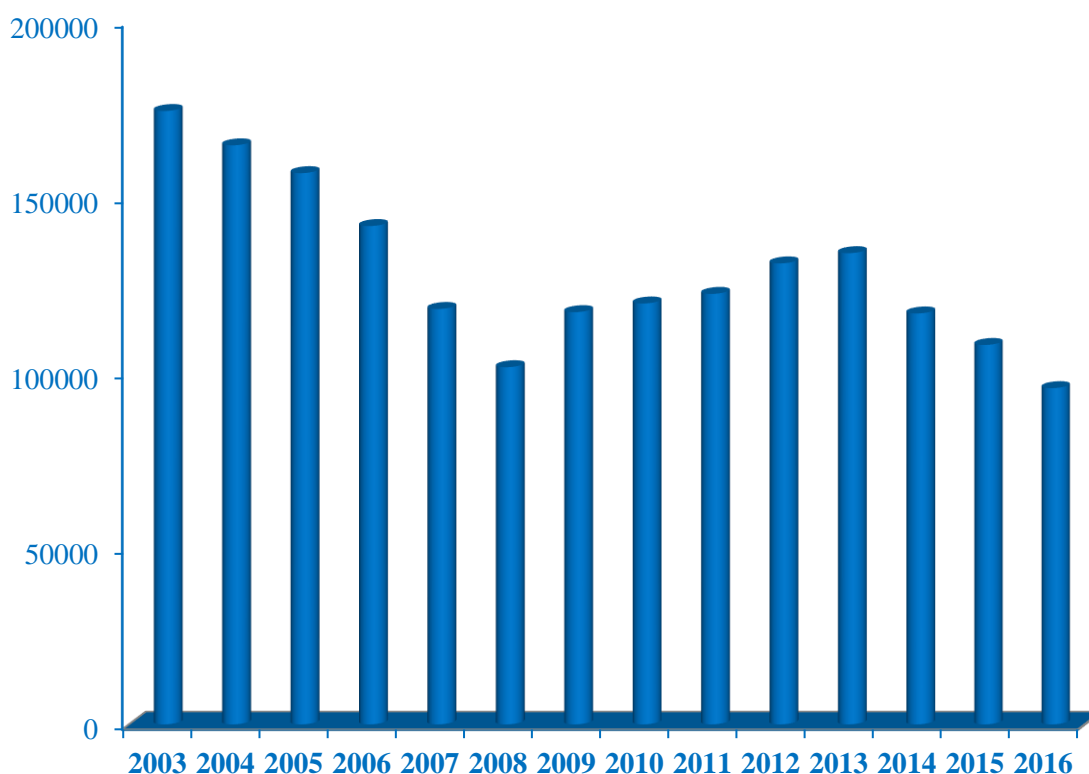
W latach 1990 – 1994, w województwie lubelskim, tak jak i w kraju charakteryzowała tendencja stałego wzrostu bezrobocia. Kolejne lata przyniosły spadek liczby bezrobotnych. Po wejściu w życie w 1999 roku ustawy administracyjnej, a także zmiany w systemie ubezpieczeń społecznych, liczba zarejestrowanych bezrobotnych wzrosła. Tendencja ta utrzymywała się do końca 2001 roku i w grudniu osiągnęła dotychczas nienotowany poziom, tj. 178 980 osób. Począwszy od 2002 roku następował systematyczny spadek liczby bezrobotnych. Na koniec 2008 roku liczba bezrobotnych była niższa o 77 419 osób (tj. o 43,3%) w porównaniu z 2001 rokiem. Niestety w 2009 roku wraz z kryzysem gospodarczym na świecie ponownie wzrosła liczba osób pozostających bez zatrudnienia. Odnotowywany wzrost utrzymał się do 2013 roku. Na koniec 2013 roku w ewidencji powiatowych urzędów pracy województwa lubelskiego zarejestrowane były 134 042 osoby bezrobotne (więcej o 32 481 osób, tj. o 31,9% niż w 2008 roku). Natomiast od 2014 roku do chwili obecnej mamy do czynienia z systematyczną poprawą sytuacji na rynku pracy i spadkiem liczby osób będących bez zatrudnienia. Na koniec 2016 roku w województwie lubelskim zarejestrowanych było 95596 osób bezrobotnych; tj. o 11,4% mniej niż w 2015 roku (wówczas liczba ta wynosiła 107 895 osób).

Tabela 1. Bezrobocie w województwie lubelskim na tle innych województw

Wyszczególnienie	Grudzień 2015 r.			Grudzień 2016 r.		
	województwa	liczba	poz.	województwa	liczba	poz.
Liczba bezrobotnych	POLSKA	1563339		POLSKA	1335155	
	Lubelskie	107895	6	Lubelskie	95596	6
	Mazowieckie	216527	1	Mazowieckie	188910	1
	Śląskie	148508	2	Śląskie	119981	2
	Podkarpackie	123514	3	Podkarpackie	107567	3
	Małopolskie	119601	4	Kujawsko-Pomorskie	98522	4
	Łódzkie	109510	5	Małopolskie	96531	5
Stopa bezrobocia	POLSKA	9,8		POLSKA	8,3	
	Lubelskie	11,7	6	Lubelskie	10,4	6
	Warmińsko-Mazurskie	16,3	1	Warmińsko-Mazurskie	14,2	1
	Kujawsko-Pomorskie	13,3	2	Kujawsko-Pomorskie	12,1	2
	Zachodniopomorskie	13,3	2	Podkarpackie	11,6	3
	Podkarpackie	13,2	3	Zachodniopomorskie	11,0	4
	Świętokrzyskie	12,5	4	Świętokrzyskie	10,8	5
	Podlaskie	11,8	5			
Liczba bezrobotnych kobiet	POLSKA	816138		POLSKA	712227	
	Lubelskie	52567	8	Lubelskie	47184	6
	Mazowieckie	104684	1	Mazowieckie	93803	1
	Śląskie	80665	2	Śląskie	66686	2
	Małopolskie	64189	3	Kujawsko-Pomorskie	56684	3
	Podkarpackie	63579	4	Podkarpackie	56384	4
	Kujawsko-Pomorskie	60367	5	Małopolskie	52328	5
Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi	POLSKA	701594		POLSKA	603592	
	Lubelskie	60189	4	Lubelskie	45561	3
	Mazowieckie	95480	1	Mazowieckie	84361	1
	Podkarpackie	78005	2	Podkarpackie	67753	2
	Małopolskie	63797	3	Małopolskie	50620	4
	Kujawsko-Pomorskie	50537	5	Kujawsko-Pomorskie	46561	5

Fluktuację stanu bezrobocia rejestrowanego w województwie na przestrzeni czternastu lat obrazuje poniższy wykres:

Wykres 2. Bezrobotni w województwie lubelskim w latach 2003 - 2016

Liczbę bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2015 i 2016 roku w Powiatowych Urzędach Pracy przedstawia poniżej tabela nr 2.

Tabela 2. Stan bezrobocia w poszczególnych powiatach

PUP	Liczba bezrobotnych według stanu na koniec:			
	31.12.2015		31.12.2016	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Biała Podlaska	8821	4131	8322	3956
powiat grodzki	3218	1507	2995	1422
powiat ziemski	5603	2624	5327	2534
Biłgoraj	3783	1833	3083	1509
Chelm	8752	4772	7896	4327
powiat grodzki	3537	1868	3062	1677
powiat ziemski	5215	2904	4834	2650
Hrubieszów	5026	2314	4507	2105
Janów Lubelski	2981	1328	2742	1230
Krasnystaw	4396	2111	3954	1892
Kraśnik	5596	2681	5783	2669
Lubartów	5154	2456	4794	2396

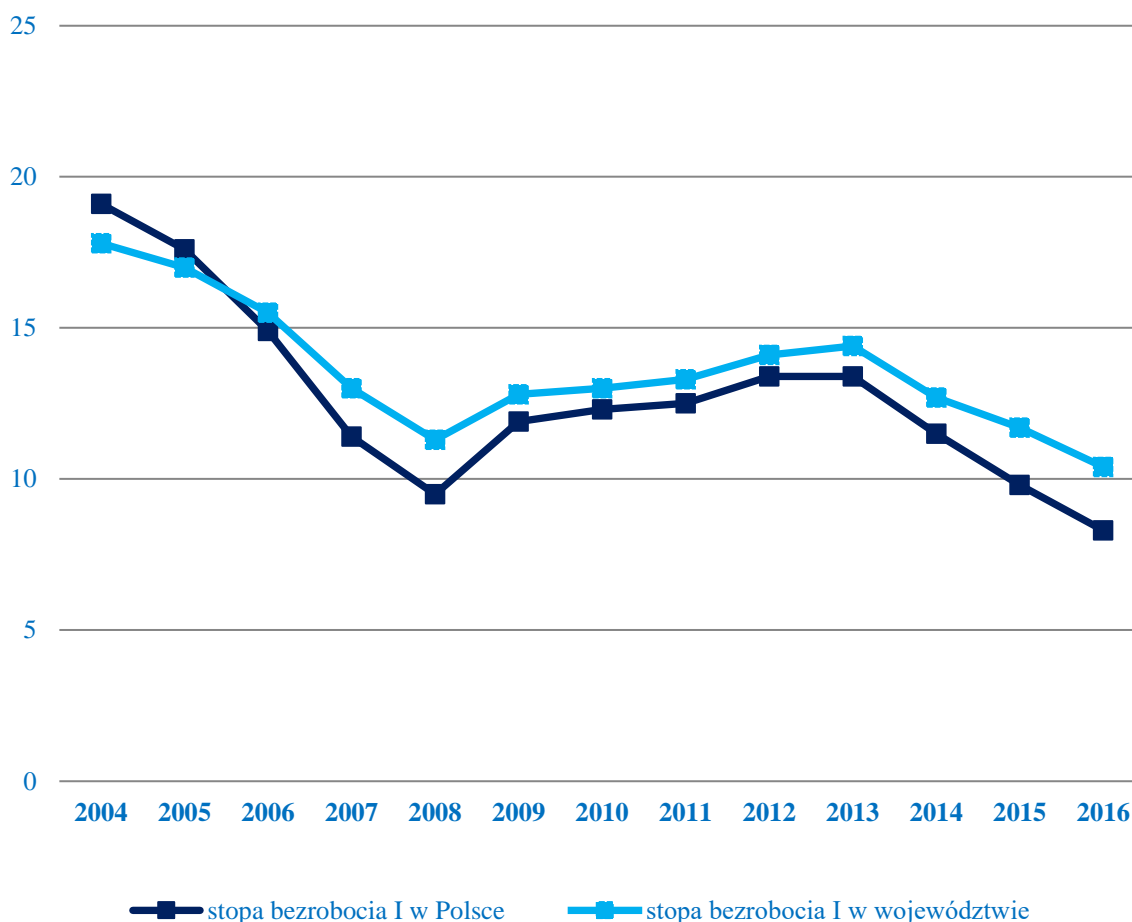
MUP Lublin	13938	6770	12733	6139
PUP Lublin	5624	2678	4805	2349
Łączna	2143	1159	1780	984
Łuków	4008	2160	2965	1700
Opole Lubelskie	3542	1685	3169	1497
Parczew	1794	936	1455	813
Puławy	4410	2154	3761	1898
Radzyń Podlaski	3295	1490	2710	1253
Ryki	2772	1353	2479	1256
Świdnik	3830	1803	3345	1593
Tomaszów Lubelski	4689	2298	3659	1841
Włodawa	3110	1606	2814	1444
Zamość	10231	4849	8840	4333
powiat grodzki	4031	1950	3520	1749
powiat ziemski	6200	2899	5320	2584
Ogółem	107895	52567	95596	47184

O zmianach jakie nieustannie dokonują się na rynku pracy świadczy również kształtowanie się udziału bezrobotnych w populacji aktywnych zawodowo, czyli stopa bezrobocia. Wskaźnik ten jest ściśle powiązany z liczbą bezrobotnych. Jeżeli mamy do czynienia ze wzrostem rejestrujących się osób również stopa bezrobocia rośnie i odwrotnie – przy spadku osób bezrobotnych odnotowujemy spadek stopy bezrobocia.

W latach 1990-2002 odnotowany został bardzo szybki, ponad 5-krotny wzrost bezrobocia rejestrowanego. Od 2002 roku stopa bezrobocia sukcesywnie malała. Niestety lata 2009 – 2013 to ponowny wzrost omawianego wskaźnika, który na koniec 2013 roku ukształtował się na poziomie 14,4%. Po okresie czteroletniego wzrostu, w 2014 roku nastąpił spadek stopy bezrobotnych, który trwa do dziś. Na koniec 2016 roku w województwie lubelskim udział bezrobotnych w populacji aktywnych zawodowo wyniósł 10,4% (w kraju 8,3%) i był niższy o 1,3 pkt procentowego w odniesieniu do 2015 roku i o 2,3 pkt procentowego w porównaniu z 2014 rokiem.

Zmiany natężenia bezrobocia w województwie i kraju ilustruje poniższy wykres:

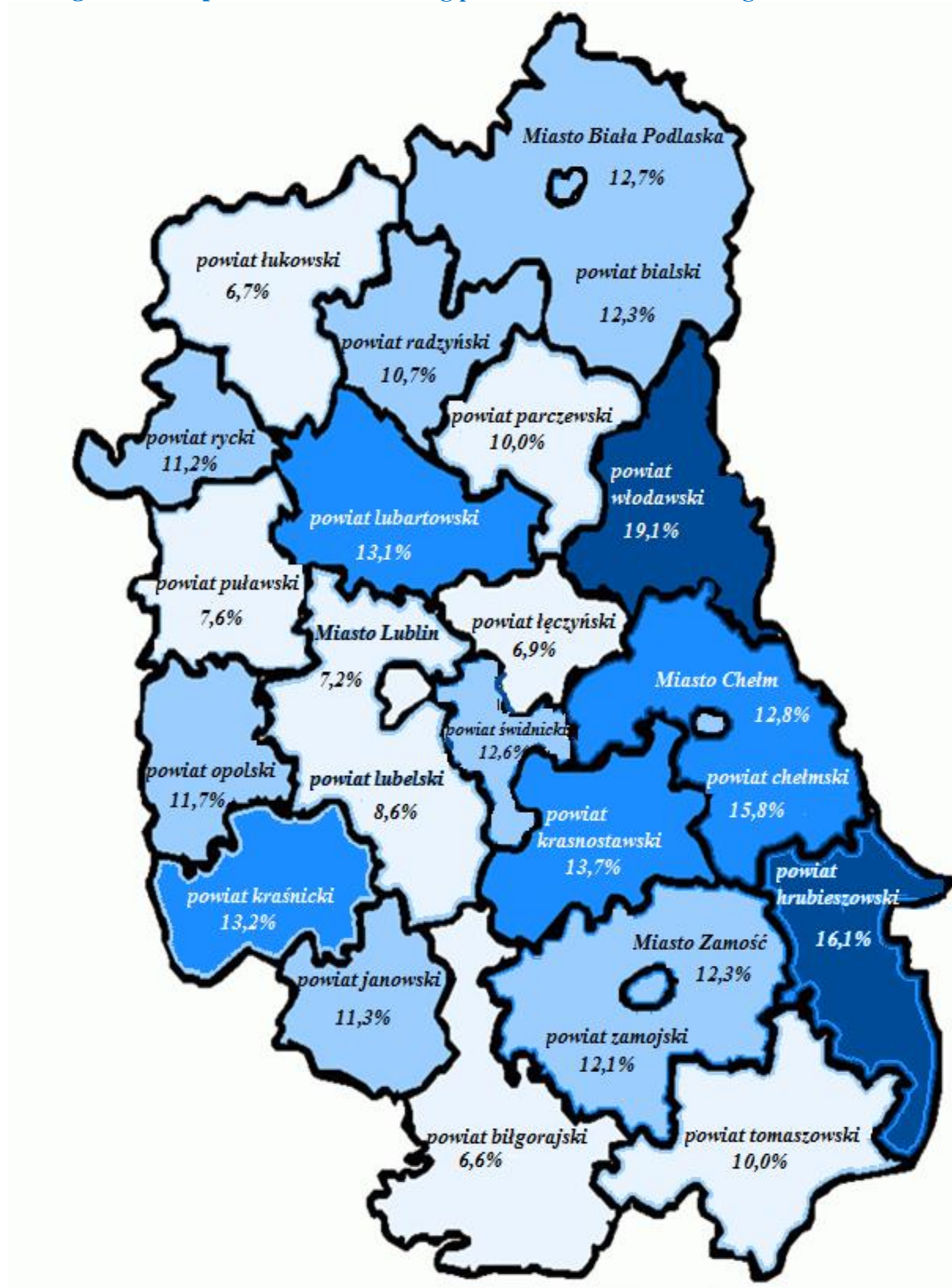
Wykres 3. Stopa bezrobocia I i II w województwie i w kraju w latach 2004-2016

Udział bezrobotnych w populacji aktywnych zawodowo (stopa I) od lat utrzymywał się na poziomie poniżej średniej krajowej, jednak od 2006 roku obserwuje się sytuację odwrotną. W 2016 roku omawiany wskaźnik był wyższy od krajowego o 2,1 pkt procentowego i wynosił 10,4% (w kraju 8,3%).

Dokonując analizy danych nie sposób nie wspomnieć, iż główną cechą bezrobocia zarówno w województwie lubelskim, jak i w kraju jest ogromne zróżnicowanie przestrzenne. Najniższy wskaźnik stopy bezrobocia w latach 1999-2008 posiadało Miasto Lublin. Od 2009 roku najniższą stopę bezrobocia odnotowuje się dla powiatu biłgorajskiego. Jeżeli chodzi o powiaty o najwyższej stopie bezrobocia to powiat włodawski, hrubieszowski i chełmski naprzemiennie charakteryzują się najwyższym wskaźnikiem.

Kartogram 1. Stopa bezrobocia I według powiatów. Stan w dniu 31 grudnia 2016 roku

powyżej 16,0%
  16,0%-13,1%
  13,0%-10,1%
  poniżej 10,0%

2.2. Płynność bezrobocia

Płynność bezrobocia oznacza napływ do bezrobocia (nowo zarejestrowani) i odpływ z bezrobocia (wyrejestrowani).

Niekorzystną tendencją polskiego bezrobocia jest wzrost liczby bezrobotnych powracających do ewidencji. Te ponowne rejestracje są podstawowym składnikiem napływu do bezrobocia. W 2016 roku udział osób rejestrujących się po raz kolejny wyniósł 82,7% wobec 82,6% w 2015 roku.

Jak to jest na Lubelszczyźnie i w kraju ilustruje poniższa tabela:

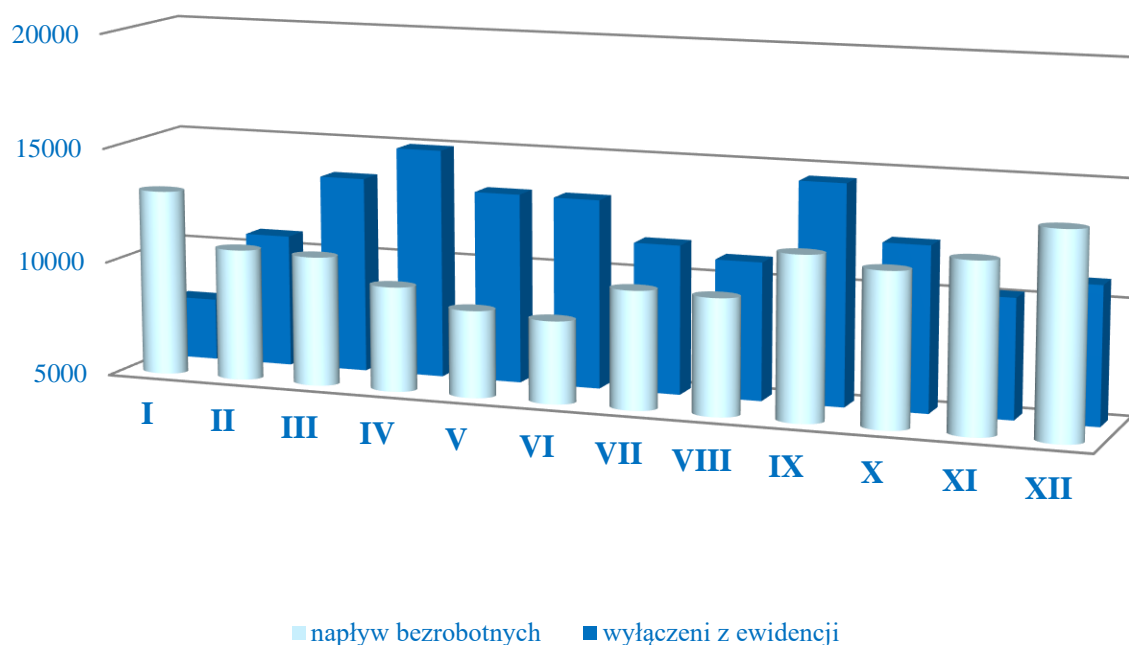
Tabela 3. Napływ i odpływ z bezrobocia w Polsce i w województwie lubelskim w 2016 roku

Wyszczególnienie		Przyrost/spadek liczby bezrobotnych	Napływ		Odpływ	
			ogółem	w tym po raz kolejny	ogółem	w tym do pracy
Styczeń	Polska	+84118	223644	189312	139526	77884
	Lubelskie	+5383	13065	11070	7682	4162
Luty	Polska	+5199	190682	157446	185483	92884
	Lubelskie	-56	10696	1957	10752	4640
Marzec	Polska	-52201	185658	157480	237859	115947
	Lubelskie	-2906	10610	8951	13516	5876
Kwiecień	Polska	-78641	172803	147345	251444	125892
	Lubelskie	-5412	9542	8159	14954	6608
Maj	Polska	-64941	154443	121702	219384	105903
	Lubelskie	-4474	8763	7035	13237	5756
Czerwiec	Polska	-64413	155473	127020	219886	100835
	Lubelskie	-4631	8570	6968	13201	5651
Lipiec	Polska	-30961	161445	130764	192406	87421
	Lubelskie	-1346	10116	8095	11462	4997
Sierpień	Polska	-14631	166807	135790	181438	84840
	Lubelskie	-920	10045	1985	10965	4937
Wrzesień	Polska	-22754	202239	153756	224993	123614
	Lubelskie	-2444	12091	9227	14535	7461
Październik	Polska	-16144	185837	150349	201981	105786
	Lubelskie	-486	11653	9368	12139	6317

Listopad	Polska	+5650	180487	151370	174837	91690
	Lubelskie	+2133	12308	10436	10175	5314
Grudzień	Polska	+21535	190294	169323	168759	95848
	Lubelskie	+2860	13805	12446	10945	6647
Ogółem	Polska	-228184	2169812	1791657	2397996	1208544
	Lubelskie	-12299	131264	108554	143563	68366

Wykres 4. Napływ i odpływ bezrobotnych w województwie lubelskim w poszczególnych miesiącach 2016 roku

W 2016 roku w urzędach pracy zarejestrowały się (napływ) 131264 osoby bezrobotne (tj. o 5,2% mniej niż w 2015 roku). Liczbę nowo zarejestrowanych bezrobotnych na Lubelszczyźnie w poszczególnych powiatach, w 2016 roku przedstawia poniżej tabela nr 4.

Tabela 4. Napływ bezrobotnych w poszczególnych kwartałach 2016 roku

PUP	Liczba rejestrujących się w poszczególnych kwartałach:							
	I kwartał		II kwartał		III kwartał		IV kwartał	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Biała Podlaska	2859	1232	2521	1160	2298	1106	3294	1488
powiat grodzki	1053	456	925	455	842	391	1152	491
powiat ziemski	1806	776	1596	705	1456	715	2142	997
Biłgoraj	1514	635	1165	495	1606	860	1726	716
Chelm	2780	1290	2087	954	2800	1526	3059	1452
powiat grodzki	1177	529	903	420	1188	640	1174	571
powiat ziemski	1603	761	1184	534	1612	886	1885	881
Hrubieszów	1474	710	1095	499	1422	741	1858	835
Janów Lubelski	842	383	627	262	881	428	841	341
Krasnystaw	1096	481	994	460	1024	509	1321	556
Kraśnik	1574	694	1354	639	1533	799	1818	857
Lubartów	1743	798	1294	608	1326	674	1781	823
MUP Lublin	4171	1947	3254	1504	3809	1949	4268	2087
PUP Lublin	1926	866	1516	706	1849	944	2161	946
Łęczna	938	492	653	334	734	391	814	405
Łuków	1791	820	1433	666	1454	783	1586	772
Opole Lubelskie	1030	440	722	303	996	509	1117	476
Parczew	491	219	337	149	497	258	532	248
Puławy	1660	714	1259	576	1590	801	1819	821
Radzyń Podlaski	903	383	645	270	785	359	873	356
Ryki	1008	440	679	293	762	410	945	439
Świdnik	1073	484	834	419	1047	506	1314	600
Tomaszów Lubelski	1452	549	1260	530	1603	817	1849	722
Włodawa	825	378	688	305	974	550	1033	488
Zamość	3221	1339	2458	1054	3262	1625	3757	1646
powiat grodzki	1282	534	956	401	1316	666	1444	669
powiat ziemski	1939	805	1502	653	1946	959	2313	977
Ogółem	34371	15294	26875	12186	32252	16545	37766	17074

Od stycznia do grudnia 2016 roku z ewidencji urzędów pracy wyłączone zostały 143563 osoby bezrobotne (tabela nr 5).

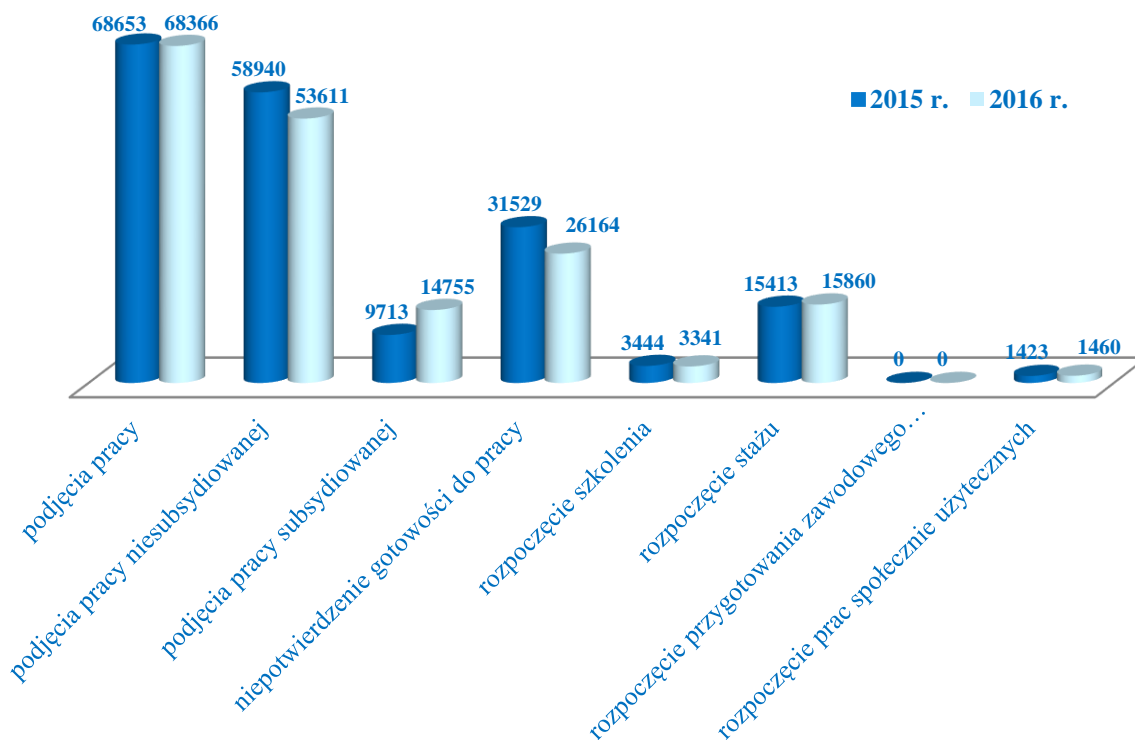
Tabela 5. Wylączeni z ewidencji urzędów pracy w poszczególnych kwartałach 2016 roku

PUP	Liczba wyrejestrowanych z ewidencji urzędów pracy w poszczególnych kwartałach:							
	I kwartał		II kwartał		III kwartał		IV kwartał	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Biała Podlaska	2194	993	3338	1439	2582	1157	3357	1572
powiat grodzki	828	385	1174	486	943	438	1250	569
powiat ziemski	1366	608	2164	953	1639	719	2107	1003
Bilgoraj	1551	742	1954	768	1756	851	1450	669
Chelm	2544	1264	3248	1352	3184	1701	2606	1350
powiat grodzki	1112	540	1331	533	1365	706	1109	572
powiat ziemski	1432	724	1917	819	1819	995	1497	778
Hrubieszów	1611	776	1606	643	1753	894	1398	681
Janów Lubelski	901	420	1002	386	897	420	630	286
Krasnystaw	1071	489	1450	628	1279	620	1077	488
Kraśnik	1459	805	1805	749	1521	774	1307	673
Lubartów	1602	751	1825	775	1578	717	1499	720
MUP Lublin	3774	1870	4330	1957	4407	2178	4196	2113
PUP Lublin	1794	873	2148	879	2208	1064	2121	975
Łęczna	855	479	1101	558	864	408	682	352
Łuków	1792	882	2230	968	1888	964	1397	687
Opole Lubelskie	929	459	1280	531	1163	548	866	378
Parczew	465	218	676	269	576	278	479	232
Puławy	1442	661	2157	934	1718	782	1660	791
Radzyń Podlaski	771	351	1090	437	978	420	952	397
Ryki	785	351	1088	457	981	494	833	377
Świdnik	1117	554	1191	517	1109	530	1336	618
Tomaszów Lubelski	1416	555	2555	1041	1890	866	1333	613
Włodawa	758	400	1174	526	1067	547	817	410
Zamość	3119	1406	4144	1662	3563	1604	3263	1508
powiat grodzki	1179	556	1509	611	1487	664	1334	640
powiat ziemski	1940	850	2635	1051	2076	940	1929	868
Ogółem	31950	15299	41392	17476	36962	17817	33259	15890

W latach 2002-2006 stopniowo zwiększała się liczba bezrobotnych wyłączanych z ewidencji z powodu podjęcia pracy. Tendencja ta w 2007 roku załamała się i spadała do 2012 roku, z wyjątkiem 2010 roku, gdzie liczba podejmujących zatrudnienie wzrosła (w 2010 roku pracę podjęło 57625 osób, tj. o 11,8% więcej niż w 2009 roku). Lata 2013-2015 przyniosły wzrost podjęć pracy przez osoby bezrobotne. Niestety w 2016 roku odnotowany został

niewielki spadek liczby osób, które zostały zatrudnione. W 2016 roku pracę podjęło 68366 osób, tj. o 0,4% mniej niż w 2015 roku. Dodać jednak należy, że przy zaobserwowanym spadku liczby osób podejmujących zatrudnienie w 2016 roku nastąpił znaczny wzrost liczby osób wyłączonych z powodu podjęcia zatrudnienia subsydiowanego (w stosunku do 2015 roku wzrost o 5042 osoby). Obok podejmowania zatrudnienia drugą najczęstszą przyczyną wyłączenia z rejestru bezrobotnych jest nie potwierdzenie gotowości do pracy.

Wykres 5. Główne przyczyny odpływu bezrobotnych w 2015 i w 2016 roku

Liczbę podjęć pracy w 2015 r. oraz w poszczególnych kwartałach 2016 roku ilustruje tabela nr 6.

Tabela 6. Podjęcia pracy w województwie lubelskim

Wyszczególnienie		2015 r.	2016 r.				Razem	
			I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał		
Podjęcia pracy		68653	14678	18015	17395	18278	68366	
Z tego	niesubsydiowanej	58940	11967	13343	13644	14657	53611	
	w tym pracy sezonowej	2472	26	41	25	24	116	
	subsydiowanej	9713	2711	4672	3751	3621	14755	
	Z tego	prac interwencyjnych	2140	589	768	655	373	2385
		robót publicznych	1353	228	722	399	215	1564
		podjęcie działalności gospodarczej	2463	326	817	655	851	2649

Analizując dane przedstawione w powyższej tabeli zauważyć można, iż największe możliwości na znalezienie zatrudnienia mieli bezrobotni w II, III jak i w IV kwartale 2016 roku.

Liczba podjęć pracy w poszczególnych powiatach województwa lubelskiego zamieszczona jest w poniższej tabeli.

Tabela 7. Wylączeni z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy w poszczególnych kwartałach 2016 roku

PUP	Liczba wyrejestrowanych z ewidencji urzędów pracy z powodu podjęcia pracy w poszczególnych kwartałach:							
	I kwartał		II kwartał		III kwartał		IV kwartał	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Biała Podlaska	1323	646	1250	493	1149	571	2245	1142
powiat grodzki	500	241	452	171	429	224	808	406
powiat ziemski	823	405	798	322	720	347	1437	736
Bilgoraj	570	239	694	222	824	427	630	292
Chelm	947	442	1370	501	1374	796	1245	676
powiat grodzki	462	224	572	217	615	340	529	291
powiat ziemski	485	218	798	284	759	456	716	385
Hrubieszów	532	267	587	234	836	471	813	409
Janów Lubelski	382	183	403	154	387	189	283	149
Krasnystaw	410	173	614	249	612	329	577	268
Kraśnik	576	308	841	290	770	384	765	406
Lubartów	892	392	986	367	712	357	944	487
MUP Lublin	1780	897	2130	984	2254	1164	2359	1253
PUP Lublin	971	518	995	420	1003	514	1013	512
Łączna	513	294	481	230	392	203	374	213
Łuków	763	406	789	352	789	454	684	381
Opole Lubelskie	381	181	594	252	582	296	485	231
Parczew	173	89	273	102	276	145	252	138
Puławy	683	321	1032	478	823	411	845	446
Radzyń Podlaski	397	183	529	216	466	234	531	250
Ryki	386	183	575	229	594	333	583	283
Świdnik	718	330	688	269	619	324	736	370
Tomaszów Lubelski	555	224	1017	394	705	323	590	288
Włodawa	342	172	472	159	463	261	455	233
Zamość	1384	575	1695	608	1765	863	1869	914
powiat grodzki	545	241	678	249	761	348	756	386
powiat ziemski	839	334	1017	359	1004	515	1113	528
Ogółem	14678	7023	18015	7203	17395	9049	18278	9341

2.3. Zmiany w strukturze bezrobotnych

Głównymi cechami różnicującymi bezrobotnych są: płeć, wiek, miejsce zamieszkania (miasto, wieś), poziom wykształcenia oraz rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy.

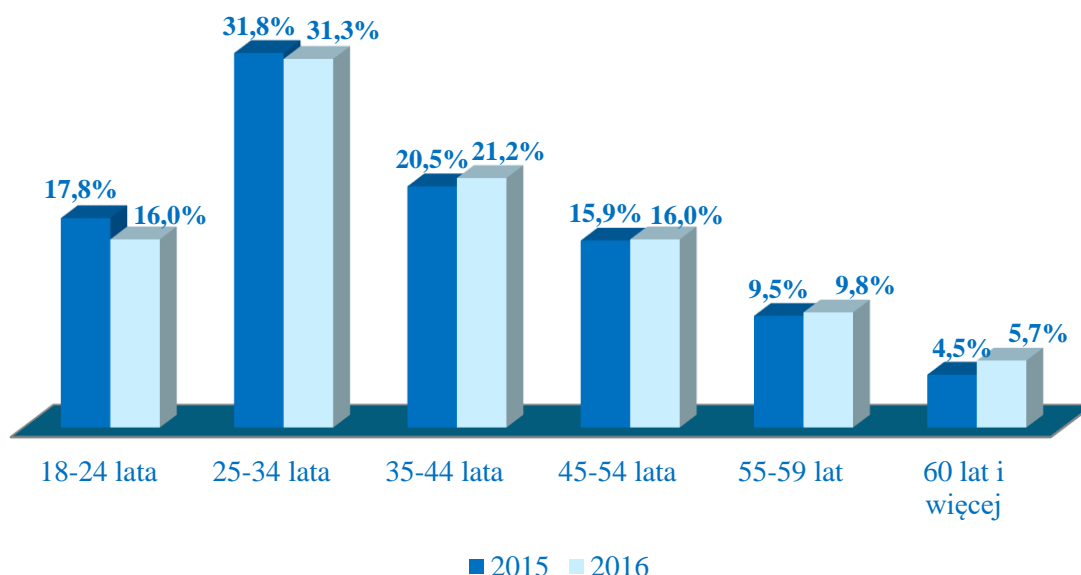
W latach 2002 – 2008 zdecydowanie szybciej zmniejszała się liczba bezrobotnych mężczyzn niż kobiet, co miało swoje odzwierciedlenie we wzroście odsetka kobiet wśród ogółu zarejestrowanych (z 48,6% w 2002 roku do 53,1% w końcu 2008 roku). Od 2012 roku odnotowuje się spadek udziału bezrobotnych kobiet. W końcu 2014 roku odsetek ten wyniósł 48,2% wobec 48,4% w 2013 roku. Niestety w 2015 roku jak i w 2016 roku, pomimo spadku liczby bezrobotnych, udział bezrobotnych kobiet wśród ogółu zarejestrowanych wzrósł, odpowiednio do poziomu 48,7% i do 49,4%.

Tabela 8. Stan bezrobocia ze względu na płeć w latach 2012 – 2016

Wyszczególnienie	2012		2013		2014		2015		2016	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Kobiety	64432	49,1	64852	48,4	56316	48,2	52567	48,7	47184	49,4
Mężczyźni	66693	50,9	69190	51,6	60553	51,8	55328	51,3	48412	50,6
Ogółem	131125	100	134042	100	116869	100	107895	100	95596	100

Wśród ogółu bezrobotnych w woj. lubelskim stałą liczebną przewagę mają mieszkańcy wsi nad mieszkańcami miast (55,8% w 2015 r., a na koniec 2016 r. – 55,5%).

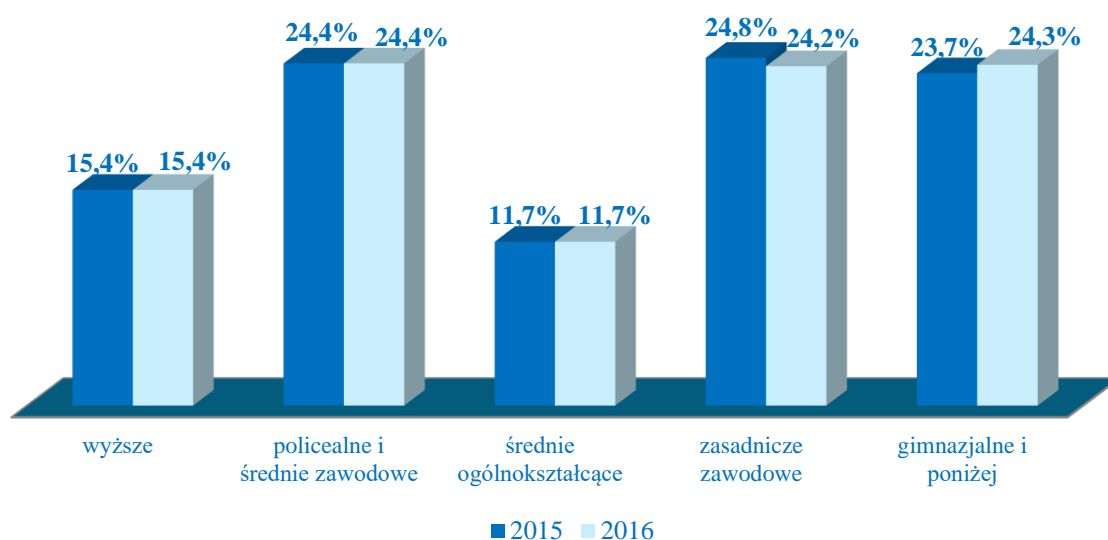
Wykres 6. Zmiany w strukturze bezrobotnych według wieku w latach 2015-2016

Począwszy od 2003 roku, dominującą grupę wiekową w województwie lubelskim stanowią osoby od 25 do 34 roku życia. W końcu 2016 roku udział ten wyniósł 31,3%, przy czym w tej kategorii wiekowej przeważają kobiety (57,8%).

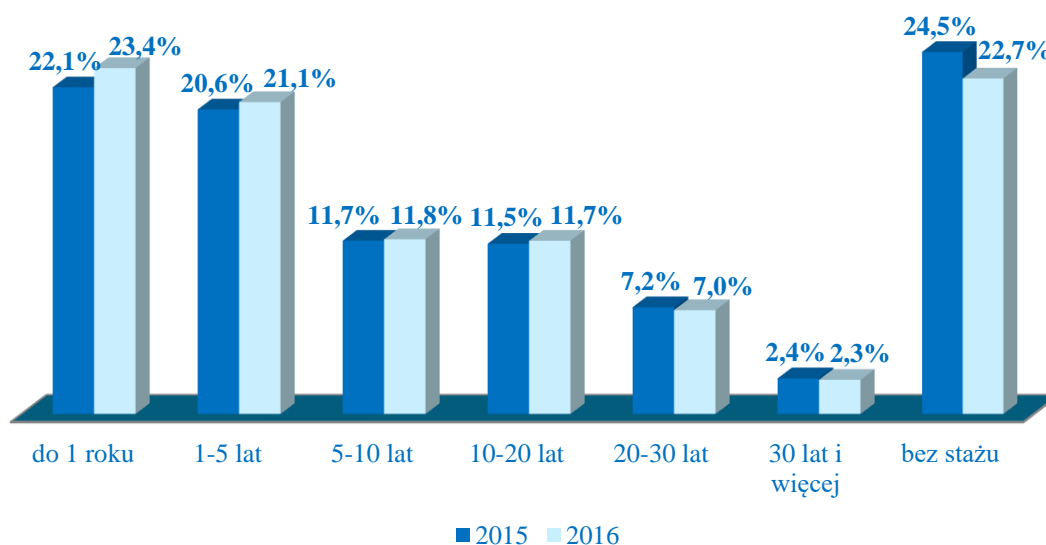
Z analizy struktury wieku bezrobotnych wynika, iż prawie połowa (47,3%) zarejestrowanych bezrobotnych nie przekroczyła 34 roku życia, a zdecydowana większość, prawie 3/4 bezrobotnych jest w tzw. wieku mobilnym, tj. do 44 lat. Oznacza to, że większość zarejestrowanych bezrobotnych w regionie jest w wieku najwyższej aktywności zawodowej, wśród której dominuje młodzież.

Wykres 7. Zmiany w strukturze bezrobotnych według wykształcenia w latach 2015-2016

Bardzo ważnym wyznacznikiem pozycji na rynku pracy oraz szans na znalezienie zatrudnienia jest poziom wykształcenia. W końcu 2016 roku najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych w województwie stanowili bezrobotni z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym; gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym, odpowiednio: 24,4%; 24,3% i 24,2%. Natomiast w kraju najwięcej bezrobotnych posiadało wykształcenie gimnazjalne i niższe – 27,9%. Prawie połowa (48,5%) populacji bezrobotnych w województwie lubelskim nie posiada średniego wykształcenia. Od lat w rejestrach urzędów pracy najmniej osób posiadało wykształcenie wyższe. Jednak od 2010 roku sytuacja uległa zmianie i najmniejszą grupę stanowią bezrobotni z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. W 2016 roku udział osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym wyniósł 11,7%.

Wykres 8. Zmiany w strukturze bezrobotnych według stażu pracy w latach 2015-2016

Analizując strukturę bezrobotnych według stażu pracy widać utrzymującą się od lat tendencję, iż najliczniejszą subpopulacją stanowią osoby bez doświadczenia zawodowego, w końcu 2016 roku (22,7%) oraz osoby ze stażem do 1 roku (23,4%).

Należy nadmienić, że aktualnie kobiety dominują w grupie osób bezrobotnych bez stażu pracy oraz wśród pracujących do 1 roku. W najmniejszym stopniu zagrożone bezrobociem są osoby z najdłuższym stażem zawodowym (30 lat i więcej) zaledwie 2,3% populacji.

2.4. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy

Z winy zakładu, pracę w województwie lubelskim w 2016 roku utraciło 846 osób (tj. o 268 osób więcej niż w roku 2015), w tym 124 (14,7%) pracowników zwolnionych zostało z sektora publicznego i 722 (85,3%) z sektora prywatnego.

W urzędach pracy województwa lubelskiego w ciągu dwunastu miesięcy 2016 roku z przyczyn dotyczących zakładów pracy zostały zarejestrowane 4372 osoby, tj. o 510 mniej w odniesieniu do analogicznego okresu 2015 roku.

Natomiast na koniec 2016 roku w rejestrach urzędów pracy pozostawały 3393 osoby, w tym 53,7% to kobiety. Bezrobotni z winy zakładu pracy stanowili 3,5% w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych (w roku wcześniejszym 3,7%).

Tabela 9. Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy w 2016 roku

Miesiąc/Kwartał	Nowo zarejestrowani	Stan na koniec	Udział w ogólnej liczbie bezrobotnych (%)
styczeń	479	4199	3,7
luty	396	4212	3,7
marzec	349	4097	3,7
I kwartał	1224	X	X
kwiecień	336	3861	3,7
maj	287	3738	3,7
czerwiec	319	3616	3,8
II kwartał	942	X	X
lipiec	353	3531	3,7
sierpień	311	3448	3,7
wrzesień	366	3332	3,7
III kwartał	1030	X	X
październik	363	3279	3,6
listopad	363	3300	3,6
grudzień	450	3393	3,5
IV kwartał	1176	X	X

Największej grupowej redukcji zatrudnienia w 2016 r. (zgodnie z ustawą z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników Dz. U. Nr 90, poz. 844, z późn. zm.) dokonały następujące zakłady: BAXTER Manufacturing Sp. z o.o. Lublin (257 osób zwolniono); Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Puławach (119 osób zwolniono); Generali Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Lublin (92 osoby); Faelbud Prefabrykaty Sp. z o.o. Lublin (75 osób); PKS Włodawa Sp. z o.o. w upadłości (64 osoby).

Tabela 10. Zwolnienia planowane i dokonane

Miesiąc	Zwolnienia planowane				Zwolnienia dokonane			
	Sektor publiczny		Sektor prywatny		Sektor publiczny		Sektor prywatny	
	zakłady	osoby	zakłady	osoby	zakłady	osoby	zakłady	osoby
Styczeń	0	0	2	19	0	0	0	0
Luty	0	0	3	164	0	0	0	0
Marzec	0	0	6	297	0	0	2	4
Kwiecień	1	140	1	1	0	0	1	34
Maj	0	0	4	88	0	0	3	78
Czerwiec	0	0	8	292	0	0	13	142
Lipiec	1	1	4	46	1	1	9	51
Sierpień	0	0	4	37	0	0	6	226
Wrzesień	0	0	1	10	0	0	1	18
Październik	3	4	2	50	3	122	1	1
Listopad	0	0	0	0	0	0	0	0
Grudzień	0	0	2	59	1	1	5	168
Razem	X	145	X	1063	X	124	X	722

2.5. Bezrobotni według grup zawodów

Obecnie obowiązującym rozporządzeniem w sprawie klasyfikacji Zawodów i Specjalności jest Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. (Dz. U. z 2014 r. poz. 1145). Klasyfikacja grupuje poszczególne zawody (specjalności) w szczegółowo zagregowane grupy, ustala ich symbole i nazwy. Przyjęty system kodowy zgodnie z Międzynarodowym Standardem ISCO-08 przyjmuje symbol jednocyfrowy dla grup wielkich, dwucyfrowy – grup dużych, trzycyfrowy – średnich, czterocyfrowy – elementarnych. Zawód i specjalność oznaczono odpowiednio kodem sześciocyfrowym. Omawiana klasyfikacja zawiera 2443 zawody i specjalności.

Klasyfikacja stosowana jest w ramach pośrednictwa i poradnictwa zawodowego, szkoleń zawodowych, innych działań związanych z polityką zatrudnienia i przeciwdziałania

bezrobociu. Ponadto, umożliwiła prowadzenie badań, analiz, prognoz, różnorodnych opracowań dotyczących rynku pracy.

W pierwszej wielkiej grupie zawodów „Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy” najliczniejszy napływ odnotowano w zawodach:

Tabela 11. Liczba bezrobotnych oraz wolne miejsca pracy

Zawód (kod)	Skala napływu w ciągu		Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2016 r.	Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2015 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2016 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2015 r.
	2016 r.	2015 r.				
Kierownik do spraw sprzedaży 122102	62	62	34	42	14	29
Kierownik sklepu/supermarketu 142004	61	33	27	17	24	24
Naczelnik/kierownik wydziału 121303	34	14	26	21	2	9
Kierownik budowy 132301	25	36	17	18	28	26
Kierownik małego przedsiębiorstwa budowlanego 132302	25	24	36	35	1	1
Prezes 112017	17	20	23	22	4	1
Kierownik lokalu gastronomicznego 141202	17	10	12	13	8	6
Kierownik działu administracyjno-gospodarczego 121901	16	5	9	3	4	6
Kierownik działu transportu 132402	15	9	7	7	0	0
Kierownik magazynu 132404	15	23	11	13	4	10

Najwyższy napływ do ewidencji bezrobotnych w grupie drugiej „Specjaliści” przedstawiał się następująco:

Tabela 12. Liczba bezrobotnych oraz wolne miejsca pracy

Zawód (kod)	Skala napływu w ciągu		Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2016 r.	Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2015r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2016r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2015 r.
	2016 r.	2015 r.				
Specjalista administracji publicznej 242217	1831	2023	937	1106	100	63
Pedagog 235921	1550	1778	843	990	51	33
Ekonomista 263102	1163	1181	710	827	8	18
Specjalista ds. organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych 242113	665	731	338	375	12	12

Politolog 263304	579	601	317	393	0	0
Inżynier rolnictwa 213205	534	620	343	401	7	3
Fizjoterapeuta 229201	508	602	205	244	242	259
Socjolog 263204	479	512	249	309	0	0
Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne 214202	443	434	175	165	105	95
Specjalista ochrony środowiska 213303	375	490	191	250	19	34

Trzecią grupę zawodów „Technicy i inny średni personel” reprezentowały następujące zawody:

Tabela 13. Liczba bezrobotnych oraz wolne miejsca pracy

Zawód (kod)	Skala napływu w ciągu		Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2016 r.	Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2015 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2016 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2015 r.
	2016 r.	2015 r.				
Technik mechanik 311504	2062	2303	1536	1742	22	31
Technik ekonomista 331403	1827	1918	1448	1618	9	5
Technik informatyk 351203	1093	1013	554	609	101	108
Technik budownictwa 311204	1049	1007	682	725	30	15
Technik żywienia i gospodarstwa domowego 322002	757	854	563	651	3	2
Technik rolnik 314207	731	865	734	834	1	2
Technik elektryk 311303	583	573	345	390	43	23
Technik pojazdów samochodowych 311513	549	336	219	170	4	5
Technik żywienia i usług gastronomicznych 343404	483	352	267	242	3	2
Technik administracji 334306	442	473	339	371	578	688

W grupie czwartej „Pracownicy biurowi” dominowały zawody:

Tabela 14. Liczba bezrobotnych oraz wolne miejsca pracy

Zawód (kod)	Skala napływu w ciągu		Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2016 r.	Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2015 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2016 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2015 r.
	2016 r.	2015 r.				
Magazynier 432103	1058	1010	677	785	1765	1439
Technik prac biurowych 411004	707	743	632	746	1866	1901
Technik hotelarstwa 422402	466	379	232	248	5	2
Sekretarka 412001	171	176	129	131	476	462
Technik obsługi turystycznej 422103	132	137	88	107	4	7
Recepcjonista 422602	121	93	67	67	253	182
Asystent ds. księgowości 431101	96	101	90	99	394	425
Technik rachunkowości 431103	91	93	67	70	253	8
Pracownik centrum obsługi telefonicznej 422201	86	67	38	30	250	290
Listonosz 441203	71	90	67	78	17	15
Fakturzystka 431102	70	68	47	56	307	301

Najliczniejszy napływ bezrobotnych, których kwalifikacje stanowiły grupę piątą „Pracownicy usług i sprzedawcy” odnotowano w zawodach:

Tabela 15. Liczba bezrobotnych oraz wolne miejsca pracy

Zawód (kod)	Skala napływu w ciągu		Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2016 r.	Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2015 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2016 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2015 r.
	2016 r.	2015 r.				
Sprzedawca 522301	6680	6765	5626	6313	3643	3698
Kucharz 512001	3283	3461	2599	2964	771	722
Robotnik gospodarczy 515303	1805	1565	1629	1759	3081	3048
Fryzjer 514101	1370	1310	957	1024	451	388
Kelner 513101	638	681	496	538	575	564

Technik usług kosmetycznych 514207	478	434	260	282	21	17
Technik handlowiec 522305	465	420	379	398	216	252
Technik usług fryzjerskich 514105	452	353	221	194	2	8
Kasjer handlowy 523002	399	365	306	289	191	184
Doradca klienta 524902	392	294	171	130	787	630

W grupie szóstej „Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” znaleźli się bezrobotni w zawodach:

Tabela 16. Liczba bezrobotnych oraz wolne miejsca pracy

Zawód (kod)	Skala napływu w ciągu		Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2016 r.	Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2015 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2016 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2015 r.
	2016 r.	2015 r.				
Rolnik 613003	400	382	438	471	11	5
Ogrodnik terenów zieleni 611306	165	176	171	182	179	164
Ogrodnik 611303	145	145	119	123	50	45
Rolnik upraw polowych 611104	120	122	147	158	30	7
Robotnik leśny 621002	113	120	114	128	52	57
Zbieracz owoców, ziół i innych roślin 634002	102	87	49	52	592	11
Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby 633001	100	101	131	149	1	1
Ogrodnik szkółkarz 611305	72	64	64	61	14	4
Drwal/pilarz drzew 621001	48	49	55	65	30	21
Ogrodnik – uprawa warzyw polowych 611309	43	49	56	73	4	0

Grupa siódma „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” była szczególnie liczna. Poniższa tabela obrazuje napływ według zawodów zakwalifikowanych do siódmej grupy:

Tabela 17. Liczba bezrobotnych oraz wolne miejsca pracy

Zawód (kod)	Skala napływu w ciągu		Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2016 r.	Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2015 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2016 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2015 r.
	2016 r.	2015 r.				
Mechanik pojazdów samochodowych 723103	2168	2177	1217	1435	525	468
Ślusarz 722204	2060	2114	1855	2148	448	353
Murarz 711202	1585	1609	1605	1833	376	250
Krawiec 753105	1245	1498	1403	1579	114	143
Piekarz 751204	1105	1114	814	932	207	202
Cukiernik 751201	875	883	789	856	144	160
Stolarz 752205	786	792	579	696	228	195
Technolog robót wykończeniowych w budownictwie 712904	641	685	358	456	61	107
Mechanik samochodów osobowych 723105	594	639	476	609	137	148
Tokarz w metalu 722314	592	626	647	724	65	84
Szwaczka ręczna 753303	592	725	601	763	93	196

Grupa ósma „Operatorzy i monterzy” przedstawiała się następująco:

Tabela 18. Liczba bezrobotnych oraz wolne miejsca pracy

Zawód (kod)	Skala napływu w ciągu		Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2016 r.	Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2015 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2016 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych w ciągu 2015 r.
	2016 r.	2015 r.				
Kierowca samochodu ciężarowego 833203	700	672	465	542	1923	1551
Obuwnik przemysłowy 815605	329	385	315	389	127	39
Kierowca samochodu osobowego 832203	352	362	301	379	159	136
Kierowca samochodu dostawczego 832202	355	296	178	200	482	315
Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych 834103	306	309	268	327	2	4
Kierowca operator wózków jezdniowych 834401	234	230	138	163	259	342
Górnik eksploatacji podziemnej 811101	167	177	166	190	75	30
Kierowca autobusu 833101	136	136	86	107	332	179
Kierowca ciągnika rolniczego 834101	136	145	174	206	34	24
Operator urządzeń do przetwórstwa owocowo - warzywnego 816029	122	126	142	165	103	86

Grupa dziewiąta „Pracownicy przy pracach prostych” skupia grupy zawodów, wymagające niewielkich kwalifikacji oraz wykształcenia zawodowego bądź niższego. W analizowanym półroczu najwięcej bezrobotnych zarejestrowało się w ewidencji urzędów pracy w poniżej wyszczególnionych zawodach:

Tabela 19. Liczba bezrobotnych oraz wolne miejsca pracy

Zawód (kod)	Skala napływu w ciągu		Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2016 r.	Stan bezrobocia w zawodzie w dniu 31 grudnia 2015 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszone w ciągu 2016 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszone w ciągu 2015 r.
	2016 r.	2015 r.				
Pomocniczy robotnik budowlany 931301	2385	2465	2098	2406	1459	979
Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym 932911	1167	1194	945	1168	872	539
Sprzątaczką biurową 911207	829	901	924	1080	1097	960
Pomocniczy robotnik drogowy 931205	615	703	465	584	358	248
Pakowacz ręczny 932101	530	522	423	461	631	522
Pomoc kuchenna 941201	439	424	376	415	1320	1030
Sortowacz 932913	346	374	231	266	573	331
Robotnik magazynowy 933304	267	267	207	256	191	157
Dozorca 962902	235	220	286	320	97	106
Robotnik placowy 961302	218	198	258	277	123	116

Stosunkowo nieliczną grupę ze względu na rejestrowane bezrobocie odnotowuje się w grupie „Siły zbrojne”. W dniu 31 grudnia 2016 r. liczba bezrobotnych w tej grupie wynosiła 41 osób (mniej o 13 osób w stosunku do grudnia 2015 r.). W ciągu 2016 r. najliczniejszy napływ odnotowano w zawodzie żołnierz szeregowy 97 osób (w 2015 r. napływ w tej grupie zawodowej wyniósł 90 osób). Dla tej grupy zawodów nie odnotowano wolnych miejsc pracy w ciągu 2016 roku.

Przedstawione w zestawieniach tabelarycznych zawody są zdecydowanie nadwyżkowe. Świadczy o tym wysoka skala napływu, wysoki końcowy stan liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz znikoma (lub całkowity ich brak) liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłaszanych do urzędów pracy w tych zawodach.

Tabela 20. Bezrobotni zarejestrowani w województwie lubelskim w latach 2013-2016 według grup zawodów

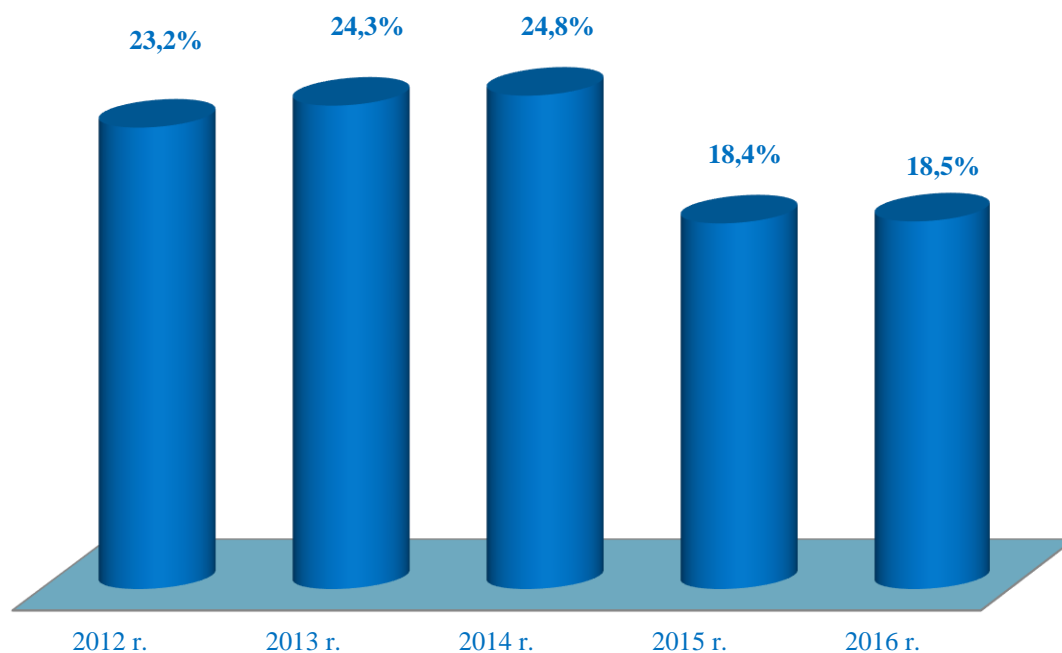
Grupy zawodów	Liczba bezrobotnych na koniec:			
	2016 r.	2015 r.	2014 r.	2013 r.
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	435	445	393	492
Specjaliści	12018	13643	14052	16446
Technicy i inny średni personel	12699	14154	15382	17909
Pracownicy biurowi	3208	3651	3360	3946
Pracownicy usług i sprzedawcy	15382	16870	16122	18420
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1755	1954	2114	2392
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	19713	22660	23894	27267
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	4210	4947	4009	4735
Pracownicy wykonujący prace proste	8452	9652	8533	9840
Siły zbrojne	41	54	34	50

W ewidencji bezrobotnych, zarejestrowane są także osoby bez zawodu. Taką grupę tworzą bezrobotni nie posiadający świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego oraz nie posiadające udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie.

W latach 2012 - 2014 daje się zauważyć tendencję systematycznego wzrostu udziału osób bezrobotnych bez zawodu w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych. W latach tych osoby bez zawodu stanowiły ponad 20% zarejestrowanych bezrobotnych (odpowiednio: 23,2%; 24,3% oraz 24,8%). Natomiast w 2015 roku nastąpił znaczny spadek omawianego wskaźnika i wyniósł 18,4%. W 2016 roku zaobserwowano nieznaczny, bo o 0,1 pkt procentowego, wzrost odsetka omawianej populacji bezrobotnych do poziomu 18,5%

Wykres 9. Udział bezrobotnych bez zawodu w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 2012-2016

2.6. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy

Stan i struktura bezrobocia według Polskiej Klasyfikacji Działalności

Na koniec 2016 r. zbiorowość bezrobotnych poprzednio pracujących wyniosła 73851 osób tj. 77,3% ogółu populacji bezrobotnych i w odniesieniu do stanu z końca 2015 r. była niższa o 7559 osób (tj. o 9,3%), a w stosunku do grudnia 2014 r. niższa o 12138 osób.

Populacja bezrobotnych dotychczas niepracujących była 3-krotnie niższa od populacji bezrobotnych pracujących przed zarejestrowaniem w urzędzie pracy.

Restrukturyzacja i modernizacja różnych gałęzi przemysłu, których przyczyną był pogłębiający się kryzys ekonomiczny i gospodarczy, i związane z nią masowe zwolnienia spowodowały, że wśród bezrobotnych najliczniejsza jest grupa osób, która przed zarejestrowaniem się pracowała w zakładach pracy należących do jedenastu sekcji działalności gospodarczej, a mianowicie:

- ✓ handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (12524 bezrobotnych na koniec 2016 r., w tym 11379 z sektora prywatnego),
- ✓ przetwórstwo przemysłowe (12315 bezrobotnych, w tym 11136 z sektora prywatnego),
- ✓ budownictwo (7773 bezrobotnych, w tym 6752 z sektora prywatnego),
- ✓ administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (3835 bezrobotnych, w tym 531 z sektora prywatnego),

- ✓ działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (3426 bezrobotnych, w tym 3211 z sektora prywatnego),
- ✓ pozostała działalność usługowa (2704 bezrobotnych, w tym 2435 z sektora prywatnego),
- ✓ edukacja (2533 bezrobotnych, w tym 951 z sektora prywatnego),
- ✓ transport i gospodarka magazynowa (2262 bezrobotnych, w tym 1759 z sektora prywatnego),
- ✓ opieka zdrowotna i pomoc społeczna (2177 bezrobotnych, w tym 898 z sektora prywatnego),
- ✓ działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (2175 bezrobotnych, w tym 2014 z sektora prywatnego),
- ✓ rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (2004 bezrobotnych, w tym 1667 z sektora prywatnego).

Podkreślenia wymaga fakt, że w sekcjach tych zachodzą najistotniejsze przeobrażenia gospodarcze. Z jednej strony sekcje te generują bezrobocie, bowiem 72,8% bezrobotnych poprzednio pracujących zarejestrowanych na koniec 2016 roku pracowało w zakładach pracy należących do tych sekcji, z drugiej strony – tworzą miejsca pracy, ponieważ większość ofert zgłoszonych do urzędów pracy pochodzi od pracodawców prowadzących działalność w obrębie tych sekcji. Od stycznia do grudnia z wymienionych sekcji wpłynęło 58265 ofert pracy (tj. 89,0% ogółu zgłoszonych ofert). Według stanu w dniu 31 grudnia 2016 r. z tych jedenastu sekcji wywodziło się 2620 zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, tj. 77,2% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących zwolnionych w tym trybie.

Bezrobotni według sekcji PKD

W 2016 r. do ewidencji urzędów pracy napłynęło 103191 (tj. o 1601 osób mniej niż w 2015 r.) bezrobotnych poprzednio pracujących według sekcji PKD. W tym 14212 bezrobotnych wcześniej pracowało w sektorze publicznym (tj. 13,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych poprzednio zatrudnionych). W sektorze prywatnym pracowało wcześniej 88979 bezrobotnych (tj. 86,2% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych).

W ciągu 2016 r. najwięcej bezrobotnych zarejestrowano w sekcji:

- ✓ handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle - 17615 (tj. 17,1% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych poprzednio zatrudnionych),
- ✓ przetwórstwo przemysłowe – 15697 (tj. 15,2%),
- ✓ budownictwo – 9998 (9,7%).

Najmniejszą liczbę bezrobotnych odnotowano w sekcjach:

- ✓ organizacje i zespoły eksterytorialne – 2 osoby,
- ✓ gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby – 63 osoby,
- ✓ wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do wkładów klimatyzacyjnych – 170 osób.

W ciągu 2016 r. zarejestrowane zostały 4372 osoby bezrobotne zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy, tj. 4,2% ogółu nowo zarejestrowanych. Większość osób w tej kategorii pochodziło z sekcji: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 1040, tj. 23,8%; przetwórstwo przemysłowe – 922, tj. 21,1%; budownictwo – 416, tj. 9,5%.

Bezrobotne kobiety według PKD

Na koniec 2016 r. liczba bezrobotnych kobiet, które pracowały przed nabyciem statusu bezrobotnego wynosiła 35048 osób i w odniesieniu do 2015 roku populacja ta była niższa o 3003 osoby. Poprzednio pracujące kobiety stanowiły 47,5% ogółu bezrobotnych pracujących przed zarejestrowaniem (w końcu grudnia 2015 r. – 46,7%).

W omawianej populacji znajdowały się 1822 kobiety zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Subpopulacja ta stanowiła 5,2% (w 2015 r. – 5,6%) ogółu bezrobotnych kobiet poprzednio pracujących.

Na uwagę zasługuje fakt, że już od paru lat prawie połowa zarejestrowanych bezrobotnych kobiet pracowała w zakładach pracy należących do dwóch sekcji gospodarki narodowej, a mianowicie: handlu hurtowego i detalicznego; napraw pojazdów samochodowych, włączając motocykle, w której poprzednio pracowało 7856 kobiet (tj. 22,4%) oraz sekcji przetwórstwo przemysłowe, z tej sekcji pochodziło 5536 kobiet (tj. 15,8% ogółu kobiet poprzednio pracujących). Liczba poprzednio pracujących kobiet w pozostałych sekcjach gospodarki narodowej na koniec 2016 roku kształtowała się w przedziale od 1937 kobiet (edukacja) do 0 (organizacje i zespoły eksterytorialne oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby).

Bezrobotni poprzednio pracujący według sektorów własności

Twarde prawa ekonomii powodują większą fluktuację pracowników w sektorze prywatnym niż w sektorze publicznym.

Na koniec 2016 roku liczba bezrobotnych poprzednio pracujących w sektorze prywatnym wyniosła 46609 osób i była wyższa od zatrudnionych w sektorze publicznym o 34234 osoby.

W siedemnastu sekcjach działalności gospodarczej wystąpiła przewaga liczby bezrobotnych, którzy poprzednio pracowali w sektorze prywatnym. Najwyższe różnice wystąpiły w sekcjach: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle oraz przetwórstwo przemysłowe.

Bezrobotni poprzednio pracujący według sektorów ekonomicznych

Na koniec 2016 r. największa liczba bezrobotnych pracowała przed nabyciem statusu bezrobotnego w jednostkach gospodarczych zaliczanych do sektora III – usług, tj. 35897 osób, stanowili oni 48,6% bezrobotnych poprzednio pracujących.

Należy podkreślić, że omawiana statystyka zmniejszyła się o 4590 osób, tj. o 11,3% w porównaniu do stanu z końca 2015 roku.

Na drugim miejscu pod względem zarejestrowanych bezrobotnych uplasował się sektor II – przemysłowy, inaczej zwany przetwórczym (sekcje: przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie

i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo; górnictwo i wydobywanie) – 21083 osoby, tj. 28,5% bezrobotnych uprzednio pracujących (w porównaniu z końcem grudnia 2015 mniej o 3148 osób, tj. o 13,0%).

Z sektora I – rolniczego (sekcje: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo) na koniec 2016 r. w ewidencji urzędów pracy znajdowały się 2004 osoby bezrobotne, tj. 2,7% ogółu zarejestrowanych wcześniej pracujących (w porównaniu z końcem grudnia 2015 r. – o 213 osób mniej).

Bezrobotni poprzednio pracujący według PKD i czasu pozostawania bez pracy

Procentowy wskaźnik długotrwale oczekujących na zatrudnienie w poszczególnych sekcjach gospodarki narodowej przedstawiał się w przedziale od 37,7% do 63,5% (w grudniu 2015 r.: od 31,9% do 69,2%).

Najniższy udział procentowy długotrwale bezrobotnych odnotowano w sekcji: górnictwo i wydobywanie – 37,7% (rok wcześniej również najniższy udział długotrwale bezrobotnych odnotowano w sekcji górnictwo i wydobywanie – 31,9%).

Na koniec 2016 r. największa liczba długotrwale bezrobotnych pracowała poprzednio w sekcji: gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby. W tej grupie osób 63,5% (69,2% w 2015 r.) oczekiwało na pracę ponad 12 miesięcy.

Sekcje gospodarki, w których w województwie lubelskim występuje największy odsetek długotrwale bezrobotnych, oprócz sekcji wcześniej wymienionej znalazły się :

- ✓ administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 51,7% (48,6% w 2015 r.);
- ✓ działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – 50,7% (48,8% w 2015 r.);
- ✓ dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją – 50,6% (45,9%).

Tabela 21. Bezrobotni zarejestrowani według sekcji gospodarczych w 2016 roku

SEKCJE PKD (Polskiej Klasyfikacji Działalności)		Zarejestrowani bezrobotni na koniec		Nowo rejestrowani		Oferty pracy zgłoszone w 2016 roku
		2016 r.	w tym z sektora prywatnego	w 2016 r.	w tym z sektora prywatnego	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	01	2004	1667	2295	2045	1535
Górnictwo i wydobywanie	02	191	156	265	234	228
Przetwórstwo przemysłowe	03	12315	11136	15697	14946	10276
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	04	142	90	170	126	111

Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	05	662	356	876	460	796
Budownictwo	06	7773	6752	9998	9170	5920
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	07	12524	11379	17615	16751	13132
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	08	2175	2014	3305	3153	2999
Transport i gospodarka magazynowa	09	2262	1759	3525	2951	3929
Informacja i komunikacja	10	445	400	815	789	854
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11	1074	845	1736	1462	999
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	12	635	502	761	586	589
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	13	1415	1181	2495	2227	2537
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	14	3426	3211	6136	5878	5279
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	15	3835	531	4829	638	5730
Edukacja	16	2533	951	4261	1771	3555
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	17	2177	898	3214	1404	3585
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	18	616	283	1035	484	1047
Pozostała działalność usługowa	19	2704	2435	4142	3897	2325
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	20	74	61	63	49	10
Organizacje i zespoły eksterytorialne	21	2	2	2	2	2
Działalność niezidentyfikowana	22	14867	X	19956	X	X
Razem (w.01 do 22)	23	73851	46609	103191	69023	65438
Dotychczas niepracujący	24	21745	X	28073	X	X
Ogółem (w.23+24)	25	95596	46609	131264	69023	65438

W końcu 2016 roku najwyższy procentowy udział bezrobotnych, zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy w poszczególnych sekcjach, w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy, odnotowano w następujących sekcjach:

- ✓ handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 22,9% (23,1% w końcu 2015 roku),
- ✓ przetwórstwo przemysłowe – 22,8% (22,7% w końcu 2015 roku),
- ✓ budownictwo – 9,3% (9,9% w końcu 2015 roku).

2.7. Wybrane kategorie bezrobotnych

Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

Na koniec 2016 r. zarejestrowanych było 4778 osób (tj. 5,0% w ogólnej liczbie bezrobotnych) w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, w tym 2609 kobiet. Najwięcej osób tej kategorii zgłasza się do ewidencji powiatowych urzędów pracy we wrześniu (2068 osób) oraz w październiku (1657 osób). Pracę w 2016 roku podjęły 6103 osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, w tym 3388 kobiet.

Na koniec 2016 r. – 74 osoby tej kategorii bezrobotnych, w tym 57 kobiet pobierało zasiłek. W ogólnej liczbie uprawnionych do zasiłku populacja ta stanowiła 0,9%.

Tabela 22. Osoby do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki w poszczególnych miesiącach 2016 r.

Wyszczególnienie 2016 r.	Liczba osób w okresie do 12 m-cy od ukończenia nauki zarejestrowanych w miesiącu	Liczba osób w okresie do 12 m-cy od ukończenia nauki w końcu miesiąca		% udział kobiet w stosunku do ogółu osób w okresie do 12 m-cy od ukończenia nauki	% udział uprawnionych do zasiłku bezrobotnych do 12 m-cy od ukończenia nauki do ogólnej liczby osób tej kategorii
		Ogółem	Kobiety		
Styczeń	1298	6507	3530	54,2	1,7
Luty	1229	6357	3435	54,0	1,6
Marzec	1233	5955	3150	52,9	1,6
Kwiecień	974	3236	1834	56,7	2,5
Maj	1185	3622	2048	56,5	2,4

Czerwiec	1023	2350	1352	57,5	2,5
Lipiec	1346	2654	1530	57,6	2,0
Sierpień	1272	3144	1914	60,9	2,2
Wrzesień	2068	3969	2206	55,6	1,6
Październik	1657	4406	2393	54,3	1,5
Listopad	1229	4625	2519	54,5	1,6
Grudzień	1292	4778	2609	54,6	1,5

Spośród 4778 osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, pozostających w rejestrach urzędów pracy w końcu 2016 roku, 81,5% to osoby młode do 24 roku życia (3896 osób). Największą grupę, wśród omawianej kategorii bezrobotnych, stanowiły osoby z wykształceniem wyższym – 35,9%, zaś najmniej osób posiadało wykształcenie gimnazjalne i niższe – 32 osoby. 67,8% osób tej subpopulacji nie posiadało doświadczenia zawodowego.

Bezrobotni zamieszkali na wsi

Mieszkańcy wsi są grupą szczególnie zagrożoną bezrobociem, ponieważ oprócz bezrobocia rejestrowanego występuje na tych obszarach problem wysokiego bezrobocia ukrytego, wynikający głównie stąd, że duża część ludności wiejskiej nie spełnia kryterium niezbędnego do uzyskania statusu bezrobotnego, ponieważ posiada gospodarstwa rolne o powierzchni większej niż przewidują przepisy prawne (art. 2 pkt. 2 lit. d ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy)

Ponad połowę populacji bezrobotnych w województwie stanowią mieszkańcy obszarów wiejskich. Procentowy wskaźnik bezrobotnych zamieszkałych na wsi, w odniesieniu do ogółu bezrobotnych w województwie na koniec 2016 r. kształtował się na poziomie 55,5%. Natomiast w powiatowych urzędach pracy omawiany wskaźnik zawierał się w przedziale od 92,6% do 45,4%. Najwyższy odsetek, od lat, odnotowywany jest w następujących powiatach: chełmskim (92,6%), lubelskim (89,0%) i zamojskim (88,9%); najniższy zaś w: świdnickim (45,4%), puławskim (55,0%) i ryckim (55,3%).

W ciągu 2016 roku do ewidencji zgłosiło się 71551 osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi i jest to mniej o 4104 osoby (tj. o 5,4%) niż w analogicznym okresie 2015 roku.

Z powodu różnych przyczyn ewidencję opuściły 78403 osoby, czyli o 2416 osób (tj. o 3,0%) mniej niż w 2015 r.

Od stycznia do grudnia 2016 roku spośród bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich Lubelszczyzny, z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu skorzystały 16233 osoby (więcej o 2,9% w porównaniu z 2015 r.). W tym:

- ✓ 1337 osób zatrudnionych zostało w ramach prac interwencyjnych,
- ✓ 1104 osoby zatrudnione zostały w ramach robót publicznych,

- ✓ 1226 osób podjęło działalność gospodarczą, w tym 10 osób w ramach bonu na zasiedlenie,
- ✓ 1246 osób podjęło pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego,
- ✓ 784 osoby podjęły pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie,
- ✓ 37 osób podjęło pracę poza miejscem zamieszkania w ramach bonu zatrudnieniowego,
- ✓ 132 osoby podjęły pracę w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia,
- ✓ 1953 osoby zamieszkałe na wsi skierowano na szkolenie, w tym 238 w ramach bonu szkoleniowego,
- ✓ 8414 osób rozpoczęło staż, w tym 128 w ramach bonu stażowego.

Bezrobotni mieszkańcy obszarów wiejskich napotykać na duże trudności w znalezieniu zatrudnienia. Wiąże się to przede wszystkim z brakiem wolnych stanowisk w ich miejscu zamieszkania, niskim poziomem wykształcenia oraz kwalifikacji zawodowych, które są najczęściej niedostosowane do potrzeb nowoczesnej gospodarki rynkowej.

O szansach wyjścia z bezrobocia w dużym stopniu decyduje poziom wykształcenia i przygotowania zawodowego. Dlatego w ewidencji urzędów pracy Lubelszczyzny na koniec grudnia 2016 r. najmniejszy odsetek stanowiły osoby bezrobotne z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (11,0%) oraz wyższym (11,6%). Natomiast największą grupę wśród bezrobotnych stanowiła ludność wiejska z wykształceniem zasadniczym zawodowym (26,7%) oraz gimnazjalnym i niższym (26,6%). Bezrobotni mieszkańcy wsi zamieszkujący obszary naszego województwa są ludźmi młodymi, bo 52,9% nie przekroczyło 34 roku życia.

Wśród charakteryzowanej tu populacji dominuje kategoria bezrobotnych ze stażem bezrobocia powyżej 24 miesięcy, których odsetek wynosi 29,3%. Następną co do wielkości grupę stanowią bezrobotni pozostający bez pracy od 1 do 3 miesięcy – 17,4%.

Sytuacja na rynku pracy w znacznym stopniu zależy też od przeszłości zawodowej. 72,2% zarejestrowanych mieszkańców wsi poprzednio pracowało. Na koniec grudnia 2016 roku dominowały osoby ze stażem pracy do 1 roku (23,7%) i od 1 roku do 5 lat (21,2% subpopulacji). Natomiast 27,8% nie posiadał żadnego doświadczenia.

Trudna sytuacja na rynku pracy implikuje zarazem trudną sytuację finansową tych osób, ponieważ zdecydowana większość nie posiada prawa do zasiłku dla bezrobotnych. Na koniec 2016 r. zaledwie 7,5% osób zamieszkałych na wsi, na terenie województwa lubelskiego, posiadało prawo do zasiłku. Najwięcej bezrobotnych zamieszkałych na wsi z prawem do zasiłku odnotowano w powiatach: łukowskim (11,7%), włodawskim (11,4%) i chełmskim (11,1%).

Pomimo swej odmienności, bezrobocie istniejące na obszarach wiejskich jest ściśle powiązane z deficytem miejsc pracy w regionach miejskich; wiejskie bezrobocie wzrasta wraz ze zwiększaniem się liczby bezrobotnych w miastach. Zła sytuacja na miejskich rynkach pracy wpływa na bezrobocie wiejskie poprzez ograniczanie możliwości pracy przez

tzw. „dwuzawodowców”, którzy jak pokazuje praktyka, są zwalniani w pierwszej kolejności, oraz poprzez uniemożliwienie odpływu ludności wiejskiej do miast i generowanie migracji lub remigracji z miast na wieś.

Skutki bezrobocia w obszarach wiejskich uwidaczniają się w postaci upowszechniania się ubóstwa na wsi. Wieś zmniejsza swój popyt na artykuły przemysłowe i usługi tworzone w mieście.

Doświadczenia europejskie pozwalają na stwierdzenie, że nie można oddzielić ograniczania bezrobocia na wsi od ograniczania bezrobocia w całym województwie. Tak więc ograniczanie bezrobocia na wsi będzie zależne w głównej mierze od ekonomicznych uwarunkowań rozwoju Lubelszczyzny.

Na koniec 2016 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 53018 osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi, w tym 26278 kobiet (tj. 49,6%). W porównaniu do grudnia 2015 roku nastąpił spadek liczby omawianej grupy bezrobotnych o 7171 osób (tj. o 11,9%).

Tabela 23. Bezrobotni zamieszkaali na obszarach wiejskich

Rok	Ogółem	Udział w liczbie bezrobotnych ogółem (%)	Kobiety	Udział kobiet w liczbie bezrobotnych ze wsi (%)	Napływ	Odpływ
I kwartał 2015 r.	66908	55,8	21556	47,2	19015	17460
II kwartał 2015 r.	56956	54,5	27747	48,7	14268	24220
III kwartał 2015 r.	55305	54,8	27776	50,2	19034	20685
IV kwartał 2015 r.	60189	55,8	29522	49,0	23338	18454
I kwartał 2016 r.	60933	55,2	29254	48,0	18456	17393
II kwartał 2016 r.	52144	54,4	25920	49,7	14523	23312
III kwartał 2016 r.	49691	54,6	25328	50,9	17529	19982
IV kwartał 2016 r.	53018	55,5	26278	49,6	21043	17716

Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych

W ewidencji urzędów pracy na koniec 2016 r. zarejestrowano 29313 osób **bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych**. W odniesieniu do ogólnej liczby bezrobotnych stanowili 30,7%. Do 2012 roku w omawianej grupie przeważały kobiety. Kolejne trzy lata to dominacja mężczyzn. Natomiast w 2016 roku nastąpiła równowaga między kobietami i mężczyznami w grupie osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych. Prawo do zasiłku w 2016 roku

posiadało 4,7% bezrobotnych tej kategorii. Od stycznia do grudnia 2016 roku do ewidencji urzędów pracy zgłosiło się 36208 osób. Zatrudnienie znalazło 14405 osób bezrobotnych, w tym 6663 kobiety.

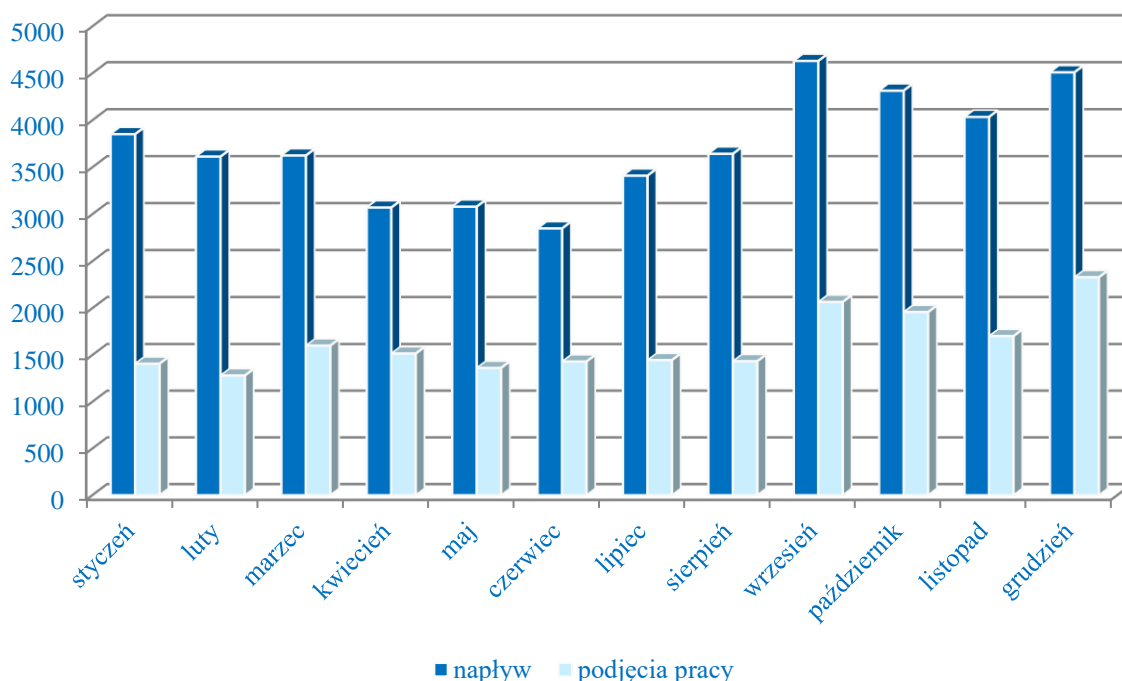
Tabela 24. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem
rejestrowani ogółem	3501	3129	3007	2693	2684	2449	2455	2703	3461	3176	3372	3578	36208
w tym: kobiety	1384	1364	1367	1177	1222	1138	1163	1341	1694	1416	1464	1513	16243
podjęcia pracy ogółem	885	965	1247	1390	1278	1256	1048	993	1407	1319	1141	1476	14405
w tym: kobiety	462	435	554	502	458	555	481	479	741	645	555	796	6663

Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego

Na koniec 2016 r. liczba bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego wynosiła 30958 osób, kobiety w tej liczbie stanowiły 55,2%. W odniesieniu do ogólnej liczby bezrobotnych subpopulacja ta stanowiła 32,4%. W ciągu 2016 r. odnotowane zostały 44633 osoby nowo rejestrowane. Zatrudnienie znalazło natomiast 19531 osób bezrobotnych.

Wykres 10. Napływ do ewidencji oraz podjęcia pracy przez bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego w 2016 roku

Bezrobotne kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka

Na koniec 2016 roku w województwie lubelskim zarejestrowanych było 15710 bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka. Stanowiły one 33,3% ogółu zarejestrowanych kobiet.

W ciągu 2016 r. urzędy pracy zarejestrowały 8945 bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka. W tym samym czasie pracę podjęło 3866 kobiet omawianej kategorii. W grupie zarejestrowanych osób prawo do zasiłku posiadało zaledwie 2,6% bezrobotnych kobiet.

Tabela 25. Bezrobotne kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem
Rejestrowane kobiety	767	739	724	646	648	562	621	752	884	774	878	950	8945
Podjęcia pracy przez kobiety	277	278	302	308	258	261	281	251	472	404	314	460	3866

2.8. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Dnia 27 maja 2014 roku weszła w życie nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która na nowo zdefiniowała kategorie osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Osobom tym przysługuje pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w programach specjalnych.

Zgodnie z art.49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645), do „osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy” zaliczane są następujące osoby bezrobotne:

- ✓ do 30 roku życia;
- ✓ powyżej 50 roku życia;
- ✓ długotrwale bezrobotni;
- ✓ korzystające ze świadczeń pomocy społecznej;
- ✓ posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia;
- ✓ posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia;
- ✓ niepełnosprawni.

Wykres 11. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w dniu 31 grudnia 2016 r.

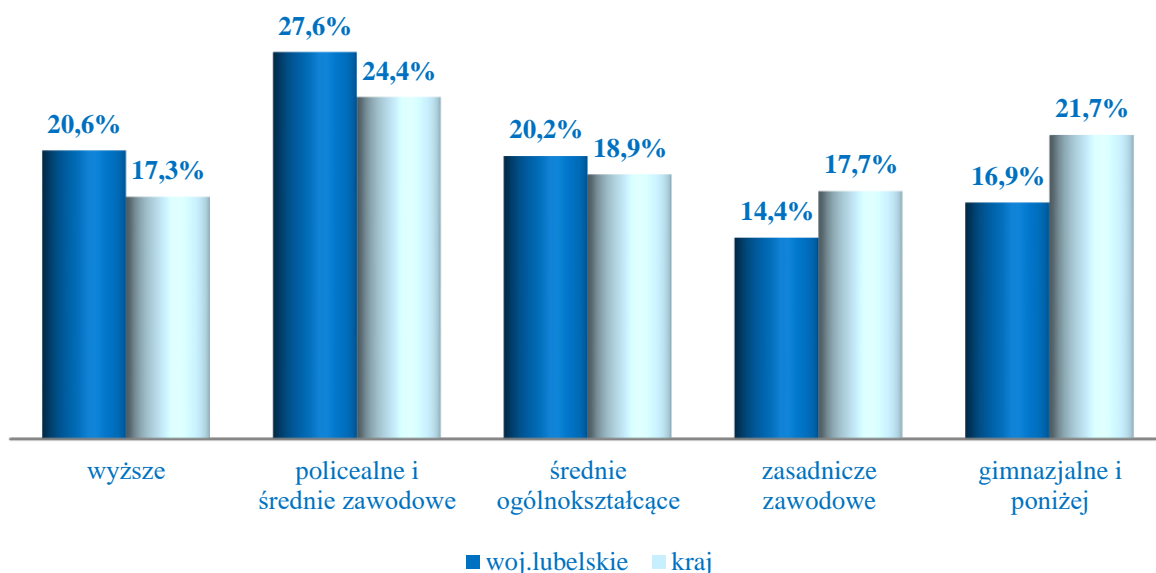
- ✓ W ewidencji urzędów pracy w końcu 2016 r. zarejestrowane były 31282 osoby (53,9% stanowiły kobiety) **bezrobotne do 30 roku życia**. Bezrobotni tej grupy w odniesieniu do całej populacji bezrobotnych stanowili 32,7%. Procentowy udział uprawnionych do zasiłku w stosunku do wszystkich bezrobotnych tej grupy wynosił 5,5%, a w przypadku wszystkich bezrobotnych pobierających zasiłek udział procentowy wynosił 21,6%. W ciągu 2016 roku urzędy pracy zarejestrowały 66413 bezrobotnych, którzy nie ukończyli 30 roku życia, ponowne rejestracje stanowiły 72,4% rejestrujących się. W grupie powracających do ewidencji, a korzystających z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu należy wymienić m.in. staże (17,4%) oraz szkolenia (3,0%). W tym samym okresie z ewidencji wyłączono 70155 osób, z tego 33615 osób z powodu podjęcia pracy.

Pracę subsydiowaną uzyskało stosunkowo niewielu bezrobotnych bo 8425 osób, tj. zaledwie 25,1% zatrudnionych. Najliczniejszą grupę spośród wyłączonych odnotowano wśród osób, które nie potwierdziły gotowości do podjęcia pracy 12799, tj. 18,2%.

Na koniec 2016 r. najliczniejszą kategorię bezrobotnych do 30 roku życia pod względem czasu pozostawania bez pracy w województwie lubelskim stanowiły osoby ze stażem bezrobocia od 1-3 miesięcy – 23,5%. Podobna sytuacja miała miejsce w skali kraju -osoby nie pracujące od 1-3 miesięcy stanowiły 25,2% omawianej kategorii bezrobotnych. Wśród bezrobotnych omawianej subpopulacji pod względem poziomu wykształcenia najwięcej osób legitymowało się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 27,6%. Natomiast najmniej w ewidencji bezrobotnych do 30 roku życia było osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe – 14,4%.

Wśród bezrobotnych do 30 roku życia najwięcej było osób, które dotychczas nie pracowały – 13718 osób, tj. 43,9%.

Wykres 12. Bezrobotni do 30 roku życia według poziomu wykształcenia

W omawianej grupie osób do 30 roku życia:

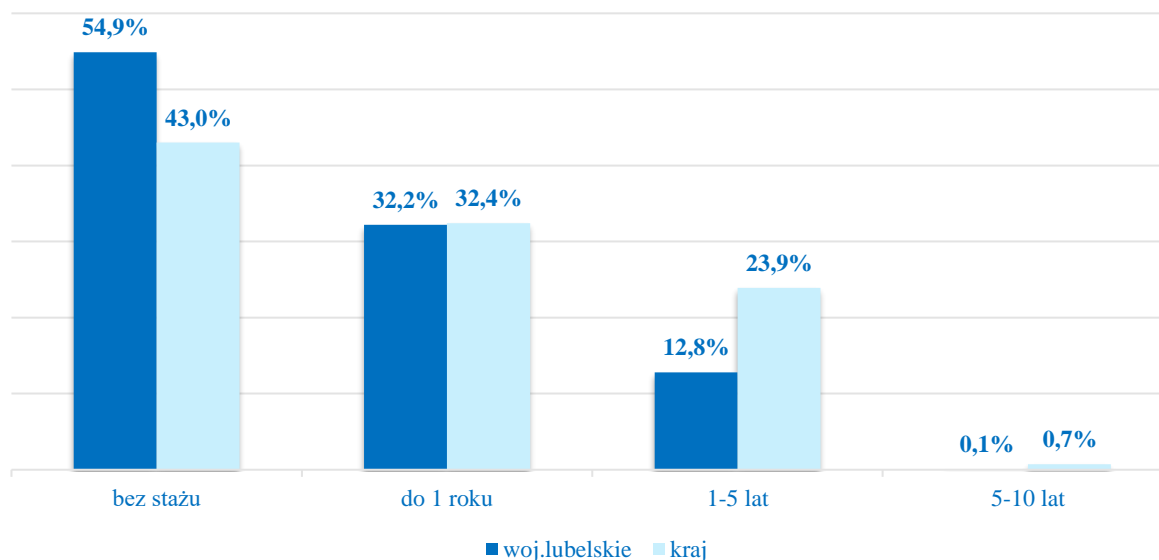
- ✓ 49,0% stanowiły osoby do 25 roku życia;
- ✓ 45,3% długotrwale bezrobotni;
- ✓ 24,8% to osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia;
- ✓ 1,6% niepełnosprawni;
- ✓ 0,4% osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej.
- ✓ W końcu grudnia 2016 roku w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowanych było 15337 osób bezrobotnych do 25 roku życia, tj. 16,0% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Kobiety do 25 roku życia stanowiły 50,4% (7726 kobiet) omawianej subpopulacji. Prawo do zasiłku posiadało 2,9% omawianej grupy.

Od stycznia do grudnia 2016 roku w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowały się 37794 osoby bezrobotne do 25 roku życia, natomiast wyłączonych zostało 38075 osób omawianej kategorii.

W ciągu 12 miesięcy 2016 roku pracę podjęły 16674 młode osoby bezrobotne, tj. 24,4% wszystkich podejmujących zatrudnienie. Pracę niesubsydiowaną podjęło 12717 osób do 25 roku życia (tj. 76,3% ogółu zatrudnionych do 25 roku życia w omawianym okresie 2016 roku). Gotowości do pracy nie potwierdziło 7615 osób do 25 roku życia (tj. 20,0% wszystkich wyłączonych do 25 roku życia).

W ramach zatrudnienia subsydiowanego 276 osób młodych zatrudniono w ramach prac interwencyjnych, 127 w ramach robót publicznych, 513 osób podjęło działalność gospodarczą. Szkolenie od stycznia do grudnia 2016 roku rozpoczęło 797 osób młodych, staż 5696 osób.

Wykres 13. Bezrobotni do 25 roku życia według stażu pracy

Pod względem poziomu wykształcenia wśród młodych do 25 roku życia bardziej wyróżniającą się grupą są osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (32,1%). Najmniej było osób z wykształceniem wyższym 9,8%.

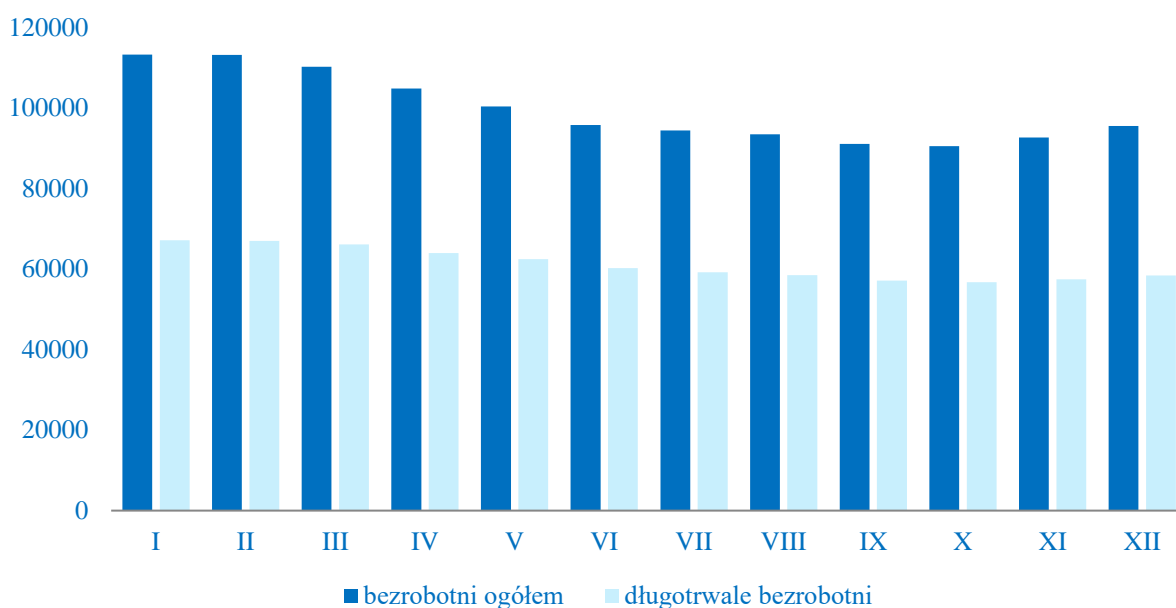
Wśród populacji bezrobotnych do 25 roku życia ponad połowa (54,9%) osób nie posiada doświadczenia zawodowego. Najmniej było osób, które legitymowały się stażem pracy 5-10 lat (18 osób).

✓ **Długotrwale bezrobotni to osoby pozostające w ewidencji bezrobotnych łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.**

Na koniec 2016 r. w województwie 58418 osób (tj. 52,1% stanowiły kobiety) pozostawało w ewidencji urzędów pracy długotrwale, stanowiły one 61,1% ogółu populacji. W porównaniu do 2015 roku liczba długotrwale pozostających bez pracy zmniejszyła się o 7217 osób (tj. o 11,0%). W ciągu 2016 r. zarejestrowane zostały 48452 osoby długotrwale bezrobotne, wyłączono natomiast 55669 bezrobotnych, z czego 21661 osób (tj. 38,9%) podjęło pracę. Należy nadmienić, że bezrobotni tej populacji najczęściej podejmowali zatrudnienie niesubsydiowane 17702 osoby (81,7% zatrudnionych). W wyniku działań urzędów pracy subsydiowane zatrudnienie rozpoczęło 3959 osób, szkolenie 1429, staże 5978.

Największy udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec 2016 r. odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w: Krasnymstawie (69,9%), Hrubieszowie (68,0%) i Włodawie (66,7%), najmniej zaś w Powiatowych Urzędach Pracy w: Biłgoraju (45,5%), Łęcznej (49,7%), Puławach (52,0%) i Łukowie (52,6%). W skali kraju na koniec 2016 r. bezrobotni tej subpopulacji stanowili 56,0% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, z czego ponad połowę stanowiły kobiety.

Wykres 14. Bezrobotni ogółem oraz długotrwale pozostający bez pracy w 2016 roku

Wśród długotrwale bezrobotnych najliczniejszą kategorię wiekową stanowią osoby w wieku od 25 do 34 lat – 29,4% oraz od 35 do 44 lat – 23,1%, natomiast najmniej jest osób starszych z przedziału wiekowego: 60 lat i więcej – 7,3%.

Jeżeli chodzi o kraj to podobnie, jak w województwie lubelskim, dominuje grupa w przedziale wiekowym od 25 do 34 lat – 25,1%.

Struktura długotrwale bezrobotnych według wieku na koniec 2016 r. przedstawiała się następująco:

Tabela 26. Długotrwale bezrobotni wg wieku

Grupy wiekowe	Województwo Lubelskie		Kraj	
	Liczba	%	Liczba	%
18-24 lata	5685	9,7	60412	8,1
25-34 lata	17143	29,4	187970	25,1
35-44 lata	13512	23,1	174119	23,3
45-54 lata	10879	18,6	153528	20,6
55-59 lat	6937	11,9	104905	14,0
60 lat i więcej	4262	7,3	66689	8,9
Ogółem	58418	100	747623	100

Na koniec 2016 r. ponad połowa długotrwale bezrobotnych (54,4%) nie posiadała średniego wykształcenia (gimnazjalne i niższe – 27,9% oraz zasadnicze zawodowe – 26,5%). Natomiast najniższy procentowy udział odnotowano w grupie osób posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące – 10,6%.

W skali kraju w omawianej subpopulacji bezrobotnych dominowały osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 31,7% i zasadniczym zawodowym – 28,2%.

Na koniec 2016 r. struktura długotrwale bezrobotnych według wykształcenia w województwie lubelskim przedstawiała się następująco:

Tabela 27. Długotrwale bezrobotni wg poziomu wykształcenia

Wykształcenie	Województwo lubelskie		Kraj	
	Liczba	%	Liczba	%
wyższe	6924	11,9	76900	10,3
policealne i średnie zawodowe	13495	23,1	152274	20,4
średnie ogólnokształcące	6207	10,6	70466	9,4
zasadnicze zawodowe	15463	26,5	210788	28,2
gimnazjalne i niższe	16329	27,9	237195	31,7
Ogółem	58418	100	747623	100

W ewidencji długotrwale bezrobotnych w województwie lubelskim dominowały osoby, które dotychczas nie pracowały oraz z niewielkim (do 1 roku) stażem pracy.

Tabela 28. Długotrwale bezrobotni wg stażu pracy

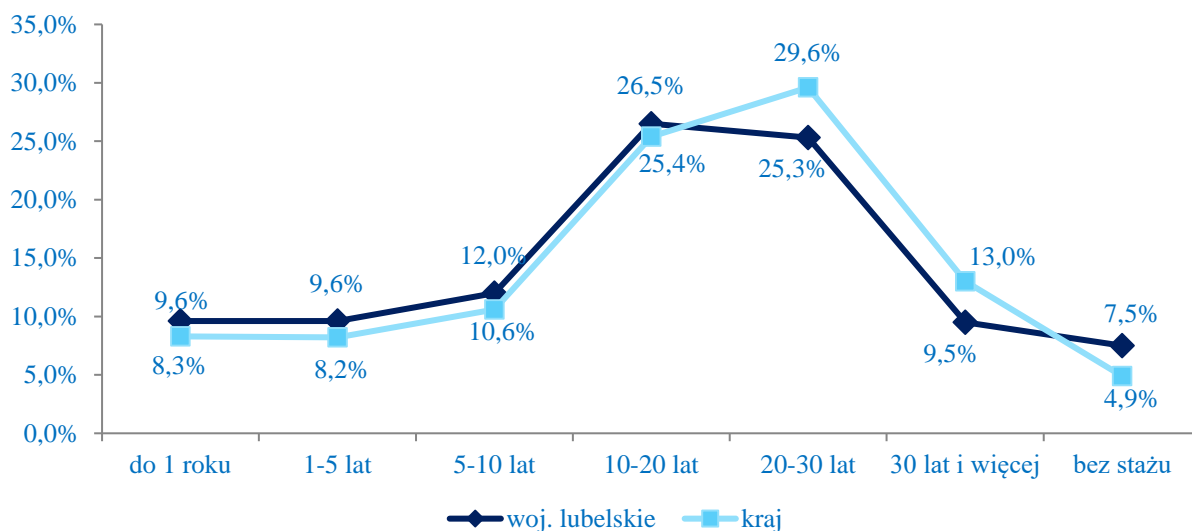
Staż pracy	Województwo lubelskie		Kraj	
	Liczba	%	Liczba	%
do 1 roku	13354	22,9	142608	19,1
1-5 lat	11705	20,0	162455	21,7
5-10 lat	6875	11,8	108721	14,5
10-20 lat	7407	12,7	120230	16,1
20-30 lat	4389	7,5	78132	10,5
30 i więcej lat	988	1,7	20752	2,8
bez stażu	13700	23,4	114725	15,3
Ogółem	58418	100	747623	100

- ✓ Na koniec 2016 r. liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia wynosiła 22605 osób, kobiety w liczbie tej stanowiły 35,8%. W odniesieniu do ogólnej liczby bezrobotnych ta subpopulacja stanowiła 23,6%. Od stycznia do grudnia 2016 r. odnotowano 18809 osób nowo zarejestrowanych. Podobnie jak w przypadku wszystkich nowo zarejestrowanych bezrobotnych, tak i w tej grupie ponowne rejestracje stanowiły przeważającą część 90,9%. Z ewidencji wyłączono 20317 osób, w tym 8271 (tj. 40,7%) z powodu otrzymania zatrudnienia.

Na koniec 2016 r. wśród bezrobotnych powyżej 50 roku życia najliczniejszą kategorię pod względem czasu pozostawania bez pracy w województwie lubelskim stanowiły osoby powyżej 24 miesięcy (42,6%). Natomiast pod względem wykształcenia zdecydowaną większość stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym po 35,7%. Najmniej osób legitymowało się wyższym wykształceniem, bo zaledwie – 4,4%. W ewidencji bezrobotnych powyżej 50 roku życia dominowały osoby ze stażem pracy 10-20 lat (26,5%) jak również 20-30 lat pracy (25,3%).

Wykres 15. Bezrobotni powyżej 50 roku życia według stażu pracy

- ✓ W ewidencji urzędów pracy na koniec 2016 roku zarejestrowanych zostało 735 osób **bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej**. W odniesieniu do ogólnej liczby bezrobotnych stanowili 0,8%. W naszym województwie wśród zarejestrowanych bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej przeważają kobiety (w 2016 roku – 56,3%). Prawo do zasiłku posiadało zaledwie 5,0% bezrobotnych tej kategorii. Od stycznia do grudnia do ewidencji urzędów pracy zgłosiło się 735 osób nowo zarejestrowanych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej. Zatrudnienie znalazło 108 osób, w tym 68 kobiet.

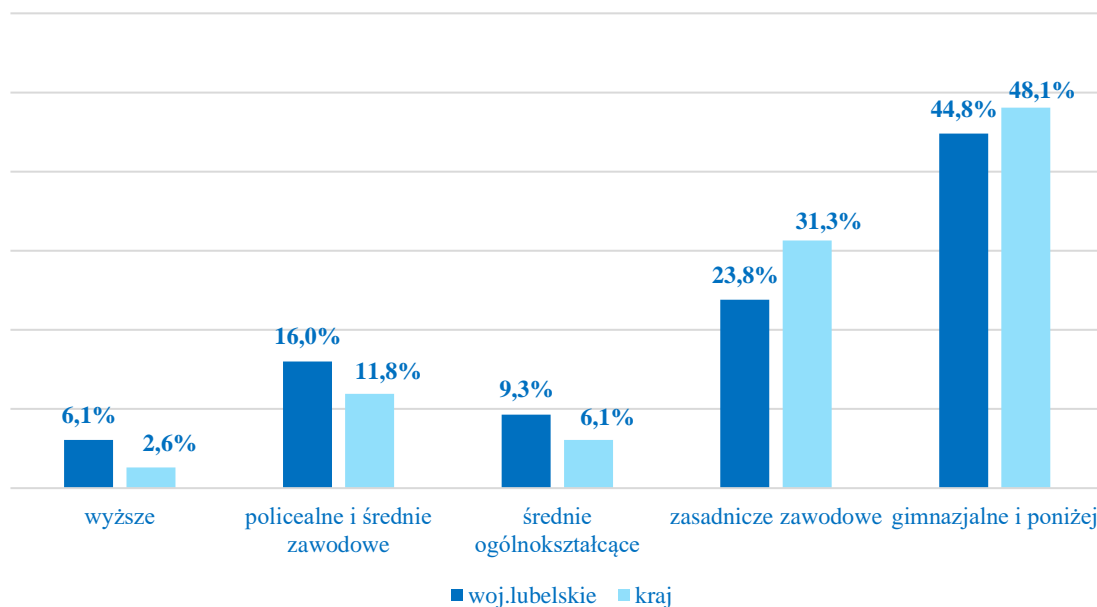
Tabela 29. Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej

Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem
zarejestrowani ogółem	52	43	64	40	35	39	20	28	61	100	170	83	735
w tym: kobiety	25	29	47	23	27	22	12	16	41	68	97	47	454
podjęcia pracy ogółem	0	7	13	7	6	16	3	4	10	11	16	15	108
w tym: kobiety	0	6	6	4	3	10	1	0	7	7	12	12	68

Wśród bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej najliczniejszą kategorię pod względem oczekiwania na pracę stanowią osoby ze stażem bezrobocia powyżej 24 miesięcy (28,7%). Natomiast pod względem wieku zdecydowaną większość stanowią osoby w wieku od 25 do 34 lat (26,7%) oraz od 35 do 44 lat (25,3%).

W ewidencji bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej dominują osoby z krótkim stażem pracy do 1 roku – 30,2%. Najdłuższy, bo ponad 30 letni staż pracy posiadało zaledwie 5 osób.

Wykres 16. Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej według wykształcenia

- ✓ W województwie lubelskim na koniec 2016 roku w ewidencji urzędów pracy zarejestrowanych było 16413 osób bezrobotnych posiadających co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia. Kobiety prawie całkowicie zdominowały tę populację bezrobotnych, na koniec 2016 roku stanowiły 80,3% ogółu (tj. 13173 kobiety). W grupie zarejestrowanych osób, prawo do zasiłku posiadało 9,8% bezrobotnych. Od stycznia do grudnia 2016 roku zarejestrowane zostały 17493 osoby posiadające co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia. Zatrudnienie w tym okresie podjęło 8625 osób tej kategorii, w tym 59,2% stanowiły kobiety.

Tabela 30. Bezrobotni posiadający co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia

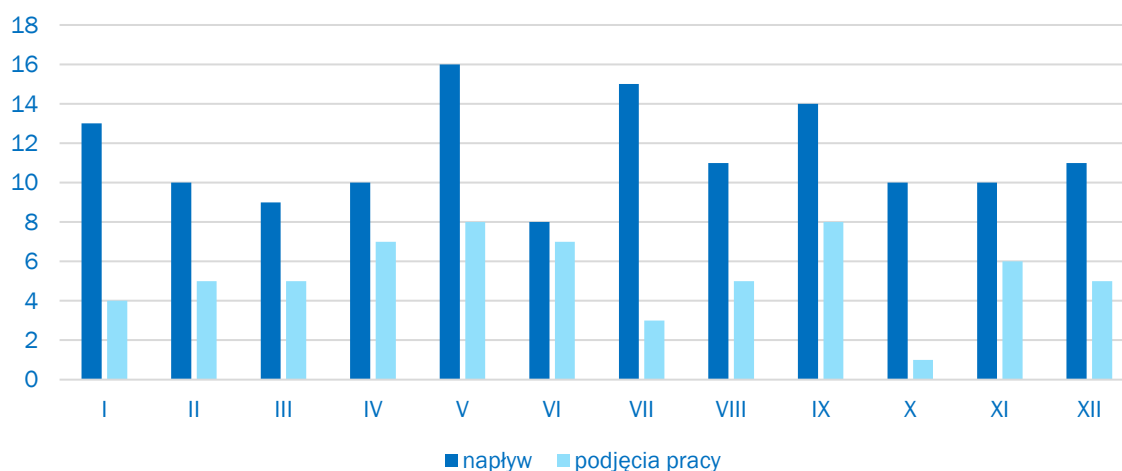
Wyszczególnienie	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem
zarejestrowani ogółem	1816	1499	1558	1334	1208	1211	1327	1410	1505	1456	1455	1714	17493
w tym: kobiety	1049	935	1002	853	757	784	901	960	1025	928	883	1036	11113
podjęta praca ogółem	554	601	817	848	671	652	580	595	1033	785	671	818	8625
w tym: kobiety	339	353	447	429	339	344	323	357	720	510	421	524	5106

Na koniec 2016 roku pod względem oczekiwania na pracę wśród bezrobotnych posiadających co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia dominują osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy (30,1%) pod względem kategorii wiekowej zdecydowaną większość stanowią ludzie młodzi od 25 do 34 lat – 58,9%.

W ewidencji bezrobotnych posiadających co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia dominują osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 25,4%.

- ✓ Na koniec 2016 roku liczba bezrobotnych posiadających co najmniej 1 dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia wynosiła 108 osób, kobiety w tej liczbie stanowiły 83,3%. W ciągu 2016 roku odnotowano 137 osób nowo rejestrowanych. Zatrudnienie znalazły natomiast 64 osoby bezrobotne.

Wykres 17. Napływ do ewidencji oraz podjęcia pracy przez bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia

Jeżeli chodzi o przedział wiekowy bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, to najliczniejszą grupę wiekową stanowią osoby od 35 do 44 lat (50,0%). Natomiast jeżeli chodzi o poziom wykształcenia omawianej kategorii bezrobotnych, to dominują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (26,9%) oraz gimnazjalnym i niższym (23,1%).

Pod względem stażu pracy omawianej kategorii bezrobotnych, dominują osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat (25,0%) oraz bez stażu pracy (21,3%).

- ✓ **Osoby niepełnosprawne** mimo powszechnego charakteru bezrobocia, są niewątpliwie kategorią ludności najsilniej odczuwającą trudności związane z pozyskiwaniem, wykonywaniem i utrzymaniem pracy, dla których praca stanowi nie tylko źródło utrzymania, ale także najskuteczniejszy sposób rehabilitacji społeczno – zawodowej.

Problem aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych nabierał w ostatnich latach różnego znaczenia, co podyktowane było przede wszystkim ogólną sytuacją społeczno – gospodarczą rzutującą na całokształt życia społeczeństwa. Tendencje dotyczące aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych są przede wszystkim wypadkową struktury wieku i stanu zdrowia tej populacji. Z przyczyn zdrowotnych osoby niepełnosprawne są z założenia znacznie mniej aktywne zawodowo niż osoby sprawne. Jednak nie znaczy to, że bierność zawodowa osób niepełnosprawnych, zwłaszcza będących w wieku aktywności

zawodowej jest zjawiskiem prawidłowym. Znaczna część tych osób może i powinna pracować zawodowo w odpowiednich warunkach. Niestety nie zawsze osoby niepełnosprawne gotowe podjąć pracę są w stanie ją zdobyć, zasilając tym samym szeregi bezrobotnych. Z drugiej strony stosunkowo liczna pozostaje grupa osób niepełnosprawnych, które przekroczyły wiek emerytalny, lecz nadal pracują. Dotyczy to zwłaszcza mieszkańców wsi i jest zapewne konsekwencją specyfiki pracy w gospodarstwie rolnym.

W dniu 31 grudnia 2016 r. w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowanych było 5587 osób niepełnosprawnych (40,5% kobiet). Liczba ta obejmowała 4363 osoby bezrobotne i 1224 poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu. Prawo do zasiłku posiadało 8,4% subpopulacji bezrobotnych niepełnosprawnych.

W ciągu 2016 roku zarejestrowano 6755 osób niepełnosprawnych (44,2% kobiet), w tym 5829 (86,3%) bezrobotnych i 926 (13,7%) poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu.

Spośród pozostających w ewidencji powiatowych urzędów pracy przed zarejestrowaniem pracowało 67,1% bezrobotnych oraz 14,1% poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu. Zdecydowaną większość zarejestrowanych osób niepełnosprawnych stanowili mieszkańcy miast (3319, tj. 59,4%).

Spośród zarejestrowanych niepełnosprawnych w ciągu 2016 r. wyrejestrowano 7295 osób, przy czym z powodu podjęcia pracy – 2275 osób, tj. 31,2% odpływu. W ramach subsydiowanych miejsc pracy zatrudnienie otrzymało 416 niepełnosprawnych; z tego dla 33 osób dokonano refundacji ze środków PFRON.

Istotną cechą różnicującą bezrobotnych niepełnosprawnych jest stopień niezdolności do pracy określony orzeczeniem stopnia niepełnosprawności:

Tabela 31. Niepełnosprawni według stopnia niepełnosprawności zarejestrowani w końcu 2016 r. w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego

Stopień niepełnosprawności	Niepełnosprawni bezrobotni	Niepełnosprawni poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu	Ogółem	% udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych niepełnosprawnych
Znaczny	74	253	327	5,9
Umiarkowany	1093	776	1869	33,4
Lekki	3196	195	3391	60,7
Ogółem	4363	1224	5587	100

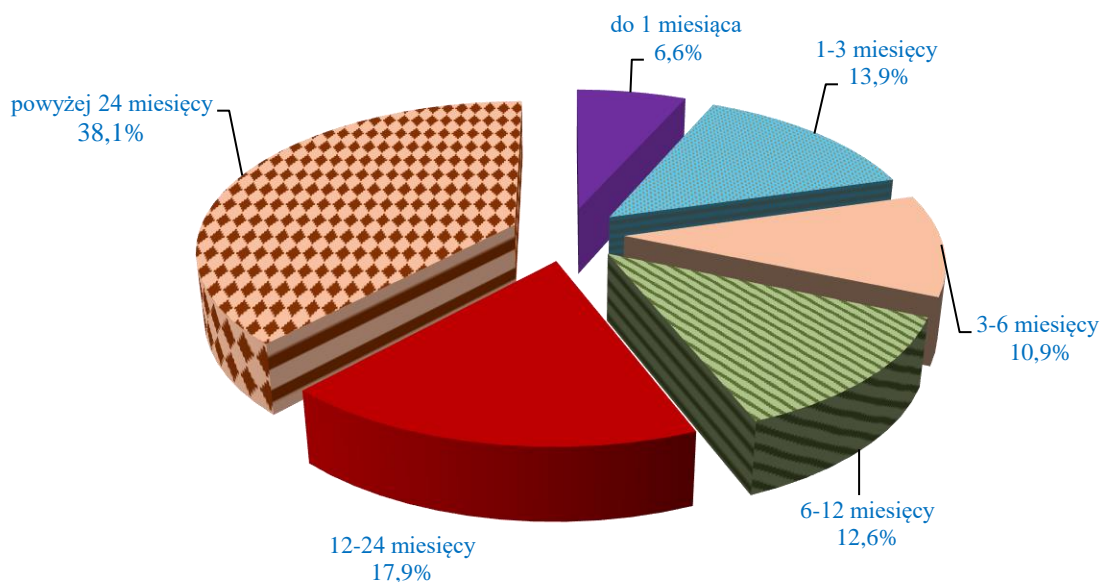
Wśród ogółu niepełnosprawnych figurujących w rejestrach dominują osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności – 60,7%. Wysokie bezrobocie tej kategorii wynika z faktu, że cechuje ją najwyższa aktywność zawodowa, a tym samym większa podatność na utratę pracy i trudności związane z ponownym zatrudnieniem.

Czas pozostawania bez pracy osób niepełnosprawnych znajdujących się w ewidencji urzędów pracy na koniec grudnia 2016 r. zamieszczono w poniższej tabeli:

Tabela 32. Niepełnosprawni według czasu pozostawania bez pracy zarejestrowani w końcu 2016 roku w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego

Staż bezrobocia	Bezrobotni niepełnosprawni		Poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu		Ogół zarejestrowanych niepełnosprawnych	
	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
do 1 miesiąca	309	7,1	58	4,7	367	6,6
1-3 miesięcy	611	14,0	163	13,3	774	13,9
3-6 miesięcy	502	11,5	106	8,7	608	10,9
6-12 miesięcy	567	13,0	139	11,4	706	12,6
12-24 miesięcy	768	17,6	236	19,3	1004	17,9
powyżej 24 miesięcy	1606	36,8	522	42,6	2128	38,1
Ogółem	4363	100	1224	100	5587	100

Wykres 18. Osoby niepełnosprawne według czasu pozostawania bez pracy

Pod względem oczekiwania na pracę największą grupę wśród zarejestrowanych osób niepełnosprawnych, tak jak i w całej populacji bezrobotnych, stanowiły osoby długotrwale poszukujące pracy (powyżej 12 miesięcy) – 56,0%, najmniej liczną grupę stanowili niepełnosprawni z krótkim stażem bezrobocia, bo do 1 miesiąca – 6,6%.

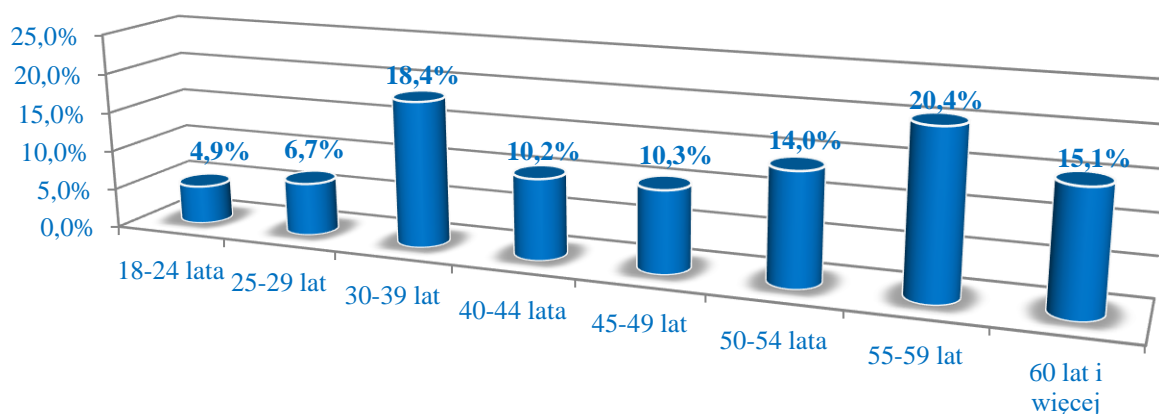
Sytuację osób niepełnosprawnych na rynku pracy różnicuje również ich struktura wiekowa:

Tabela 33. Struktura wiekowa niepełnosprawnych zarejestrowanych w końcu 2016 roku w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego

Grupy wiekowe	Niepełnosprawni bezrobotni		Niepełnosprawni poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu		Ogół zarejestrowanych niepełnosprawnych	
	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
18-24 lata	229	5,2	48	3,9	277	4,9
25-29 lat	271	6,2	104	8,5	375	6,7
30-39 lat	688	15,8	338	27,6	1026	18,4
40-44 lata	425	9,7	145	11,8	570	10,2
45-49 lat	450	10,3	128	10,5	578	10,3
50-54 lata	655	15,0	125	10,2	780	14,0
55-59 lat	971	22,3	166	13,6	1137	20,4
60 lat i więcej	674	15,5	170	13,9	844	15,1
Ogółem	4363	100	1224	100	5587	100

Najliczniejszą grupę wiekową wśród zarejestrowanych osób niepełnosprawnych stanowią osoby w wieku 55-59 lat – 20,4%, natomiast najmniej jest osób z przedziału wiekowego: 18-24 lata - 4,9%.

Wykres 19. Osoby niepełnosprawne według wieku

Dodatkowym czynnikiem wpływającym na sytuację osób niepełnosprawnych na rynku pracy jest poziom wykształcenia, którego struktura przedstawiała się następująco:

Tabela 34. Struktura wykształcenia niepełnosprawnych zarejestrowanych w końcu 2016 roku w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego

Wykształcenie	Niepełnosprawni bezrobotni		Niepełnosprawni poszukujący pracy nie pozostający w zatrudnieniu		Ogół zarejestrowanych niepełnosprawnych	
	ogółem	%	ogółem	%	ogółem	%
wyższe	308	7,0	182	14,9	490	8,8
policealne i średnie zawodowe	949	21,8	280	22,9	1229	22,0
średnie ogólnokształcące	357	8,2	126	10,3	483	8,7
zasadnicze zawodowe	1396	32,0	354	28,9	1750	31,3
gimnazjalne	82	1,9	21	1,7	103	1,8
podstawowe i podst. nieukończone	1271	29,1	261	21,3	1532	27,4
Ogółem	4363	100	1224	100	5587	100

Pod względem wykształcenia najliczniejszą grupę stanowiły osoby niepełnosprawne legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym – 31,3% oraz podstawowym i podstawowym nieukończonym – 27,4%, natomiast najmniej jest osób, które posiadają wykształcenie gimnazjalne – 1,8%.

2.9. Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej

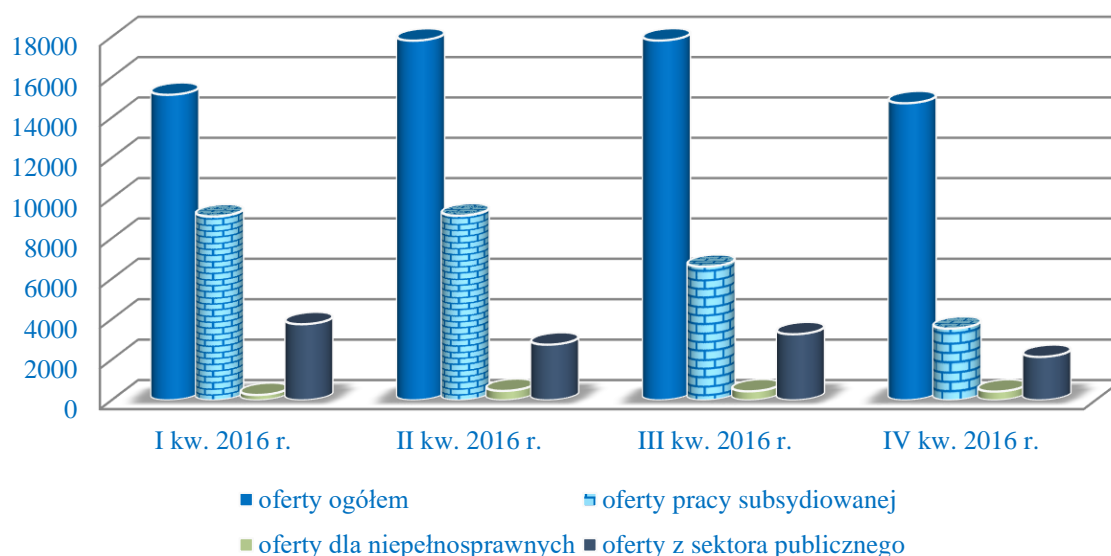
Zmiany liczby ofert pracy jakimi dysponują powiatowe urzędy pracy mają wyraźnie sezonowy charakter i ulegają corocznym wahaniam. W 2016 roku odnotowano wzrost oferowanych przez pracodawców wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej o 16,5% (tj. o 9254) w odniesieniu do 2015 roku.

Analiza ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy w województwie lubelskim wykazuje, że nie pokrywają one zapotrzebowania wynikającego z napływu osób bezrobotnych.

Tabela 35. Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej

Rok / kwartał	Liczba ofert pracy		Liczba ofert pracy do pracy subsydiowanej	Liczba ofert dla niepełnosprawnych	Liczba ofert dla osób do 12 m-cy od ukończenia nauki	Liczba ofert z sektora prywatnego	Liczba ofert z sektora publicznego
	Ogółem	Wzrost/spadek					
2016	65495	+9254	28401	1605	698	53565	11930
I kwartał	15135	+2144	9103	264	232	11371	3764
II kwartał	17819	+2684	9143	464	114	15066	2753
III kwartał	17825	+6	6610	444	231	14558	3267
IV kwartał	14716	-3109	3545	433	121	12570	2146

Wykres 20. Wolne miejsca pracy w województwie lubelskim

Liczbę wolnych miejsc pracy pozyskanych przez poszczególne powiatowe urzędy pracy w czterech kwartałach 2016 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 36. Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej w poszczególnych powiatach

PUP	Liczba wolnych miejsc pracy w:				
	I kwartale	II kwartale	III kwartale	IV kwartale	Razem
Biała Podlaska	1152	1392	1046	1519	5109
powiat grodzki	366	496	384	540	1786
powiat ziemski	786	896	662	979	3323
Biłgoraj	660	753	733	505	2651
Chelm	1365	1112	1239	856	4572
powiat grodzki	691	705	795	545	2736
powiat ziemski	674	407	444	311	1836
Hrubieszów	836	1177	922	613	3548
Janów Lubelski	393	358	370	261	1382
Krasnystaw	308	375	401	402	1486
Kraśnik	519	603	645	482	2249
Lubartów	867	750	615	713	2945
MUP Lublin	1659	2187	2583	1821	8250
PUP Lublin	936	1186	1495	1241	4858
Łęczna	233	496	408	280	1417
Łuków	748	1051	1317	912	4028
Opole Lubelskie	458	485	535	351	1829

Parczew	246	280	220	185	931
Puławy	548	817	711	524	2600
Radzyń Podlaski	273	362	487	415	1537
Ryki	429	635	620	399	2083
Świdnik	800	577	555	678	2610
Tomaszów Lub.	625	864	609	832	2930
Włodawa	396	449	512	341	1698
Zamość	1684	1910	1802	1386	6782
powiat grodzki	1127	1278	1201	933	4539
powiat ziemski	557	632	601	453	2243
Ogółem	15135	17819	17825	14716	65495

Zdecydowana większość ofert zatrudnienia pochodzi z sektora prywatnego, stanowią one 81,8% wszystkich ofert, pozostających w dyspozycji administracji pracy.

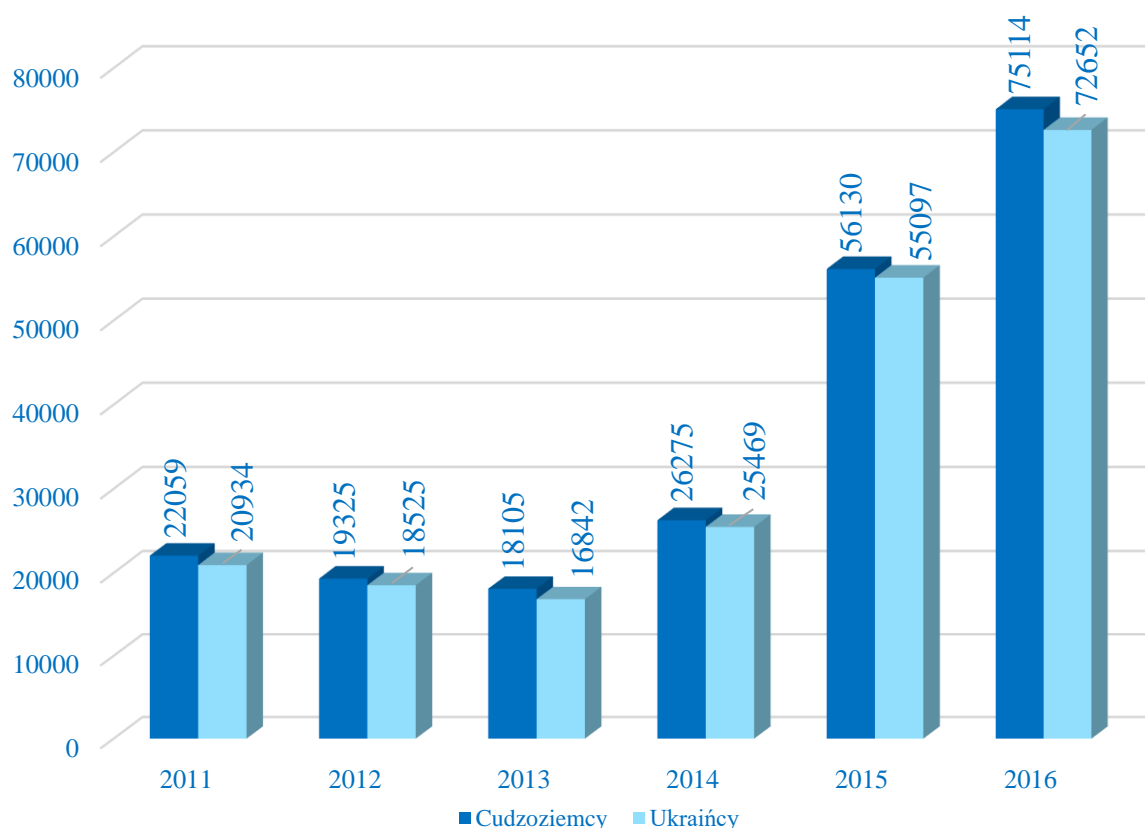
2.10. Cudzoziemcy

Wysokie bezrobocie, a jednocześnie trudności ze znalezieniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach to paradoks polskiego oraz lubelskiego rynku pracy. Problem wzrasta razem z rosnącymi migracjami zarobkowymi Polaków. Korzystnym rozwiązaniem w tej sytuacji może być zatrudnienie pracowników ze Wschodu (krajów trzecich), wśród których przodują obywatele Ukrainy, którzy ze względu na niestabilną sytuację polityczno-gospodarczą w swoim kraju szukają możliwości zatrudnienia m.in. w Polsce.

Obywatele Ukrainy stanowią najliczniejszą grupę imigrantów zarobkowych w Polsce, a także, zwłaszcza na bliskie sąsiedztwo – na terenie Lubelszczyzny.

Skalę tego krótkoterminowego (do 6 miesięcy w ciągu roku) zatrudnienia obrazują dane dotyczące liczby oświadczeń podmiotów o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi, rejestrowane w powiatowych urzędach pracy.

Wykres 21. Liczba zarejestrowanych Oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi w województwie lubelskim

W roku 2015 w woj. lubelskim odnotowano ponad dwukrotny wzrost liczby rejestrowanych oświadczeń (z 26 tys. w 2014r. do ponad 55 tys. w 2015) a w 2016 roku liczba ta osiągnęła 75114, przewyższając liczbę wszystkich zarejestrowanych w 2015 r. oświadczeń. Wskazuje to na ciągły trend wzrostowy w zatrudnieniu cudzoziemców na lokalnym rynku pracy.

Najwięcej oświadczeń rejestrowanych jest w powiecie: opolskim, kraśnickim, puławskim oraz lubelskim. Ok 96% oświadczeń dotyczy zamiaru powierzenia pracy obywatelom Ukrainy.

W przypadku powiatów łukowskiego oraz bialskiego liczącą się grupą cudzoziemców są obywatele Białorusi – w Białej Podlaskiej liczba zarejestrowanych dla obywateli Białorusi oświadczeń stanowi ok. 40% wszystkich zarejestrowanych tym rejonie oświadczeń; w Łukowie – ok. 21%.

Ukraińcy zazwyczaj redukują braki pracownicze w gospodarstwach domowych, a także w sektorze budowlanym, rolniczym, transporcie czy handlu. Wykwalifikowani pracownicy migrujący do Polski to głównie informatycy, artyści, nauczyciele i pracownicy medyczni. Dobrze opłacane zawody stanowią jednak niewielki odsetek wśród wszystkich pracujących, a zdecydowana większość to wykwalifikowani robotnicy i osoby wykonujące proste prace.

Tabela 37. Liczba zarejestrowanych oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi w 2016 roku

Wyszczególnienie	Białoruś	Rosja	Ukraina	Mołdowa	Gruzja	Armenia	Razem
PUP Biała Podlaska	777	84	1284	1	2	0	2148
PUP Biłgoraj	5	0	3945	18	0	0	3968
PUP Chełm	34	2	918	2	8	1	965
PUP Hrubieszów	0	0	888	34	0	0	922
PUP Janów Lubelski	1	0	831	0	0	0	832
PUP Krasnystaw	0	0	380	0	0	0	380
PUP Kraśnik	20	1	12927	44	22	0	13014
PUP Lubartów	1	2	1596	2	0	4	1605
MUP Lublin	110	21	11172	93	10	19	11425
PUP Lublin	22	114	5857	44	10	1	6048
PUP Łęczna	9	1	1153	0	0	0	1163
PUP Łuków	533	18	2739	1	0	2	3293
PUP Opole Lubelskie	16	62	15418	8	0	15	15519
PUP Parczew	0	0	312	0	0	0	312
PUP Puławy	54	6	8266	3	0	22	8351
PUP Radzyń Podlaski	132	0	345	0	0	4	481
PUP Ryki	7	1	1205	0	0	0	1213
PUP Świdnik	10	2	1583	0	0	0	1595
PUP Tomaszów Lubelski	0	2	1111	1	0	0	1114
PUP Włodawa	4	0	85	1	0	0	90
PUP Zamość	12	3	637	23	0	1	676
Ogółem	1748	319	72652	275	52	69	75114

Ponadto pracodawcy borykający się z problemem zrekrutowania pracowników mogą w ramach obowiązujących przepisów zatrudnić cudzoziemców na podstawie zezwoleń na pracę. Wydawanie zezwoleń na zatrudnienie cudzoziemców na terytorium Polski odbywa się w trybie wydawania decyzji administracyjnych przez Wojewodę właściwego ze względu na siedzibę/miejsce działania pracodawcy i wszczynane jest na pisemny wniosek podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi.

2.11. Formy wsparcia klientów urzędów pracy

Zmiany, które zaszły na rynku pracy przez ostatnie 20 lat dotyczyły również ewolucji metod i środków zaangażowanych w walkę z bezrobociem. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła gruntowne zmiany. Przede wszystkim położono nacisk na szeroko pojętą aktywizację osób pozostających bez zatrudnienia oraz ograniczono długość wypłacanego zasiłku.

Obecnie Publiczne Służby Zatrudnienia działają w oparciu o znowelizowaną ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Zmiany przepisów, które weszły w życie 27 maja 2014 roku, wprowadziły nowe instrumenty wsparcia dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, zarówno będących powyżej 50 roku życia, jak i młodych do 30 roku życia. Również pracodawcom pozwalają na obniżenie kosztów pracy dzięki dofinansowaniu zatrudniania bezrobotnych.

W związku z tym osoby pozostające bez zatrudnienia jak i pracodawcy mogą skorzystać z szerokiej gamy istniejących instrumentów pracy:

- ✓ szkoleń,
- ✓ staży,
- ✓ prac interwencyjnych,
- ✓ robót publicznych,
- ✓ pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej czy utworzenie miejsca pracy dla bezrobotnego,
- ✓ bonów: stażowych, szkoleniowych, zatrudnieniowych, na zasiedlenie,
- ✓ refundacji kosztów poniesionych na ubezpieczenie społeczne za bezrobotnych do 30 roku życia, którzy podejmują zatrudnienie po raz pierwszy w życiu,
- ✓ dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia,
- ✓ „grantu” na utworzenie stanowiska pracy w formie telepracy,
- ✓ świadczenia aktywizacyjnego za zatrudnienie rodzica powracającego na rynek pracy,
- ✓ Krajowego Funduszu Szkoleniowego, który wspomaga przekwalifikowanie lub aktualizację wiedzy i umiejętności osób pracujących (szczegółowe informacje dotyczące KFS umieszczone są w dalszej części dokumentu).

Dzięki działaniom powiatowych urzędów pracy województwa lubelskiego w 2016 roku odnotowany został wyraźny spadek zarejestrowanych bezrobotnych.

Prace interwencyjne to zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę zawsze na podstawie umowy o pracę, zawartej między pracodawcą a powiatowym urzędem pracy. Prace interwencyjne mogą być organizowane na każdym stanowisku, zarówno dla pracy umysłowej jak i fizycznej. Okres refundacji kosztów w ramach prac interwencyjnych jest różny (może być do 6 miesięcy, do 12 miesięcy, do 18 miesięcy, do 24 miesięcy lub do 4 lat).

W ciągu 2016 roku w ramach **prac interwencyjnych** zatrudniono **2385 osób bezrobotnych**, to o 245 osób więcej niż w 2015 roku. Spośród tych osób 1265 to kobiety, 1337 bezrobotnych było mieszkańcami wsi; 626 osób to osoby młode do 30 roku życia; 391 osób to bezrobotni powyżej 50 roku życia oraz 758 długotrwale bezrobotnych.

Roboty publiczne to zatrudnienie bezrobotnego nie dłużej niż 12 miesięcy przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty (z wyłączeniem prac organizowanych w urzędach pracy), gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

Od lat większość skierowanych przez administrację pracy do tej formy aktywności zawodowej to mężczyźni.

W 2016 roku z tej formy aktywizacji skorzystały **1564 osoby bezrobotne**, z czego 621 to kobiety. W odniesieniu do 2015 roku więcej o 211 osób. Wśród tej grupy 336 osób to bezrobotni do 30 roku życia, a 530 bezrobotnych to osoby powyżej 50 roku życia. 1104 bezrobotnych zatrudnionych w ramach robót publicznych było mieszkańcami wsi, a 600 osób miało status długotrwale bezrobotnych.

Staż jest to nabywanie przez osobę bezrobotną umiejętności praktycznych do wykonywania pracy, poprzez wykonywanie zadań w miejscu pracy, bez nawiązywania stosunku pracy między pracodawcą a skierowaną na staż osobą bezrobotną. Długość trwania stażu to okres nieprzekraczający 6 miesięcy, a w przypadku bezrobotnych do 30 roku życia do 12 miesięcy.

W 2016 roku w województwie lubelskim z ewidencji bezrobotnych wyłączonych zostało **15 860 osób bezrobotnych**, które rozpoczęły staż. Jest to o 447 osób więcej niż w 2015 roku. Z powyższego instrumentu skorzystało również 8414 bezrobotnych zamieszkałych na wsi, 9769 osób do 30 roku życia, 1433 osoby powyżej 50 roku życia oraz 5978 osób długotrwale bezrobotnych.

Szkolenia organizowane przez urzędy pracy adresowane do bezrobotnych stanowią istotną formę pomocy zarówno dla osób szukających pracy, jak i pracodawcy, gdy na rynku brakuje fachowców o poszukiwanych kwalifikacjach. Ta forma pomocy ma na celu podwyższenie jakości zasobów siły roboczej, i co się z tym wiąże, na rozwój gospodarczy regionu. Dodatkowo szkolenia zwiększają konkurencyjność na rynku pracy i mobilizują do podejmowania działań niezbędnych do zdobycia zatrudnienia.

W 2016 roku dzięki powiatowym urządcom pracy szkolenia rozpoczęło **3341 osób bezrobotnych**, tj. o 103 osoby mniej niż w 2015 roku.

Prace społecznie użyteczne to instrument rynku pracy skierowany do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, które korzystają jednocześnie ze świadczeń pomocy społecznej. Prace te mogą być wykonywane do 10 godzin tygodniowo na terenie gminy, w której bezrobotny zamieszkuje lub przebywa. Z tego instrumentu w 2016 roku w województwie lubelskim skorzystało **1460 bezrobotnych**, wobec 1423 osób w 2015 roku. Kobiety aktywizowane w ramach prac społecznie użytecznych stanowiły 61,4% wszystkich korzystających z tego instrumentu. Wśród 1460 osób będących na w/w pracach 1263 osoby to długotrwale bezrobotni, 818 osób mieszkało na wsi, 533 osoby bezrobotne miały ukończone 50 lat a 177 bezrobotnych nie ukończyło 30 roku życia.

Przygotowanie zawodowe dorosłych jest instrumentem aktywizacji zawodowej odbywającym się w formie praktycznej nauki zawodu dorosłych lub przyuczenia do pracy dorosłych. Realizowany jest bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą, według programu obejmującego nabywanie umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej, zakończone egzaminem. W województwie lubelskim **w 2016 roku**, podobnie jak w 2015 roku **żaden bezrobotny** nie rozpoczął tej formy aktywizacji.

Ze środków Funduszu Pracy mogą być również finansowane **pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej** oraz **pożyczki na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego**. Środki finansowe z tytułu pożyczki na działalność gospodarczą są wypłacane przez pośrednika finansowego, na podstawie harmonogramu, po zarejestrowaniu przez pożyczkobiorcę działalności gospodarczej. Pożyczka ta udzielana jest na podstawie umowy, na wniosek osoby, po przedstawieniu opisu i kosztorysu zamierzonej działalności gospodarczej, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 20-krotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia. Natomiast **pożyczka na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego** jest udzielana na podstawie umowy, na wniosek podmiotu, po przedstawieniu kosztorysu dotyczącego tworzonego stanowiska pracy, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia.

W **2016 roku** w województwie lubelskim, dzięki wsparciu finansowemu z powiatowych urzędów pracy, **działalność gospodarczą rozpoczęło 2649 bezrobotnych**, to o 186 osób więcej niż w 2015 roku. Z danych statystycznych jasno wynika, iż częściej własną firmę zakładają bezrobotni mężczyźni (64,1%), osoby młode do 30 roku życia (1354 osoby założyły w 2016 roku działalność) czy zamieszkali na wsi (1226 osób bezrobotnych). Powiatowe urzędy pracy województwa lubelskiego z rejestrów bezrobotnych wyłączyły również 161 osób powyżej 50 roku życia i 771 długotrwale bezrobotnych, którzy również założyli działalność gospodarczą.

Po zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy pojawiły się **nowe instrumenty wsparcia** dla osób bezrobotnych, zarówno **młodych do 30 roku życia**, jak i **osób w wieku 50+**, a pracodawcom stworzono możliwości obniżenia kosztów pracy poprzez dofinansowanie zatrudniania tych osób. Dla każdej z tych grup przygotowano specjalne rozwiązania dopasowane do indywidualnych potrzeb. Dodatkowe instrumenty adresowane tylko do osób bezrobotnych do 30 roku życia to: **bon szkoleniowy, bon stażowy, bon zatrudnieniowy i bon na zasiedlenie**.

W ramach **bonu szkoleniowego** bezrobotnemu do 30 roku życia starosta finansuje koszty do wysokości 100% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, a bezrobotny pokrywa koszty przekraczające ten limit. Przyznanie i realizacja bonu szkoleniowego następuje na podstawie uprawdopodobnienia przez bezrobotnego podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

W 2016 roku w województwie lubelskim **356 osób bezrobotnych**, które nie ukończyły 30 roku życia rozpoczęły szkolenie w ramach **bonu szkoleniowego**. Spośród tych 356 osób, 238 bezrobotnych mieszkało na wsi, a 78 osób było długotrwale bezrobotnych. W 2015 roku z tej formy aktywizacji skorzystały 392 młode osoby bezrobotne.

Na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia starosta może przyznać **bon stażowy** stanowiący gwarancję skierowania do odbycia stażu u pracodawcy wskazanego przez bezrobotnego na okres 6 miesięcy, o ile pracodawca zobowiąże się do zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu stażu przez okres 6 miesięcy. Staż odbywany w ramach bonu stażowego podlega zasadom i ustaleniom dotychczas stosowanym do stażu odbywanego na podstawie art. 53 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W ciągu całego 2016 roku z ewidencji

bezrobotnych **wyłączono 211 osób do 30 roku życia**, którzy rozpoczęli **staż w ramach bonu stażowego**. Kobiety stanowiły 61,1% ogółu korzystających z bonu stażowego.

Bon zatrudnieniowy stanowi dla pracodawcy gwarancję refundacji części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem bezrobotnego do 30 roku życia, któremu powiatowy urząd pracy przyznał bon. Termin ważności bonu zatrudnieniowego określa starosta. Realizacja bonu zatrudnieniowego następuje na podstawie umowy zawieranej przez starostę z pracodawcą. W 2016 roku w ramach **bonu zatrudnieniowego 58 osób bezrobotnych** podjęło pracę, z tego 32 kobiety.

Bezrobotnemu do 30 roku życia starosta, na podstawie umowy, może przyznać **bon na zasiedlenie** w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 200% przeciętnego wynagrodzenia za pracę w związku z podjęciem przez niego poza miejscem dotychczasowego zamieszkania zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej. Środki przyznane w ramach tego bonu przeznaczone są na pokrycie kosztów zamieszkania. W województwie lubelskim w 2016 roku **bon na zasiedlenie otrzymało 1646 bezrobotnych do 30 roku życia**, w tym 775 kobiet. Natomiast **działalność gospodarczą w ramach bonu na zasiedlenie rozpoczęło 30 młodych bezrobotnych**, z czego 50% stanowiły kobiety.

Jak już wcześniej wspomniano nowe przepisy dają możliwość obniżenia kosztów pracy dla pracodawców poprzez dofinansowanie zatrudniania osób młodych do 30 roku życia i bezrobotnych mających powyżej 50 lat.

Na podstawie art. 150f ustawy z dnia 25 września 2015 roku o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy starosta może zawrzeć umowę, na podstawie której **refunduje pracodawcy lub przedsiębiorcy przez okres 12 miesięcy część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenie społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia**, w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych skierowanych bezrobotnych w miesiącu oraz kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującej w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia. Pracodawca lub przedsiębiorca są obowiązani, stosownie do zawartej umowy, do utrzymania w zatrudnieniu w pełnym wymiarze czasu pracy skierowanego bezrobotnego przez okres, za który dokonywana jest **refundacja, tj. 12 miesięcy, oraz przez okres 12 miesięcy po zakończeniu tej refundacji**.

Innym możliwym wsparciem dla pracodawcy, zgodnie z artykułem 60c ustawy o promocji... **jest refundacja pracodawcy kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenie społeczne należne od pracodawcy za skierowanych do pracy bezrobotnych do 30 roku życia, którzy podejmują zatrudnienie po raz pierwszy w życiu**. Wówczas refundacja kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenia społeczne przysługuje przez okres 12 miesięcy w kwocie określonej w umowie, nie wyższej jednak niż połowa minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie obowiązującego w dniu zawarcia umowy, za każdego zatrudnionego bezrobotnego. Pracodawca jest obowiązany do dalszego zatrudnienia skierowanego bezrobotnego przez okres 6 miesięcy po zakończeniu okresu refundacji kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenia społeczne.

W 2016 roku, w województwie lubelskim, **11 bezrobotnych**, w tym 4 kobiety podjęły pracę subsydiowaną **w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne**.

Starosta może na podstawie zawartej umowy, przyznać pracodawcy [dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia](#). Dofinansowanie takie jest możliwe przez okres 12 lub 24 miesięcy. Pracodawca zatrudniając bezrobotnego, [który ukończył 50 lat, a nie ukończył 60 lat](#) otrzyma [dofinansowanie przez 12 miesięcy](#) pod warunkiem dalszego zatrudnienia skierowanego bezrobotnego po upływie okresu dofinansowania wynagrodzenia przez 6 miesięcy.

Natomiast jeżeli [pracodawca zatrudni bezrobotnego, który ukończył 60 lat](#) otrzyma [dofinansowanie wynagrodzenia przez 24 miesiące](#). W tym przypadku przedsiębiorca jest obowiązany do dalszego zatrudnienia skierowanego bezrobotnego po upływie okresu przysługiwania dofinansowania wynagrodzenia przez okres 12 miesięcy.

Powiatowe urzędy pracy województwa lubelskiego, [w ciągu 2016 roku](#) dokonały dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia [273 osobom bezrobotnym](#), z czego 102 to kobiety.

Nowością w ustawie jest instrument wsparcia zwany „[grantem](#)” [na utworzenie stanowiska pracy w formie telepracy](#) dla skierowanego bezrobotnego rodzica powracającego na rynek pracy i posiadającego co najmniej jedno dziecko w wieku 6 lat lub bezrobotnego sprawującego opiekę nad osobą zależną, który w okresie 3 lat przed rejestracją w urzędzie pracy zrezygnował z zatrudnienia z uwagi na konieczność wychowywania dziecka lub opieki nad osobą zależną.

[Grant przysługuje](#) w kwocie określonej w umowie zawartej ze starostą, nie wyższej jednak niż 6-krotność minimalnego wynagrodzenia za pracę. W tym przypadku pracodawca, czy też przedsiębiorca obowiązani są do utrzymania zatrudnienia skierowanego bezrobotnego przez 12 miesięcy w pełnym wymiarze czasu pracy lub przez 18 miesięcy w połowie wymiaru czasu pracy.

W 2016 roku żaden bezrobotny nie został zatrudniony w ramach grantu na telepracę.

Inną formą aktywizacji bezrobotnego rodzica powracającego na rynek pracy po przerwie związanej z wychowywaniem dziecka jest [świadczanie aktywizacyjne](#).

Zainteresowany pracodawca może, na podstawie umowy ze starostą przyznać świadczenie aktywizacyjne za zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy skierowanego bezrobotnego rodzica powracającego na rynek pracy po przerwie związanej z wychowywaniem dziecka lub bezrobotnego sprawującego opiekę nad osobą zależną. Tutaj, podobnie jak w przypadku „grantu”, [świadczanie przyznawane jest na okres 12 lub 18 miesięcy](#). Świadczenie aktywizacyjne wypłacane jest [przez 12 miesięcy w wysokości połowy minimalnego wynagrodzenia](#) pod warunkiem utrzymania [dalszego zatrudnienia](#) skierowanego bezrobotnego przez [okres 6 miesięcy po upływie okresu](#) przysługiwania świadczenia aktywizacyjnego.

[Przez 18 miesięcy](#) wypłacane świadczenie jest [w wysokości 1/3 minimalnego wynagrodzenia](#) za pracę miesięcznie za skierowanego bezrobotnego pod warunkiem utrzymania [dalszego zatrudnienia bezrobotnego przez 9 miesięcy](#) po upływie okresu przysługiwania świadczenia aktywizacyjnego.

Z danych statystycznych za 2016 rok wynika niestety, że w omawianym czasie żaden bezrobotny nie został zatrudniony w ramach świadczenia aktywizacyjnego.

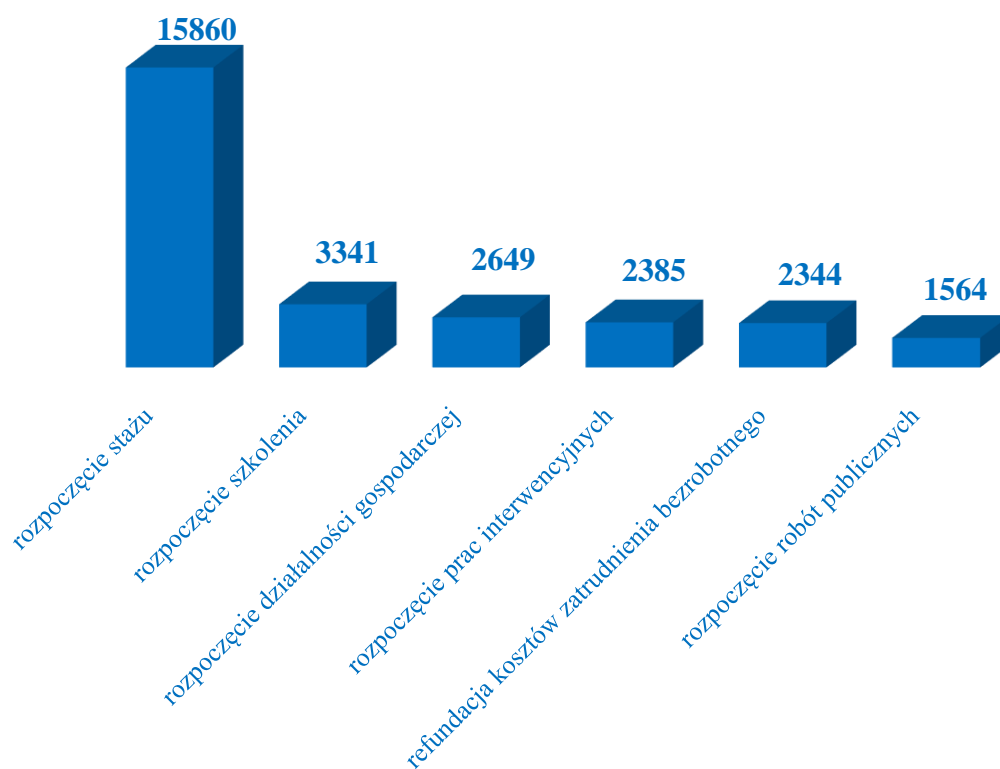
Pomocą finansową udzielaną pracodawcom przez powiatowe urzędy pracy jest [refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy](#) i zatrudnienie na tym stanowisku skierowanego bezrobotnego. Taką refundację [otrzyma podmiot](#), jeżeli zobowiąże się do

zatrudnienia na wyposażonym lub doposażonym stanowisku w pełnym wymiarze czasu pracy skierowanego bezrobotnego przez okres 24 miesięcy oraz do utrzymania w tym czasie stanowiska pracy utworzonego w związku z przyznaną refundacją. Zatrudnienie osoby bezrobotnej w tym przypadku możliwe jest dopiero, gdy zostanie pozytywnie rozpatrzony przez urząd wniosek, podpisana umowa z urzędem dotycząca warunków refundacji oraz dokonane zostaną wszystkie zakupy.

Jak wynika z analizy danych, w województwie lubelskim, w 2016 roku dokonano refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego 2344 bezrobotnym osobom, z czego 868 to kobiety. W porównaniu z 2015 rokiem jest to o 143 osoby więcej.

Wykres 22. Najliczniejsze formy aktywizacji w województwie lubelskim w 2016 roku

3 Zadania realizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

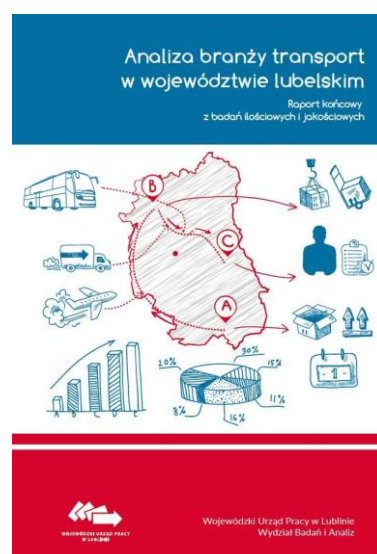
3.1. Badania rynku pracy

Funkcjonujący w ramach Wydziału Badań i Analiz Zespół Lubelskiego Obserwatorium Rynku Pracy (LORP) przygotował w roku 2016 dwa własne przedsięwzięcia badawcze - *Analiza branży transport w województwie lubelskim* oraz *Czynniki aktywności zawodowej osób młodych*. Pierwsze badanie, finansowane ze środków Funduszu Pracy, wykonano przy współpracy z Wykonawcą. Drugie w całości zostało wykonane i opracowane przez pracowników LORP. Ponadto drugi rok z rzędu w LORP realizowano *Barometr Zawodów* (wraz z opracowaniem raportu regionalnego) - badanie zlecone wszystkim wojewódzkim urzędem pracy na mocy umów zawartych pomiędzy samorządami województw a Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Raporty ze wszystkich badań dostępne są na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie: wuplublin.praca.gov.pl.

Analiza branży transport w województwie lubelskim

Badanie pilotażowo testowało metodykę umożliwiającą realizację badania dowolnie wybranej branży, mającej strategiczne znaczenie dla rynku pracy. To podejście zakłada uzyskiwanie wiedzy na temat mechanizmów funkcjonowania wybranych branż w powiązaniu z rynkiem pracy, zwrócenie uwagi na jej kluczowe problemy, cechy zatrudnienia oraz szanse rozwojowe. Do badania pilotażowego wybrana została branża transportowa, która jest rozumiana jako prowadzenie działalności w sekcji H - TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA zgodnie z PKD 2007. Branża transportowa jest jedną z kluczowych dla województwa lubelskiego ze względu na jego położenie na styku tras tranzytowych oraz dynamiczny rozwój infrastruktury drogowej oraz komunikacji lotniczej.

Za główny cel badania przyjęto charakterystykę zatrudnienia w branży transportowej w skali regionu. Do szczegółowych zagadnień poruszanych w opracowaniu badania należą: struktura zawodów branżowych, formy zatrudnienia w branży, poziom płac, trwałość miejsc pracy, potencjał zatrudnieniowy przedsiębiorstw branżowych, prognoza sytuacji w branży, kwalifikacje i kompetencje pracowników, fluktuacje zatrudnienia, problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników, struktura demograficzna pracowników.

Badania zostały przeprowadzone od kwietnia do września 2016 r. Były to analiza danych zastanych, badania ilościowe oraz jakościowe. Wykorzystano kolejno techniki desk research, CATI (wywiad telefoniczny), FGI (zogniskowany wywiad grupowy). Telefoniczne badanie ilościowe przeprowadzono z przedstawicielami 200 przedsiębiorstw prowadzących działalność w branży transport i gospodarka magazynowa w regionie. Badanie jakościowe oparto o zogniskowane wywiady grupowe z 6 pracownikami, 6 pracodawcami oraz 6 ekspertami powiązаныmi z branżą. Z kolei w ramach analizy danych zastanych wykorzystano cały szereg źródeł (głównie publikacje naukowe, eksperckie oraz raporty i analizy poświęcone tematyce transportu; ważnym źródłem danych statystycznych był Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego).

Raport końcowy wskazał najważniejsze problemy związane z funkcjonowaniem branży transportowej w województwie lubelskim. Kluczową rolę w rozwoju branży pełnią osoby zatrudnione na stanowiskach kierowców, najczęściej na podstawie umów o pracę. W ich zawodzie stwierdzono także największą rotację, związaną z charakterem pracy oraz nieodpowiednim przygotowaniem osób wchodzących do zawodu. Luki pracowników na regionalnym rynku wypełniają cudzoziemcy, głównie z Ukrainy. Zauważono niższy poziom płac w branży, na tle średnich płac w firmach transportowych w kraju. Prognozowany jest dalszy rozwój firm transportowych działających na terenie województwa lubelskiego w warunkach silnej konkurencji o kadry, przy istotnych barierach dostępu do kluczowych zawodów.

Czynniki aktywności zawodowej osób młodych

Podjęcie przez Wydział Badań i Analiz badania wśród osób młodych z regionu lubelskiego było motywowane zapotrzebowaniem na dane o czynnikach aktywności zawodowej osób młodych na lokalnym rynku pracy, umożliwiające instytucjom rynku pracy z regionu zaplanować bardziej skuteczne działania profilaktyczne lub interwencyjne. Doświadczenia urzędu w bezpośredniej pomocy osobom młodym (np. koordynacja partnerstwa na rzecz doradztwa zawodowego w gimnazjach, warsztaty wiedzy o rynku pracy dla młodzieży) pozwoliły również na założenie, że wyniki badania posłużą indywidualnie animatorom pracującym z młodzieżą oraz samym osobom młodym. Szczególnym uzasadnieniem podjęcia badania osób młodych był fakt, iż to województwo lubelskie utrzymywało w I połowie 2016 r. pierwsze miejsce w kraju pod względem udziału osób do 30. roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych. Jednocześnie górną

granicę wiekową wsparcia w ramach *Gwarancji dla młodzieży*, planu działań wypracowanego przez Komisję Europejską, ustalono w Polsce na 30 lat.

W pracach nad koncepcją badania przyjęto, że analiza sytuacji na rynku pracy dowolnej kategorii osób to diagnoza nie tylko położenia osób bez zatrudnienia, ale także pracujących (w tym prowadzących własną działalność gospodarczą). Stąd założono udział w przedsięwzięciu badawczym tych dwóch grup osób młodych. **Głównym celem badania ilościowego była eksploracja czynników osłabiających i wzmacniających aktywność zawodową młodych osób, w zakresie uwarunkowań wewnętrznych (osobistych) i zewnętrznych.**

Badanie prowadzono od maja do lipca 2016 r. Wprowadzono minimalną liczbę ankiet do zrealizowania dla próby osób pracujących i niepracujących. Było to po 200 respondentów dla każdej z obu kategorii. Założenie to osiągnięto. W momencie zamknięcia okresu realizacji badania internetowego w bazie znalazły się **odpowiedzi 409 osób pracujących oraz 201 niepracujących**, co dało łączną liczbę 610 wypełnień. Wykorzystano technikę wspomaganego komputerowo wywiadu przy pomocy strony www (CAWI). Ankieta została zamieszczona na jednym z portali internetowych oferujących prowadzenie on-line badań społecznych. Wybrano technikę CAWI jako najbardziej skuteczną w przypadku osób młodych.

W raporcie podsumowującym badanie analiza wyników wśród osób pracujących rozpoczyna się od charakterystyki respondentów, przedstawienia ich opinii na temat istotnych aspektów pracy oraz zakresu dotychczasowych form zdobywania doświadczenia zawodowego. Kolejne zagadnienia dotyczą aktualnie wykonywanej pracy oraz własnych atutów na rynku pracy. Opracowanie wyników na podstawie danych od osób niepracujących i nieuczących się dotyczy statusu i przeszłości zawodowej badanych, czynników potencjalnie ich aktywizujących, mocnych stron jakie u siebie definiują. Przedstawiono także analizę oczekiwań wobec instytucji rynku pracy. Porównano również dwie próby pod kątem kluczowych zmiennych.

Barometr Zawodów

W II. połowie 2016 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie przeprowadził w skali wojewódzkiej badanie *Barometr zawodów*. Była to druga edycja badania realizowanego na terenie całego kraju na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. *Barometr zawodów* stanowi krótkookresową prognozę, wypracowaną przez ekspertów regionalnego rynku pracy, dotyczącą zapotrzebowania na pracowników w roku 2017. W ramach badania w województwie lubelskim zorganizowanych zostało 21 paneli eksperckich (po jednym dla każdego powiatowego urzędu pracy). W spotkaniach we wrześniu i październiku 2016 r. udział wzięło łącznie 116 pracowników urzędów pracy oraz 2 przedstawicieli prywatnych agencji zatrudnienia (przedstawiciele firm Randstad oraz Consultor wzięli udział w panelu zorganizowany, podczas którego oceniano zapotrzebowanie na pracowników w Lublinie).

Odpowiedzi uczestników badania pozwoliły na zaklasyfikowanie zawodów do jednej z trzech kategorii:

- ✓ zawodów deficytowych, w których nie powinno być w 2017 r. trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie duże, a podaż pracowników o odpowiednich kwalifikacjach – niewielka,
- ✓ zawodów zrównoważonych, w których w 2017 r. liczba ofert pracy będzie zbliżona do liczby osób zdolnych do podjęcia zatrudnienia w danym zawodzie (podaż i popyt zrównoważą się),
- ✓ zawodów nadwyżkowych, w których w 2017 r. znalezienie pracy może być trudniejsze ze względu na niskie zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów spełniających wymagania pracodawców.

Dzięki temu powstały zestawienia, osobno dla każdego powiatu oraz dla całego regionu, prezentujące sytuację poszczególnych zawodów na rynku pracy województwa lubelskiego.

Tabela 38. Zawody najczęściej uznawane za zrównoważone w woj. lubelskim

Nazwa zawodu	Liczba powiatów, w których zawód jest w równowadze
magazynierzy	22
pracownicy ds. rachunkowości i księgowości	21
terapeuci zajęciowi	20
animatorzy kultury i organizatorzy imprez	20
opiekunki dziecięce	20
gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy	20
robotnicy budowlani	19
zaopatrzeniowcy i dostawcy	19

Tabela 39. Zawody najczęściej uznawane za nadwyżkowe w woj. lubelskim

Nazwa zawodu	Liczba powiatów, w których zawód jest nadwyżkowy
pedagodzy	22
ekonomiści	22
filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy	22
nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących	21
pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej	20
specjaliści administracji publicznej	19
pracownicy administracyjni i biurowi	18

Tabela 40. Zawody najczęściej uznawane za deficytowe w woj. lubelskim

Nazwa zawodu	Liczba powiatów, w których zawód jest deficytowy
kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych	24
samodzielni księgowi	22
spawacze	19
pielęgniarki i położne	18
kierowcy autobusów	17
piekarze	16
fryzjerzy	16

Dodatkowo eksperci w trakcie paneli prognozowali czy w roku 2017 w jakiś sposób zapotrzebowanie na pracowników w poszczególnych zawodach może ulec zmianie (rosnąć, maleć) czy pozostanie bez zmian. W zdecydowanej większości przypadków pracownicy twierdzili, że utrzyma się ono na stałym poziomie.

Zawody, w których w największej liczbie powiatów wskazywano na wzrost zapotrzebowania na pracowników:

- ✓ opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej – w 11 powiatach
- ✓ kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych – w 10 powiatach
- ✓ pielęgniarki i położne - w 7 powiatach
- ✓ spedytorzy i logistycy – w 7 powiatach
- ✓ fizjoterapeuci i masażyści – w 6 powiatach
- ✓ inżynierowie budownictwa – w 5 powiatach
- ✓ kucharze – w 5 powiatach
- ✓ pomoce kuchenne – w 5 powiatach
- ✓ kelnerzy i barmani – w 5 powiatach

Zawody, w których w największej liczbie powiatów wskazywano na spadek zapotrzebowania na pracowników:

- ✓ nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących - w 12 powiatach
- ✓ nauczyciele nauczania początkowego – w 7 powiatach
- ✓ pracownicy poczty – w 7 powiatach
- ✓ nauczyciele języków obcych i lektorzy – w 3 powiatach
- ✓ pedagodzy – w 3 powiatach
- ✓ filolodzy i tłumacze – w 3 powiatach
- ✓ filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy – w 3 powiatach
- ✓ pracownicy przetwórstwa spożywczego – w 3 powiatach

Wyniki badania pokazują, w których zawodach znalezienie pracy jest trudne, w których można spodziewać się zwiększonego zapotrzebowania na pracowników oraz jak jest ono zróżnicowane na terenie województwa lubelskiego. Osobom planującym swoją karierę zawodową wiedza ta pomoże wybrać kierunek kształcenia, który da im największe szanse na znalezienie pracy. Bezrobotnym może pokazać w jakich powiatach istnieje popyt na pracowników w posiadanym przez nich zawodzie oraz zachęcić do mobilności przestrzennej i zawodowej. Obie te grupy mogą także wykorzystać informacje pochodzące z badania

Barometr zawodów wybierając dodatkowe aktywności mające na celu zdobywanie pożądaných na rynku pracy kwalifikacji i kompetencji. Odbiorcami wyników badania są także instytucje rynku pracy kształtujące ofertę edukacyjną, szkoleniową i doradczą.

Z wynikami badania można zapoznać się dzięki raportowi *Barometr zawodów 2017. Raport podsumowujący badanie w województwie lubelskim* oraz na stronie internetowej barometrzwodow.pl.

3.2. Zlecenie działań aktywizacyjnych

Zlecenie działań aktywizacyjnych jest rozwiązaniem, wynikającym z art. 66 d.- 66 j. Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Wsparcie kierowane jest do osób długotrwale bezrobotnych, dla których został ustalony profil pomocy II lub III.

Agencją zatrudnienia, wyłonioną w drodze postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie działań aktywizacyjnych prowadzących do zatrudnienia osób długotrwale bezrobotnych z województwa lubelskiego, była firma „Instytut Badawczo-Szkoleniowy” Sp. z o.o. z Olsztyna – Realizator działań aktywizacyjnych.

„Instytut Badawczo-Szkoleniowy” Sp. z o.o. realizował działania aktywizacyjne w okresie od 26.03.2015 r. do 30.11.2016 r., obejmując swoimi działaniami grupę 1000 osób długotrwale bezrobotnych, w tym dla 400 osób od 30 roku życia, dla których określono II profil pomocy oraz 600 osób, dla których określono III profil pomocy. Obszar realizacji zamówienia obejmował cztery powiaty województwa lubelskiego: bialski, kraśnicki, lubartowski i łukowski.

Usługa obejmowała następujące zadania:

- ✓ opracowanie Diagnozy Potencjału oraz Planu Kariery dla każdego Uczestnika,
- ✓ realizację działań aktywizacyjnych, których celem było doprowadzenie Uczestnika do zatrudnienia a następnie utrzymania w zatrudnieniu trwającym 14, 90 i 180 dni,
- ✓ wspieranie Uczestnika w utrzymywaniu zatrudnienia, w szczególności poprzez monitorowanie jego losów po podjęciu zatrudnienia, utrzymywanie kontaktu z jego pracodawcą oraz w razie konieczności wspieranie Uczestnika w podjęciu kolejnego zatrudnienia.

Na rok 2016 zgodnie z harmonogramem umowy przypadła dalsza część realizacji działań aktywizacyjnych (kwiecień 2015 r.-maj 2016 r.) a następnie etap wspierania uczestników działań aktywizacyjnych w utrzymywaniu podjętego zatrudnienia (do końca października 2016 roku).

Ostateczne rozliczenie przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie umowy o zamówienie publiczne nastąpiło z końcem listopada 2016 roku, przy czym przez cały okres 2016 roku

realizowany był bieżący nadzór i kontrola prawidłowości realizowanych przez Realizatora działań.

W wyniku realizowanych działań aktywizacyjnych:

- ✓ 541 uczestników podjęło zatrudnienie na okres co najmniej 14 dni, w tym 230 uczestników utrzymało pracę przez okres 90 dni,
- ✓ 112 uczestników utrzymało pracę przez okres 180 dni,
- ✓ 8 uczestników rozpoczęło i utrzymało działalność gospodarczą przez okres 180 dni.

Wskaźnik skuteczności zatrudnieniowej oraz wskaźnik utrzymania w zatrudnieniu, określone w umowie o zamówienie publiczne na realizację działań aktywizacyjnych na poziomie 50% i 40%, zostały osiągnięte:

- ✓ wskaźnik skuteczności zatrudnieniowej – 54,1%,
- ✓ wskaźnik utrzymania w zatrudnieniu – 42,2%.

Za wykonanie usługi „Instytut Badawczo-Szkoleniowy” Sp. z o.o. otrzymał wynagrodzenie w łącznej wysokości 4 659 872,14 zł. Kwota wypłaconego wynagrodzenia stanowi 41,08% kwoty przeznaczonej na realizację działań aktywizacyjnych, która zgodnie z umową o zamówienie publiczne wynosiła 11 343 420,00 zł.

Przyjęty model finansowania decydował o możliwości wypłaty wynagrodzenia wyłącznie w sytuacji zrealizowania i zatwierdzenia przez Zamawiającego działań, do których zobowiązał się Realizator w treści zawartych umów.

3.3. Polityka rynku pracy – Fundusz Pracy, KFS, Programy regionalne

Kreowanie lokalnego rynku pracy stanowi podstawę działania Wydziału Polityki Rynku Pracy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie. Powyższe odbywa się między innymi poprzez dialog społeczny, na który składa się aktywna współpraca z uczestnikami lokalnego rynku pracy, a także poprzez realizację poszczególnych zadań, zgodnych z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Środki Funduszu Pracy

Fundusz Pracy jako państwowy fundusz celowy stanowi podstawowe źródło finansowania przedsięwzięć rynku pracy w Polsce, a tym samym finansowe narzędzie realizacji zadań instytucji rynku pracy w zakresie promocji zatrudnienia oraz łagodzenia skutków bezrobocia. Plan wydatków Funduszu Pracy każdego roku zostaje ujęty w tzw. Planie Finansowym Funduszu Pracy stanowiącym integralną część ustawy budżetowej. Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2014 r. w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie (DZ.U. z 2014 r., poz. 1294).

W 2016 roku dla województwa lubelskiego zostały przyznane środki na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w kwocie 242 691,8 tys. zł.

W wielkości tej ujęto kwotę 102 294 579,00 zł., przeznaczoną na finansowanie programów współfinansowanych z *Europejskiego Funduszu Społecznego* w ramach priorytetów inwestycyjnych:

- ✓ 8.i dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników – w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020: 38 004 914,00 zł,
- ✓ 8.ii trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i wywodzących się ze środowisk zmarginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży – w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020: 64 289 665,00 zł.

Pozostałą część przedmiotowych środków, tj.: 140 397,2 tys. zł stanowią środki przeznaczone na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, przy czym w tej kwocie zostały uwzględnione 2 programy regionalne (*Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w wieku 30-50 lat zamieszkałych na obszarach wiejskich* oraz *Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich*) realizowane przez 16 samorządów powiatowych woj. lubelskiego, na łączną kwotę 12 118,1 tys. zł.

Na inne fakultatywne zadania realizowane przez samorządy powiatowe, w tym m.in. opracowywanie i rozpowszechnianie informacji zawodowych oraz wyposażenie w celu prowadzenia pośrednictwa pracy lub poradnictwa zawodowego przez publiczne służby zatrudnienia i Ochotnicze Hufce Pracy, koszty związane z organizowaniem partnerstwa lokalnego na rzecz rynku pracy, została przyznana kwota 14 974,9 tys. zł.

Środki Funduszu Pracy w kwocie 844,9 tys. zł. zostały przyznane na zadania realizowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, w tym m.in. badania, opracowywanie programów, ekspertyz, analiz, wydawnictw i konkursów dotyczących rynku pracy, a także wydawanie i rozpowszechnianie informacji o usługach organów zatrudnienia oraz innych partnerów rynku pracy, dla bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracodawców.

Tabela 41. Rozdysponowanie środków Funduszu Pracy w 2016 roku na poszczególne samorządy powiatowe województwa lubelskiego

ROZDYSPONOWANIE ŚRODKÓW FUNDUSZU PRACY W 2016 ROKU W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM – stan na dzień 31.12.2016 r.
(zgodnie z informacją finansową przesłaną przez MRPiPS) – w tys. zł.

Jednostka	Środki Funduszu Pracy aktywne podział algorytmem (bez EFS)	Programy EFS – RPO 8i	Programy EFS - PO WER 8ii	Razem aktywne formy	REZERWA MINISTRA										ŚRODKI FAKULTATYWNE			AKTYWNE Razem (algorytm+rezerwa)	RZĄDEM (aktywne+fakulta tywne)
					Programy regionalne	50 plus	Bezrobotni rodzice	30 minus	Roboty publiczne	Bezrobotni 30-50 lat	Art. 49	Spółdzielnie socjalne	Aktywizacja bezrobotnych zwolnionych z pracy z przebieżnym niedozwieszonych	Razem rezerwa Ministra	Środki fakultatywne – podział algorytmem	Inne środki fakultatywne	Razem środki fakultatywne		
Biała Podlaska**	11448,5	3127,8	5291,1	19867,4										0,0	1285,0		1285,0	19867,4	21152,4
Biłgoraj	4207,5	1246,6	2108,7	7562,8		441,1		105,0		132,0	1450,2		100,0	2228,3	493,4		493,4	9791,1	10284,5
Chełm**	10686,1	2949,2	4988,9	18624,2						29,5	217,9			247,4	1207,8		1207,8	18871,6	20079,4
Hrubieszów**	6306,3	1736,8	2938,0	10981,1		493,4			1736,0		1771,6			4001,0	666,3	25,0	691,3	14982,1	15673,4
Janów Lubelski**	5116,0	1052,7	1780,8	7949,5										0,0	409,9	21,1	431,0	7949,5	8380,5
Krasnystaw**	5900,9	1550,6	2623,0	10074,5										0,0	591,6		591,6	10074,5	10666,1
Kraśnik**	7234,6	1820,4	3079,5	12134,5	133,0	117,0	507,2	229,8			1150,7	80,0		2217,7	746,6	34,0	780,6	14352,2	15132,8
Lubartów**	9054,6	2576,7	4358,8	15990,1										0,0	727,8		727,8	15990,1	16717,9
MUP Lublin	14110,7	4180,5	7071,9	25363,1							890,8			890,8	1953,0		1953,0	26253,9	28206,9
PUP Lublin**	7501,8	1926,8	3259,5	12688,1		317,3					1046,8			1364,1	808,5	23,0	831,5	14052,2	14883,7
Łęczna	2655,4	786,7	1330,8	4772,9						200,0	234,3			434,3	296,7	14,4	311,1	5207,2	5518,3
Łuków**	5116,6	1372,0	2320,9	8809,5							259,8			259,8	603,5		603,5	9069,3	9672,8
Opole Lubelskie**	5091,3	1174,4	1986,6	8252,3	330,0									330,0	490,9		490,9	8582,3	9073,2
Parczew**	2847,6	695,5	1176,5	4719,6		399,0					1043,0			1442,0	252,5	16,5	269,0	6161,6	6430,6
Puławy	5323,6	1577,2	2668,0	9568,8										0,0	623,5		623,5	9568,8	10192,3
Radzyń Podlaski**	4093,8	1067,9	1806,5	9668,2										0,0	463,9	21,0	484,9	6968,2	7453,1
Ryki	3373,7	999,6	1690,8	6064,1										0,0	422,6		422,6	6064,1	6486,7
Świdnik**	7121,8	1816,6	3073,0	12011,4										0,0	512,0		512,0	12011,4	12523,4
Tomaszów Lubelski**	5300,0	1425,2	2410,9	9136,1										0,0	609,9	25,0	634,9	9136,1	9771,0
Włodawa**	4701,1	1178,2	1993,0	7872,3										0,0	441,5		441,5	7872,3	8313,8
Zamość**	13205,3	3743,5	6332,5	23281,3				224,1			980,6			1204,7	1368,0	39,0	1407,0	24486,0	25893,0
Razem	140397,2	38004,9	64289,7	242691,8	463,0	1767,8	507,2	558,9	1736,0	361,5	9045,7	80,0	100,0	14620,1	14974,9	219,0	15193,9	245146,8	260340,7

**PUP-y, które realizują programy regionalne w 2016 roku na łączną kwotę 12 118,1 tys. zł.

Krajowy Fundusz Szkoleniowy

KFS to środki Funduszu Pracy, które przeznaczone są na finansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców. Oferta skierowana jest do pracodawców i ma na celu wzmocnienie pozycji firm poprzez inwestycję w kwalifikacje pracowników, zgodnie z aktualnymi wymogami rynku pracy. W 2016 roku środki KFS były przeznaczone na:

- ✓ wsparcie zawodowe kształcenia ustawicznego, tj. pozostającego w bezpośrednim związku z branżą lub zawodem, mającego na celu uzyskanie lub uaktualnienie kompetencji do celów zawodowych,
- ✓ wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników, którzy mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej,
- ✓ wsparcie młodych, nowozatrudnionych pracowników na podstawie umów, o których mowa w art. 150 f ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W 2016 roku dla województwa lubelskiego zostały przyznane środki na finansowanie kształcenia ustawicznego w ramach KFS w kwocie 9466,0 tys. zł.

Powiatowe urzędy pracy przyznawały środki KFS na kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawców:

- ✓ przedsiębiorcom, którzy zatrudniają **mniej niż 10-ciu pracowników**, a roczny obrót lub bilans firmy nie przekracza 2 mln EUR – wówczas przysługuje im 100% kosztów kształcenia pracodawcy i jego pracowników,
- ✓ przedsiębiorcom, którzy zatrudniają **więcej niż 10-ciu pracowników** – wówczas otrzymają 80% środków na kształcenie dla siebie i swoich pracowników.

Całość dofinansowania środkami KFS nie może przekroczyć wysokości 300% przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika.

Środki KFS otrzymane w 2016 roku z powiatowego urzędu pracy pracodawca mógł przeznaczyć na:

- ✓ określenie potrzeb firmy w zakresie kształcenia ustawicznego, które ma być dofinansowane,
- ✓ kursy i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą,
- ✓ egzaminy umożliwiające uzyskanie dyplomów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych,
- ✓ badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończonym kształceniu,
- ✓ ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjętym kształceniem.

Tabela 42. Podział środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego w województwie lubelskim w 2016 roku

Nazwa powiatowego/miejskiego urzędu pracy	Kwota przyznanego limitu (w tys. zł)	Zmniejszenie limitu (do 31.10.2016 r.)	Rezerwa Zmniejszenie limitu	Kwota przyznanego limitu ogółem (w tys. zł.)
PUP Biała Podlaska	900,0			900,0
PUP Biłgoraj	400,0		229,9	629,9
PUP Chełm	900,0		105,0	1005,0
PUP Hrubieszów	200,0	81,0		119,0
PUP Janów Lubelski	200,0	5,0		195,0
PUP Krasnystaw	400,0	1,7	80,0	478,3
PUP Kraśnik	400,0	2,7	690,0	1087,3
PUP Lubartów	300,0			300,0
MUP Lublin	900,0		100,0	1000,0
PUP Lublin	400,0			400,0
PUP Łęczna	200,0			200,0
PUP Łuków	400,0		140,0	540,0
PUP Opole Lubelskie	450,0			450,0
PUP Parczew	150,0			150,0
PUP Puławy	400,0		60,0	460,0
PUP Radzyń Podlaski	320,0			320,0
PUP Ryki	150,0	39,0	70,0	181,0
PUP Świdnik	400,0		100,0	500,0
PUP Tomaszów Lubelski	400,0	98,0	130,0	432,0
PUP Włodawa	250,0			250,0
PUP Zamość	1346,0			1346,0
Razem	9466,0	227,4	1704,9	10943,5

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia

Regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia (RPD) aktualizowany corocznie określa priorytetowe kierunki związane z zatrudnieniem oraz grupy wymagające wsparcia, a także koordynuje regionalną politykę rynku pracy poprzez wskazanie najistotniejszych działań, które podejmowane będą w województwie w tym obszarze. Dokument przygotowywany jest w oparciu o dialog społeczny, który podejmują partnerzy szeroko ujętego rynku pracy – przedstawiciele służb zatrudnienia, lokalnych władz samorządowych, pracodawców, edukacji, organizacje pozarządowe oraz władze regionu.

Przez ostatnie kilka RPD koncentrował się na szeroko rozumianej przedsiębiorczości. W 2013 roku RPD poruszał problem rozwijania postaw i kompetencji przedsiębiorczych wśród młodzieży na różnych etapach edukacji, w 2014 roku dokument w całości poświęcony był zagadnieniom przedsiębiorczości, zaś w 2015 koncentrował się na innowacjach w obszarze rynku pracy, w znaczącej części z zakresu edukacji przedsiębiorczości. Z kolei rok 2016 dotyczył stricte obszarów wiejskich województwa, a przedsiębiorczość mieszkańców wsi znalazła się wśród wiodących zagadnień prezentowanych w dokumencie.

Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich w istotny sposób wpływa na niwelowanie niekorzystnej sytuacji na wiejskim rynku pracy, zmniejszanie kulturowego oraz ekonomicznego dystansu między miastem a wsią, a także stwarza szereg możliwości dla rozwoju pozarolniczych funkcji wsi. Przedsiębiorczość jest również istotnym czynnikiem wzrostu poziomu i jakości zatrudnienia, dlatego koncepcja RPD/2016 zakłada działania uwzględniające kompatybilność obu zagadnień.

Myślą przewodnią RPD/2016 jest promocja rozwoju przedsiębiorczości i zatrudnienia na obszarach wiejskich województwa lubelskiego. Dokument podzielony jest na dwa obszary tematyczne, tj.:

Obszar I Przedsiębiorczy mieszkaniec wsi

Pierwsza część dotyczy przedsiębiorczości w edukacji szkolnej i pozaszkolnej (z uwzględnieniem rozwiązań innowacyjnych), podejmowania zarówno rolniczej jak i pozarolniczej działalności gospodarczej, a także promocji partnerstwa i współpracy różnych środowisk na gruncie lokalnym na rzecz przedsiębiorczości i zatrudnienia.

Obszar II Zatrudnienie na obszarach wiejskich

Druga część dokumentu stanowi logiczną kontynuację zagadnień poruszanych w I Obszarze. Wychodząc z założenia, że podstawą dla wszelkich działań dotyczących aktywizacji zawodowej i zatrudnienia mieszkańców jest intensywna promocja szeroko rozumianej przedsiębiorczości, drugi obszar zawiera propozycje działań zmierzających do niwelowania zjawiska niedopasowania oferty edukacyjnej do wymagań lokalnego rynku pracy. W ramach promocji zatrudnienia na obszarach wiejskich rekomendowane są działania o charakterze innowacyjnym oraz służące zapobieganiu zjawisku wykluczenia społecznego mieszkańców wsi między innymi dzięki inicjatywom w obszarze aktywizacji zawodowej.

Diagnoza rynku pracy na obszarach wiejskich oraz problematyka Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 rok były szeroko konsultowane z przedstawicielami lokalnych środowisk wiejskich, przede wszystkim z Lokalnymi Grupami Działania. Podmioty te, z racji swoich bezpośrednich doświadczeń w pracy na rzecz mieszkańców wsi, wniosły wiele cennych informacji i uwag zarówno do części diagnostycznej, jak i do rekomendacji zawartych w dokumencie.

Formuła opracowywania regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia zakłada monitoring dokumentu, prowadzony w okresach półrocznych. Począwszy od 2015 roku, monitoring RPD zakłada zwiększony nacisk zarówno na planowanie zadań podmiotów realizujących rekomendacje wraz z początkiem roku, jak i na monitorowanie rzeczywistej aktywności jednostek oraz oddzielenie inicjatyw jednostek nadrzędnych i podległych. Dzięki temu możliwe jest zwiększenie skuteczności działań ewaluacyjnych i monitorujących.

W RPD/2017 obszarem wiodącym jest mobilność na rynku pracy.

Wszystkie edycje RPD dostępne są na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie <http://wuplublin.praca.gov.pl>, w dziale Rynek Pracy/Strategie i dokumenty programowe.

Programy regionalne

Wojewódzki Urząd Pracy w porozumieniu z powiatowymi urzędami pracy realizował w 2016 roku 2 programy regionalne.

1. „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w wieku 30-50 lat zamieszkałych na obszarach wiejskich”

W 2016 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie podjął inicjatywę realizacji programu regionalnego adresowanego do *osób bezrobotnych w wieku 30-50 lat, zamieszkałych na obszarach wiejskich*. Koncepcja programu regionalnego *Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w wieku 30-50 lat zamieszkałych na obszarach wiejskich* powstała na podstawie diagnozy sytuacji na lubelskim rynku pracy. przeprowadzona diagnoza sytuacji na rynku pracy województwa lubelskiego wykazała, iż jednym z największych problemów w województwie lubelskim jest bezrobocie osób w wieku 30-50 lat zamieszkujących tereny wiejskie.

Głównym celem przedsięwzięcia była aktywizacja uczestników Programu, którym poza formami aktywizacji przewidzianymi w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zaproponowane zostały również rozwiązania o charakterze innowacyjnym. Poprzez zastosowanie innowacyjnych form wsparcia przez większość powiatowych urzędów pracy uczestniczących w Programie wypracowana została **bardzo wysoka efektywność zatrudnieniowa, tj. ponad 85%** (liczona jako iloraz liczby uczestników programu, którzy po zakończeniu udziału w określonej formie aktywizacji uzyskali, w okresie do 3 miesięcy zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub podjęli działalność gospodarczą oraz liczby uczestników programu, którzy zakończyli udział w programie) przy niskiej efektywności kosztowej ok. **11 250,62 zł** (liczonej jako iloraz ogólnej kwoty środków FP, przeznaczonych na realizację Programu oraz liczby uczestników, którzy po zakończeniu udziału w określonej formie aktywizacji uzyskali w okresie 3 miesięcy zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub podjęli działalność gospodarczą). Koszt realizacji Programu wyniósł **6 301,1 tys. zł**.

Tabela 43. Wydatkowanie środków w ramach Programu regionalnego „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w wieku 30-50 lat zamieszkałych na obszarach wiejskich” w 2016 roku.

Lp.	Powiatowy Urząd Pracy	Kwota
1	PUP Biała Podlaska	891,2
2	PUP Chełm	457,5
3	PUP Janów Lubelski	641,3
4	PUP Kraśnik	695,6
5	PUP Lublin	435,4
6	PUP Łuków	425,2
7	PUP Opole Lubelskie	536,1

8	PUP Parczew	483,5
9	PUP Świdnik	265,5
10	PUP Tomaszów Lubelski	406,8
11	PUP Włodawa	496,9
12	PUP Zamość	566,1

2. „Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich”

W 2016 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie realizował ponadto, program regionalny *Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich*.

Istotne znaczenie, a tym samym główny potencjał rozwojowy obszarów wiejskich stanowi młodzież. Uwzględniając założenia Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2016 rok dla województwa lubelskiego, podkreślić należy istotę przedsiębiorczości jako koniecznego elementu edukacji zawodowej młodzieży. Dlatego też jednym z głównych działań Programu była realizacja założeń wypracowanych w programie „Przedsiębiorczy Gimnazjalista”.

Uczestnikom programu zaproponowane zostały formy aktywizacji przewidziane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, tj. szkolenia – indywidualne i grupowe, oraz jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, a także rozwiązania o charakterze innowacyjnym. Poprzez zastosowanie innowacyjnych form wsparcia przez większość powiatowych urzędów pracy uczestniczących w Programie wypracowana została **bardzo wysoka efektywność zatrudnieniowa, tj. ponad 93%** (liczona jako iloraz liczby uczestników programu, którzy po zakończeniu udziału w określonej formie aktywizacji uzyskali, w okresie do 3 miesięcy zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub podjęli działalność gospodarczą oraz liczby uczestników programu, którzy zakończyli udział w programie) przy relatywnie niskiej efektywności kosztowej ok. **18 563,63 zł** (liczonej jako iloraz ogólnej kwoty środków FP, przeznaczonych na realizację Programu oraz liczby uczestników, którzy po zakończeniu udziału w określonej formie aktywizacji uzyskali w okresie 3 miesięcy zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub podjęli działalność gospodarczą). Koszt realizacji Programu wyniósł **5169,4 tys. zł**.

Tabela 44. Wydatkowanie środków w ramach Programu regionalnego „Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich” w 2016 roku

Lp.	Powiatowy Urząd Pracy	Kwota
1	PUP Hrubieszów	407,6
2	PUP Janów Lubelski	886,9
3	PUP Krasnystaw	664,4
4	PUP Kraśnik	409,0
5	PUP Lubartów	350,1
6	PUP Lublin	499,4

7	PUP Opole Lubelskie	817,8
8	PUP Radzyń Podlaski	487,7
9	PUP Świdnik	500,0
10	PUP Włodawa	146,5

Zatrudnianie młodocianych

Pracodawca, który zatrudnia pracowników młodocianych w celu przygotowania zawodowego, może uzyskać refundację wypłaconych im wynagrodzeń oraz opłaconych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne. O refundację mogą wystąpić pracodawcy, jeśli zatrudniają młodocianych w zawodach określonych w wykazie zawodów refundowanych oraz spełniają warunki do prowadzenia przygotowania zawodowego w zakresie wymagań zawodowych i pedagogicznych określonych w przepisach regulujących odbywanie przygotowania zawodowego.

Wykaz zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, opracowany został zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r., poz. 645) na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 07 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2014 r., poz. 1145 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2016 r., poz.2094), a także w oparciu o konsultacje społeczne.

Zarząd Województwa Lubelskiego w dniu 26 stycznia 2017 roku Uchwałą Nr CLIX/3209/2017 zatwierdził *Wykaz zawodów, za które może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego.*

Przedmiotowy wykaz został opublikowany w dniu 31 stycznia 2017 roku w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego pod pozycją 475.

Od dnia **01 września 2017** roku uzyskuje moc obowiązującą.

Partnerstwo lokalne na rzecz promocji poradnictwa zawodowego na poziomie szkół gimnazjalnych

W 2016 roku zakończyliśmy realizację programu „Przedsiębiorczy Gimnazjalista”, który prowadzony był w ramach *Porozumienia w sprawie utworzenia i funkcjonowania w powiecie bialskim, chełmskim, tomaszowskim, zamojskim oraz Miastach Chełm i Zamość Partnerstwa lokalnego na rzecz promocji poradnictwa zawodowego na poziomie szkół gimnazjalnych* w roku szkolnym 2015/2016.

Jednocześnie, rozpoczęliśmy przygotowania do realizacji Standardu prowadzenia usługi poradnictwa zawodowego w kolejnych szkołach gimnazjalnych województwa lubelskiego.

W dniu 9 czerwca 2016 roku nastąpiło uroczyste podpisanie *Porozumienia partnerskiego* w sprawie utworzenia i funkcjonowania w powiecie hrubieszowskim, janowskim, krasnostawskim, kraśnickim, lubartowskim, lubelskim, opolskim, radzyńskim, świdnickim i włodawskim *Partnerstwa lokalnego na rzecz promocji poradnictwa zawodowego na poziomie szkół gimnazjalnych – Program „Przedsiębiorczy Gimnazjalista na rynku pracy”*.

Stronami Programu „*Przedsiębiorczy Gimnazjalista na rynku pracy*” zawartego w ramach Porozumienia Partnerstwo lokalne na rzecz promocji poradnictwa zawodowego są:

Powiat Hrubieszowski,

Powiat Janowski,

Powiat Krasnostawski,

Powiat Kraśnicki,

Powiat Lubartowski,

Powiat Lubelski,

Powiat Opolski,

Powiat Radzyński,

Powiat Świdnicki,

Powiat Włodawski,

Powiatowy Urząd Pracy w Hrubieszowie,

Powiatowy Urząd Pracy w Janowie Lubelskim,

Powiatowy Urząd Pracy w Krasnymstawie,

Powiatowy Urząd Pracy w Kraśniku,

Powiatowy Urząd Pracy w Lubartowie,

Powiatowy Urząd Pracy w Lublinie,

Powiatowy Urząd Pracy w Opolu Lubelskim,

Powiatowy Urząd Pracy w Radzynie Podlaskim,

Powiatowy Urząd Pracy w Świdniku,

Powiatowy Urząd Pracy we Włodawie,

Gimnazjum w Samorządowym Zespole Szkół w Mirczu,

*Gimnazjum w Zespole Szkół Publicznych i. Papieża Jana Pawła II w Moniatyczach,
 Gimnazjum Publiczne im. ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Zespole Szkół w Strzyżowie,
 Publiczne Gimnazjum w Zespole Szkół w Modliborzycach,
 Publiczne Gimnazjum im. ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Godziszowie Pierwszym,
 Publiczne Gimnazjum w Potoku Wielkim,
 Gimnazjum w Orłowie Drewnianym,
 Gimnazjum w Siennicy Różanej,
 Gimnazjum w Zespole Szkół w Kraśniczynie,
 Gimnazjum w Zespole Szkół w Izbicy,
 Gimnazjum w Terpentynie przy Zespole Placówek Oświatowych im. Batalionów Chłopskich
 w Terpentynie,
 Gimnazjum w Wilkołazie przy Zespole Szkół w Wilkołazie,
 Gimnazjum w Ostrowie Lubelskim,
 Publiczne Gimnazjum im. Bolesława Prusa w Niedźwiadzie,
 Gimnazjum w Uścimowie,
 Gimnazjum w Tarnawce,
 Zespół Szkół w Przybysławicach,
 Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II w Zespole Szkół w Garbowie,
 Gimnazjum w Zespole Szkół w Kluczkowicach,
 Gimnazjum im. Jana Kochanowskiego w Łaziskach,
 Gimnazjum w Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Ulanie Majoracie,
 Gimnazjum w Zespole Szkół im. Unitów Podlaskich w Wohyniu,
 Gimnazjum Publiczne im. Polonii Francuskiej w Trawnikach,
 Gimnazjum Publiczne przy Zespole Placówek Oświatowych im. Stefana Batorego
 w Biskupicach,
 Gimnazjum Nr 2 przy Zespole Szkół im. Heleny Babisz w Bystrzejowicach Pierwszych,
 Publiczne Gimnazjum Nr 2 we Włodawie,
 Gimnazjum Publiczne w Dubecznie,
 Gimnazjum Publiczne w Starym Brusie.*

Realizując założenia Standardu prowadzenia usługi poradnictwa zawodowego zorganizowano trzy spotkania doskonalące dla nauczycieli prowadzących zajęcia poradnictwa zawodowego z młodzieżą. Tematyka Samopoznania przybliżona została nauczycielom poprzez zajęcia warsztatowe. Podczas drugiego spotkania uczestnicy zostali wprowadzeni w zagadnienia dotyczące szkolnictwa zawodowego. Natomiast trzecie i ostatnie spotkanie doskonalące, obejmowało zakres merytoryczny „Oferta edukacyjna na poziomie ponadgimnazjalnym oraz zmiany w systemie kształcenia zawodowego”.

Partnerem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie podczas organizowania spotkań doskonalących było Lubelskie Centrum Edukacji Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego im. K.K. Baczyńskiego w Lublinie oraz Zespół Szkół Nr 5 im. Jana Pawła II w Lublinie.

Jak co roku, przekazaliśmy rodzicom uczniów biorących udział w Programie „Przedsiębiorczy Gimnazjalista na rynku pracy” najaktualniejszą publikację stanowiącą kierunkowskaz działań dla rodzica gimnazjalisty, czyli **Niezbędnik**.

Wersja elektroniczna „Edukacyjno-zawodowego Niezbędnika dla rodzica gimnazjalisty” dostępna jest na stronie <http://wuplublin.praca.gov.pl/partnerstwo-lokalne>.

Partnerstwo lokalne na rzecz promocji Zatrudnienia i Przedsiębiorczości w województwie lubelskim

Porozumienie w sprawie utworzenia i funkcjonowania w województwie lubelskim **Partnerstwa Lokalnego na rzecz Promocji Zatrudnienia i Przedsiębiorczości**, podpisane w dniu 28 lutego 2014 roku w Lublinie przez dwudziestu sześciu sygnatariuszy, zakłada współdziałanie partnerów rynku pracy na rzecz promocji zatrudnienia i przedsiębiorczości w województwie lubelskim. Partnerzy, tj. przedsiębiorcy, powiatowe urzędy pracy oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie postanowili podejmować inicjatywy, które wpłyną na poprawę jakości współpracy, a także działania zmierzające do wymiany informacji i upowszechniania dobrych praktyk.

Mając powyższe na uwadze zaproponowaliśmy naszym Partnerom oraz wszystkim zainteresowanym stworzoną w ramach partnerstwa publikację, która w sposób przejrzysty zaprezentuje usługi i instrumenty rynku pracy skierowane do Pracodawców. Treści składające się na „**Niezbędnik Pracodawcy – oferta urzędów pracy**” przygotowane są w oparciu o ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2016 r. poz.645, z późn. zm.), jednakże „**Niezbędnik....**” to nie enumeratywne zestawienie, lecz wskazanie form wsparcia wynikających z ustawy, a cieszących się największą popularnością wśród klientów powiatowych urzędów pracy.

Biuletyn informacyjny *Lubelskie na rynku pracy*

Jednym z aspektów działalności Wydziału Polityki Rynku Pracy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie jest opracowanie, wydawanie i rozpowszechnianie informacji o usługach organów zatrudnienia i innych partnerów rynku pracy, dla osób bezrobotnych i pracodawców. Funkcje te spełnia **biuletyn informacyjny *Lubelskie na rynku pracy***, który przedstawia aktualne wydarzenia związane z działalnością urzędu, problemy i potrzeby lokalnego rynku pracy oraz możliwości jego poprawy. Biuletyn stanowi katalog wskazówek dla osób poszukujących pracy oraz informacje dotyczące działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie, w odniesieniu do poszczególnych wydziałów urzędu.

Archiwalne numery Biuletynu znajdują się na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie <http://wuplublin.praca.gov.pl> w dziale Rynek Pracy/Publikacje urzędu.

3.4. Opis Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Instytucja Wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) Priorytetów VI i VII POKL – WUP w Lublinie

Na podstawie Uchwały Nr LXII/690/07 z dnia 25 lipca 2007 r. oraz na podstawie Porozumienia w sprawie dofinansowania działań w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki zawartego w dniu 14 sierpnia 2007 r. z późn. zm. Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w okresie programowania 2007-2013 pełnił funkcję Instytucji Pośredniczącej II stopnia w zakresie wszystkich Działań realizowanych w ramach Priorytetu VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich” oraz Priorytetu VII „Promocja integracji społecznej”.

W ramach Priorytetu VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich” WUP w Lublinie wdrażał następujące Działania:

- ✓ 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie,
- ✓ 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia,
- ✓ 6.3 Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich.

W ramach Priorytetu VII „Promocja integracji społecznej” WUP w Lublinie wdrażał następujące Działania:

- ✓ 7.1 rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji,
- ✓ 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej,
- ✓ 7.3 Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji,
- ✓ 7.4 Niepełnosprawni na rynku pracy.

PRIORYTET VI „RYNEK PRACY OTWARTY DLA WSZYSTKICH”

Od początku realizacji Programu Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, pełniący funkcję Instytucji Pośredniczącej II stopnia ogłosił w ramach Priorytetu VI łącznie 31 konkursów z czego:

- ✓ 8 w ramach Poddziałania 6.1.1 (po 1 w latach 2007-2010 oraz po 2 w latach 2012-2013),
- ✓ 8 w ramach Poddziałania 6.1.2 (po 1 w latach 2008-2010, 2012-2014 oraz 2 w roku 2011),
- ✓ 13 w ramach Działania 6.2 (po 1 w latach 2008, 2010, 2 w roku 2009 oraz po 3 w latach 2011-2013),
- ✓ 2 w ramach Działania 6.3 (po 1 w roku 2008 i 2009).

W ramach ogłaszanych konkursów oprócz konkursów „standardowych” ogłaszano również konkursy na realizację projektów innowacyjnych (2 w ramach Działania 6.2 w 2009 r. i 2011 r.) oraz projektów współpracy ponadnarodowej (w 2011 r. i 2012 r. w ramach Poddziałania 6.1.2).

W odpowiedzi na ogłoszenia o konkursie wpłynęło 2295 wniosków na kwotę 2311,24 mln zł, z czego pozytywnie zweryfikowanych formalnie było 1526 wniosków na kwotę 1614,08 mln zł. Największą popularnością cieszyły się konkursy ogłaszane w ramach Poddziałania 6.1.1, gdzie wpłynęły 932 wnioski poprawne formalnie na kwotę 925,05 mln zł. Kolejno pod względem liczebności wniosków popularnością cieszyło się Działanie 6.2 (w tym Działanie 6.4), gdzie wpłynęło 348 wniosków o dofinansowanie (poprawnych formalnie) na kwotę 657,17 mln zł. W ramach Poddziałania 6.1.2 weryfikacji merytorycznej podlegało 116 wniosków złożonych na kwotę 25,44 mln zł. W 2 konkursach ogłaszanych w Działaniu 6.3 ocenie merytorycznej podlegało 130 wniosków na kwotę 6,42 mln zł.

Alokacja (krajowy wkład publiczny) na lata 2007-2013 dla Priorytetu VI PO KL wynosiła 931,47 mln zł.

W ramach całego **Priorytetu VI PO KL** podpisano **451 umów** na kwotę **934,72 mln zł** – w tym krajowy wkład publiczny **930,92 mln zł**, stanowiący 100,35% dostępnej alokacji na lata 2007-2013. W ramach podpisanych 111 umów o wartości 734,33 mln zł są wydatki objęte pomocą publiczną. Wartość umów z pomocą publiczną stanowi 78,88% wartości umów podpisanych w ramach Priorytetu VI. Wydatki uznane za kwalifikowalne (krajowy wkład publiczny) w **3171** zatwierdzonych wnioskach o płatność od początku realizacji Priorytetu VI wyniosły **898,03 mln zł**, co stanowi 96,41% alokacji na lata 2007-2013.

Wysoki wskaźnik wykorzystania alokacji w ramach Priorytetu w głównej mierze spowodowany był faktem, iż w ramach działań konkursowych zostały ogłoszone wszystkie zaplanowane konkursy. Zakontraktowano również środki przeznaczone na działania systemowe, w tym zwiększone środki w ramach nadkontraktacji oraz środki dodatkowe przeznaczone przez IZ dla WUP w Lublinie w ramach przesunięcia środków z komponentu centralnego PO KL. Wysoki poziom wydatkowania środków miał ścisły związek z wysoką kontraktacją. Również wysoka stopa bezrobocia jaką charakteryzuje się województwo lubelskie miała wpływ na duże zapotrzebowanie na formy wsparcia oferowane w ramach projektów, które poprzez swoją kompleksowość, w tym efekt zatrudnieniowy, były atrakcyjną i potrzebną formą wsparcia.

Tabela 45. Osiągnięte wartości wskaźników dla Priorytetu VI

Wskaźniki	
Nazwa wskaźnika produktu	Osiągnięta wartość wskaźnika
Liczba osób , które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu, w tym:	83 542
a) liczba osób w wieku 15-24 lata	33 748
b) liczba osób w wieku 15-24 lata zamieszkujących obszary wiejskie	19 822
c) liczba osób długotrwale bezrobotnych	27 758
d) liczba osób niepełnosprawnych	4 288
e) liczba osób z terenów wiejskich	42 561
f) liczba osób w wieku 50-64 lata	11 249
g) liczba osób, które zostały objęte Indywidualnym Planem Działań	47 654
Liczba kluczowych pracowników PSZ, którzy zakończyli udział w szkoleniach realizowanych w systemie pozaszkolnym istotnych z punktu widzenia regionalnego rynku pracy	594
Liczba osób, które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym:	14 948
Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne dotacje	14 907
a) liczba osób w wieku 15-24 lata	3 148
b) liczba osób długotrwale bezrobotnych	4 367
c) liczba osób niepełnosprawnych	463
d) liczba osób z terenów wiejskich	6 742
e) liczba osób w wieku 50-64 lata	1 392
Liczba osób, które skorzystały z instrumentów zwrotnych	41
a) liczba osób w wieku 15-24 lata	9
b) liczba osób w wieku 50-64 lata	1

W odniesieniu do Priorytetu VI PO KL prawie wszystkie wskaźniki produktu i rezultatu zostały osiągnięte powyżej 100% wartości docelowej.

Wysoki stopień realizacji wskaźników w ramach poszczególnych celów szczegółowych wynika przede wszystkim z dużego zainteresowania grup docelowych oferowanym wsparciem. Dodatkowo wysoki stopień realizacji wskaźników wynika również z sukcesywnego wprowadzania przez Instytucję Pośredniczącą w Planach działania kryteriów dostępu

i strategicznych, które wpłynęły na realizację wskaźników określających m.in. % udział poszczególnych osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tj. osób niepełnosprawnych, osób w wieku 15-24 lata, w wieku 50-64 lata oraz osób długotrwale bezrobotnych.

PRIORYTET VII „PROMOCJA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ”

Od początku realizacji Programu Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, pełniący funkcję Instytucji Wdrażającej ogłosił w ramach **Priorytetu VII** łącznie 26 konkursów z czego:

- ✓ 8 w ramach Poddziałania 7.2.1 (po 1 w latach 2008-2009 oraz po 2 w latach 2010, 2012 i 2013),
- ✓ 10 w ramach Poddziałania 7.2.2 (po 1 w latach 2009, 2012 i 2013 oraz 2 w latach 2008 – jeden konkurs został anulowany w związku ze zmianą kryteriów wyboru projektów przez Komitet Monitorujący Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i 2010 oraz 3 w roku 2011),
- ✓ 1 w ramach Poddziałania 7.1.1 w 2011 roku,
- ✓ 5 w ramach Działania 7.3 (po 1 w latach 2009-2011 oraz 2 w roku 2008 – jeden konkurs został anulowany w związku ze zmianą kryteriów wyboru projektów przez Komitet Monitorujący Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki),
- ✓ 2 w ramach Działania 7.4 (po 1 w roku 2012 i 2013).

W ramach ogłaszanych konkursów oprócz konkursów „standardowych” ogłaszano również konkursy na realizację projektów innowacyjnych (w ramach Poddziałania 7.2.2 w 2010 r. i 2011 r. oraz w ramach Poddziałania 7.1.1 w 2011 r.) oraz projektów współpracy ponadnarodowej (w ramach Poddziałania 7.2.1 w 2012 r. i w ramach Poddziałania 7.2.2 w 2011 r.).

W odpowiedzi na wszystkie ogłoszone konkursy wpłynęło 2217 wniosków na kwotę 1 159,48 mln zł z czego pozytywnie zweryfikowano formalnie 1578 wniosków na kwotę 910,02 mln zł. Największą popularnością cieszyły się konkursy ogłaszane w ramach Działania 7.3, gdzie wpłynęło 671 wniosków poprawnych formalnie na kwotę 32,97 mln zł. Kolejno pod względem liczebności wniosków popularnością cieszyło się Poddziałanie 7.2.1 gdzie wpłynęło 519 wniosków o dofinansowanie (poprawnych formalnie) na kwotę 486,32 mln zł. W ramach Poddziałania 7.2.2 złożono 282 wnioski na kwotę 283,29 mln zł. W 2 konkursach ogłaszanych w Działaniu 7.4 ocenie merytorycznej podlegało 90 wniosków na kwotę 85,38 mln zł zaś w Poddziałaniu 7.1.1 – 15 wniosków na kwotę 22,06 mln zł.

Alokacja (krajowy wkład publiczny) na lata 2007-2013 dla Priorytetu VII PO KL wynosiła 521,93 mln zł.

W ramach całego **Priorytetu VII PO KL** podpisano **735 umów** na kwotę **519,24 mln zł** – w tym krajowy wkład publiczny **518,34 mln zł**, stanowiący 99,31% dostępnej alokacji. W ramach podpisanych 19 umów o wartości 22,57 mln zł są wydatki objęte pomocą publiczną. Wartość umów z pomocą publiczną stanowi 4,35% wartości umów podpisanych w ramach Priorytetu VII. Wydatki uznane za kwalifikowalne (krajowy wkład publiczny)

w 6342 zatwierdzonych wnioskach o płatność od początku realizacji Priorytetu VII wyniosły 498,89 mln zł, co stanowi 95,59% alokacji na lata 2007- 2013.

W województwie lubelskim wystąpiło bardzo duże zainteresowanie realizacją projektów systemowych wśród podmiotów uprawnionych do aplikowania o środki, tj. OPS, PCPR i ROPS. Wysoki stopień kontraktacji wynika z faktu, iż województwo lubelskie charakteryzuje się dużą liczbą osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, w związku z tym istnieje duże zapotrzebowanie na środki na realizację działań dla tych osób.

Tabela 46. Osiągnięte wartości wskaźników dla Priorytetu VII

Wskaźniki	
Nazwa wskaźnika produktu	Osiągnięta wartość wskaźnika
Liczba klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach dotyczących aktywnej integracji	31 466
- w tym osoby z terenów wiejskich	17 820
Liczba klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów	26 969
Liczba pracowników instytucji pomocy i integracji społecznej bezpośrednio zajmujących się aktywną integracją, którzy w wyniku wsparcia z EFS podnieśli swoje kwalifikacje	1 328
Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które zakończyły udział w Działaniu	13 498
Liczba podmiotów ekonomii społecznej, które otrzymały wsparcie z EFS za pośrednictwem instytucji wspierających ekonomię społeczną	944
Liczba osób, które otrzymały wsparcie w ramach instytucji ekonomii społecznej	9 830
Liczba podmiotów ekonomii społecznej utworzonych dzięki wsparciu z EFS	48
Liczba osób niepełnosprawnych, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania	644

W odniesieniu do Priorytetu VII PO KL prawie wszystkie wskaźniki produktu i rezultatu zostały osiągnięte powyżej 100% wartości docelowej.

Wpływ na wysoką realizację wskaźników w ramach poszczególnych celów szczegółowych ma w głównej mierze duże zainteresowanie Wnioskodawców, jak i potencjalnych grup docelowych projektami realizowanymi w ramach Priorytetu VII PO KL. Ponadto wysoki stopień realizacji wskaźników wynika ze specyfiki województwa lubelskiego, które charakteryzuje się wysokim udziałem osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, będących potencjalnymi uczestnikami projektów realizowanych w ramach Priorytetu VII PO KL.

3.5. Obsługa Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego

OPIS REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2014 - 2020

Instytucja Pośrednicząca dla Osi Priorytetowej – 9 i 11 RPO WL – WUP w Lublinie.

Na podstawie Uchwały Nr XXXIV/603/2015 z dnia 19 maja 2015 r. (z późn. zm.) oraz na podstawie *Porozumienia w sprawie powierzenia zadań związanych z realizacją Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego* na lata 2014 - 2020 zawartego w dniu 8 czerwca 2015 r. (z późn. zm.), Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w okresie programowania 2014-2020 pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej w zakresie realizacji zadań w ramach RPO WL w zakresie:

1) Osi Priorytetowej 9 Rynek pracy:

- ✓ priorytet inwestycyjny 8i Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników:
  - ✓ działanie 9.1 Aktywizacja zawodowa,
  - ✓ działanie 9.2 Aktywizacja zawodowa – projekty PUP,
  - ✓ działanie 9.5 Aktywizacja zawodowa w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego.

2) Osi Priorytetowej 11 Włączenie społeczne:

- ✓ priorytet inwestycyjny 9i Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększeniu szans na zatrudnienie:
  - ✓ działanie 11.1 Aktywne włączenie,
  - ✓ działanie 11.4 Aktywne włączenie w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Oś Priorytetowa 9 Rynek pracy

Działanie 9.1 Aktywizacja zawodowa

Cele szczegółowe

- ✓ Zwiększenie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (w tym osób starszych po 50 roku życia, kobiet, osób niepełnosprawnych, osób długotrwale bezrobotnych oraz niskowykwalifikowanych).
- ✓ Poprawa szans na zatrudnienie osób odchodzących z rolnictwa.

Działanie ma na celu wsparcie poprzez skuteczną aktywizację zawodową osób bezrobotnych oraz nieaktywnych zawodowo. Przedsięwzięcia będą się koncentrować na wsparciu grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osób starszych po 50 roku

życia, kobiet, osób niepełnosprawnych, osób długotrwale bezrobotnych oraz niskow kwalifikowanych w celu aktywizacji zawodowej ułatwiającej im wejście lub powrót na rynek pracy.

Osoby te wymagają szczególnego wsparcia z uwagi na okres bierności zawodowej, brak lub dezaktualizację posiadanych umiejętności i kwalifikacji zawodowych, brak doświadczenia zawodowego czy też gorszą sytuację zatrudnieniową. Ze względu na wysoki poziom ukrytego bezrobocia, w tym głównie na obszarach wiejskich, w ramach Działania została zaplanowana reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa w celu podejmowania przez nich zatrudnienia poza rolnictwem.

Główne typy realizowanych projektów:

1. Programy aktywizacji zawodowej obejmujące jedną lub kilka z następujących form wsparcia:

- ✓ poradnictwo zawodowe lub/i pośrednictwo pracy,
- ✓ staże i/lub praktyki zawodowe,
- ✓ szkolenia prowadzące do nabycia, podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych (w tym organizacja szkoleń połączona z praktyką zawodową u pracodawcy),
- ✓ subsydiowane zatrudnienie z możliwością połączenia z refundacją wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
- ✓ wsparcie adaptacyjne pracownika, który uzyskał zatrudnienie w ramach zatrudnienia subsydiowanego, jak również dla osoby odbywającej staż, praktykę zawodową, w zakresie dostosowania kompetencji i kwalifikacji pracownika/ stażysty/praktykanta do potrzeb pracodawcy oraz profilu wykonywanej pracy,
- ✓ wspieranie mobilności zawodowej poprzez pokrycie kosztów dojazdu do pracy lub wstępnego zagospodarowania w nowym miejscu zamieszkania, w tym poprzez finansowanie kosztów dojazdu, zapewnienie środków na zasiedlenie.

2. Działania sieci EURES w zakresie realizacji ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej (USMT) zdiagnozowanych na podstawie analiz społeczno - gospodarczych regionu (Realizacja tego typu operacji ma charakter warunkowy, uzależniony od zdiagnozowania branż, zawodów lub kompetencji, w których sytuacja na rynku pracy wymaga realizacji USMT).

Uprawniony Beneficjent

- ✓ Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, w szczególności urzędy pracy.
- ✓ Osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, w szczególności organizacje pozarządowe, partnerzy społeczno-gospodarczy, niepubliczne agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe posiadające wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych prowadzonych przez wojewódzkie urzędy pracy, instytucje dialogu społecznego, instytucje partnerstwa lokalnego.

- ✓ Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych.
- ✓ Pracodawcy.

Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

1. Osoby w wieku 30 lat i więcej bezrobotne oraz biernie zawodowo z terenu woj. lubelskiego, należące co najmniej do jednej z następujących grup:

- ✓ osoby w wieku 50 lat i więcej,
- ✓ kobiety,
- ✓ osoby z niepełnosprawnościami,
- ✓ osoby długotrwale bezrobotne,
- ✓ osoby o niskich kwalifikacjach;

2. Rolnicy i członkowie ich rodzin w wieku 30 lat i więcej zarejestrowani w PUP/MUP jako osoby bezrobotne z terenu woj. lubelskiego należące co najmniej do jednej z następujących grup:

- ✓ osoby w wieku 50 lat i więcej,
- ✓ osoby długotrwale bezrobotne,
- ✓ kobiety,
- ✓ osoby z niepełnosprawnościami,
- ✓ osoby o niskich kwalifikacjach;

prowadzący indywidualne gospodarstwa rolne do wielkości 2 ha przeliczeniowych, zamierzający odejść z rolnictwa.

W 2016 roku w ramach Działania 9.1 został uruchomiony konkurs zamknięty nr: RPLU.09.01.00-IP.02-06-001/16 na łączną kwotę 50 000 000,00 zł. Na dany konkurs **wpłynęły 243 wnioski** na kwotę ogółem **320 864 879,02 zł**, w tym wnioskowane dofinansowanie wynosiło 304 395 687,46 zł. Nadal trwa ocena wniosków.

W 2016 roku trwała ocena oraz procedura podpisywania umów w ramach konkursu otwartego nr RPLU.09.01.00-IP.02-06-001/15 ogłoszonego w 2015 roku. W ramach tego konkursu Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w 2016 roku **podpisał łącznie 37 umów** na łączną kwotę **45 696 071,64 zł**, w tym wnioskowane dofinansowanie wyniosło 43 387 845,31 zł.

Działanie 9.2 Aktywizacja zawodowa – projekty PUP

Cele szczegółowe

- 1.** Zwiększenie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (w tym osób starszych po 50 roku życia, kobiet, osób niepełnosprawnych, osób długotrwale bezrobotnych oraz niskowyzyskanych).
- 2.** Poprawa szans na zatrudnienie osób odchodzących z rolnictwa.

Działanie ma na celu wsparcie osób bezrobotnych, tj. ich skuteczną aktywizację zawodową. Przedsięwzięcia będą się koncentrować na wsparciu grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj. osób starszych od 50 roku życia, kobiet, osób niepełnosprawnych, osób długotrwale bezrobotnych oraz niskowyzkwalifikowanych w celu aktywizacji zawodowej ułatwiającej im wejście lub powrót na rynek pracy. Osoby te wymagają szczególnego wsparcia z uwagi na okres bierności zawodowej, brak lub dezaktualizację posiadanych umiejętności i kwalifikacji zawodowych, brak doświadczenia zawodowego czy też gorszą sytuację zatrudnieniową. Ze względu na wysoki poziom ukrytego bezrobocia, w tym głównie na obszarach wiejskich, w ramach Działania została zaplanowana reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa w celu podejmowania przez nich zatrudnienia poza rolnictwem.

Główne typy realizowanych projektów:

Instrumenty i usługi rynku pracy, wymienione w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z wyłączeniem robót publicznych.

Uprawniony Beneficjent

- ✓ Powiatowe Urzędy Pracy/ Miejski Urząd Pracy z terenu województwa lubelskiego,

Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

1. Osoby w wieku 30 lat i więcej zarejestrowane w PUP/MUP jako osoby bezrobotne, dla których został ustalony I (tzw. bezrobotni aktywni) lub II (tzw. wymagający wsparcia) profil pomocy, należące co najmniej do jednej z następujących grup:

- ✓ osoby w wieku 50 lat i więcej,
- ✓ osoby długotrwale bezrobotne,
- ✓ kobiety,
- ✓ osoby z niepełnosprawnościami,
- ✓ osoby o niskich kwalifikacjach.

2. Rolnicy i członkowie ich rodzin w wieku 30 lat i więcej zarejestrowani w PUP/MUP jako osoby bezrobotne dla których został ustalony I (tzw. bezrobotni aktywni) lub II (tzw. wymagający wsparcia) profil pomocy należące co najmniej do jednej z następujących grup:

- ✓ osoby w wieku 50 lat i więcej,
- ✓ osoby długotrwale bezrobotne,
- ✓ kobiety,
- ✓ osoby z niepełnosprawnościami,
- ✓ osoby o niskich kwalifikacjach;

prowadzący indywidualne gospodarstwa rolne do wielkości 2 ha przeliczeniowych, zamierzający odejść z rolnictwa.

W 2016 roku ogłoszono nabór nr RPLU.09.02.00-IP.02-06-NB1/16 dla projektów pozakonkursowych powiatowych urzędów pracy na rok 2016. Kwota alokacji wynosiła 38 004 914,00 zł. W odpowiedzi na ogłoszony konkurs wpłynęło 21 wniosków o dofinansowanie projektu o wartości 37 581 823,56 zł.

W ramach Działania 9.2 w 2016 roku łącznie **podpisano 21 umów** na kwotę **37 580 204,58 zł** (kwota ogółem = wnioskowane dofinansowanie).

Działanie 9.5 Aktywizacja zawodowa w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (w tym osób starszych po 50 roku życia, kobiet, osób niepełnosprawnych, osób długotrwale bezrobotnych oraz niskowyzwalifikowanych).
2. Poprawa szans na zatrudnienie osób odchodzących z rolnictwa.

Główne typy realizowanych projektów:

1. Programy aktywizacji zawodowej obejmujące jedną lub kilka z następujących form wsparcia:
  - a) poradnictwo zawodowe lub/i pośrednictwo pracy,
  - b) staże i/lub praktyki zawodowe,
  - c) szkolenia prowadzące do nabycia, podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych (w tym organizacja szkoleń połączona z praktyką zawodową u pracodawcy),
  - d) subsydiowane zatrudnienie z możliwością połączenia z refundacją wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
  - e) wsparcie adaptacyjne pracownika, który uzyskał zatrudnienie w ramach zatrudnienia subsydiowanego, jak również dla osoby odbywającej staż, praktykę zawodową, w zakresie dostosowania kompetencji i kwalifikacji pracownika/stażysty/praktykanta do potrzeb pracodawcy oraz profilu wykonywanej pracy,
  - f) wspieranie mobilności zawodowej poprzez pokrycie kosztów dojazdu do pracy lub wstępnego zagospodarowania w nowym miejscu zamieszkania, w tym poprzez finansowanie kosztów dojazdu, zapewnienie środków na zasiedlenie.

Uprawniony Beneficjent:

- ✓ jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, w szczególności urzędy pracy,
- ✓ osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, w szczególności organizacje pozarządowe, partnerzy społeczno-gospodarczy, niepubliczne agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe posiadające wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych prowadzonych przez wojewódzkie urzędy pracy, instytucje dialogu społecznego, instytucje partnerstwa lokalnego,
- ✓ osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych,
- ✓ pracodawcy.

Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia:

1. osoby w wieku 30 lat i więcej bezrobotne i bierne zawodowo z terenu Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego, należące co najmniej do jednej z następujących grup:
  - ✓ osoby wieku 50 lat i więcej,

- ✓ kobiety,
- ✓ osoby z niepełnosprawnościami,
- ✓ osoby długotrwale bezrobotne,
- ✓ osoby o niskich kwalifikacjach.

2. rolnicy i członkowie ich rodzin w wieku 30 lat i więcej, zarejestrowani w PUP/MUP jako osoby bezrobotne z terenu Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego należące co najmniej do jednej z następujących grup:

- ✓ osoby w wieku 50 lat i więcej,
- ✓ osoby długotrwale bezrobotne,
- ✓ kobiety,
- ✓ osoby z niepełnosprawnościami,
- ✓ osoby o niskich kwalifikacjach prowadzący indywidualne gospodarstwa rolne do wielkości 2 ha przeliczeniowych, zamierzający odejść z rolnictwa.

W 2016 roku w ramach działania 9.5 nie były zaplanowane konkursy.

Oś Priorytetowa 11 *Włączenie społeczne*

Działanie 11.1 *Aktywne włączenie*

Cel szczegółowy

Wzrost integracji społecznej oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie poprzez realizację kompleksowych programów aktywizacji oraz usług reintegracji i rehabilitacji społeczno – zawodowej.

Celem Działania jest zahamowanie zjawiska uzależnienia od pomocy społecznej, dziedziczenia biedy i niekorzystnych postaw społecznych oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym w regionie.

W ramach Działania są realizowane przedsięwzięcia na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej oraz integracji społecznej osób i rodzin wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, poprzez realizację kompleksowych programów aktywizacji oraz usług reintegracji i rehabilitacji społeczno – zawodowej. Wdrożenie standardów oraz wykorzystanie nowych rozwiązań w zakresie aktywnej integracji przyczyni się do podniesienia jakości, skuteczności i efektywności działań instytucji pomocy i integracji na rzecz włączenia społecznego.

Główne typy realizowanych projektów:

1. Programy na rzecz integracji osób i rodzin wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację oraz reintegrację społeczno-zawodową, w tym:

a) programy na rzecz społeczności marginalizowanych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym na obszarach objętych działaniami rewitalizacyjnymi, w tym realizacja programów aktywności lokalnej,

b) programy integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych,

c) kompleksowe działania aktywizacji i integracji społecznej i zawodowej bezrobotnych klientów ośrodków pomocy społecznej (Program Aktywizacja i Integracja – PAI) oraz uzupełniająco działania aktywizacji i integracji społeczno-zawodowej pozostałych klientów ośrodków pomocy społecznej,

d) programy wychodzenia z bezdomności,

e) programy aktywizacji społecznej i zawodowej wychowanków, m.in. placówek opiekuńczo – wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i socjoterapeutycznych, zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich oraz podopiecznych jednostek o charakterze opiekuńczo - wychowawczym prowadzonych przez Ochotnicze Hufce Pracy,

f) programy usamodzielniania wychowanków opuszczających instytucjonalne oraz rodzinne formy pieczy zastępczej, w tym działania profilaktyczne przeciwdziałające wykluczeniu mieszkaniowemu i bezdomności;

2. Kompleksowe programy reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej realizowane głównie przez Zakłady Aktywizacji Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej, w tym rozwój i upowszechnianie zatrudnienia wspieranego oraz prac społecznie użytecznych.

Uprawniony Beneficjent

Typy projektów nr 1 lit. a-b, d-f oraz nr 2:

1. Instytucje pomocy i integracji społecznej.

2. Instytucje rynku pracy.

3. Instytucje wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

4. Podmioty reintegracyjne.

5. Organizacje pozarządowe, działające w obszarze rynku pracy/ pomocy i integracji społecznej.

6. Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, w tym jednostki pomocy społecznej.

7. PFRON.

8. Ochotnicze Hufce Pracy.

9. Centra aktywności lokalnej.

10. Podmioty ekonomii społecznej.

Typ projektu nr 1 lit. c:

1. Jednostki pomocy społecznej z terenu województwa lubelskiego (tj. ośrodki pomocy społecznej) we współpracy z powiatowymi urzędami pracy.

Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia

Osoby wykluczone (w tym dotknięte ubóstwem) lub osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu woj. lubelskiego, w tym w szczególności:

✓ osoby pozostające bez zatrudnienia,

✓ osoby bezrobotne – wyłącznie osoby należące do trzeciej grupy osób sprofilowanych jako osoby oddalone od rynku pracy w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,

- ✓ osoby o niskich kwalifikacjach,
- ✓ osoby z niepełnosprawnościami (w tym z zaburzeniami psychicznymi),
- ✓ dzieci i młodzież wykluczona lub zagrożona wykluczeniem społecznym,
- ✓ osoby bezdomne,
- ✓ otoczenie osób wykluczonych społecznie (w tym rodziny osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym), których udział w projekcie jest niezbędny dla skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym,

o ile mieszczą się w katalogu osób wskazanym w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*.

W 2016 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie ogłosił 3 konkursy w ramach Działania 11.1 RPO WL.

Na konkurs zamknięty nr: RPLU.11.01.00-IP.02-06-001/16 zaplanowano alokację na poziomie 50 000 000,00 zł. Konkurs miał na celu realizację kompleksowych działań aktywizacji i integracji społecznej i zawodowej bezrobotnych klientów ośrodków pomocy społecznej (Program Aktywizacja i Integracja – PAI) oraz uzupełniająco działania aktywizacji i integracji społeczno-zawodowej pozostałych klientów ośrodków pomocy społecznej. Na konkurs **wpłynęło 23 wnioski** na kwotę ogółem **23 642 458,35 zł**, w tym wnioskowane dofinansowanie wynosiło 20 096 099,50 zł. W ramach powyższego konkursu Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w 2016 roku **podpisał 2 umowy** na łączną kwotę **747 677,36 zł**, w tym wnioskowane dofinansowanie wyniosło 635 525,75 zł.

Na konkurs zamknięty nr: RPLU.11.01.00-IP.02-06-002/16 zaplanowano alokację na poziomie 70 000 000,00 zł. Konkurs miał na celu wsparcie na rzecz integracji osób i rodzin wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację oraz reintegrację społeczno-zawodową. Możliwe do realizacji były również kompleksowe programy reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej realizowane głównie przez Zakłady Aktywizacji Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Centra Integracji społecznej, Kluby Integracji społecznej, w tym rozwój i upowszechnianie zatrudnienia wspieranego oraz prac społecznie użytecznych. Na konkurs **wpłynęło 112 wniosków** na kwotę ogółem **140 852 304,83 zł**, w tym wnioskowane dofinansowanie wynosiło 133 904 532,61 zł. Nadal trwa ocena wniosków.

W 2016 roku trwała ocena oraz procedura podpisywania umów w ramach konkursu otwartego nr RPLU.11.01.00-IP.02-06-001/15 ogłoszonego w 2015 roku. W ramach tego konkursu Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w 2016 roku **podpisał 28 umów** na łączną kwotę **32 257 123,53 zł**, w tym wnioskowane dofinansowanie wyniosło 30 131 760,49 zł.

Działanie 11.4 Aktywne włączenie w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego

Cele szczegółowe:

Wzrost integracji społecznej oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w regionie poprzez realizację kompleksowych programów aktywizacji oraz usług reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej. Celem Działania jest zahamowanie zjawiska uzależnienia od pomocy społecznej, dziedziczenia biedy i niekorzystnych postaw społecznych oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym w regionie. W ramach Działania będą realizowane przedsięwzięcia na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej oraz integracji społecznej osób i rodzin wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, poprzez realizację kompleksowych programów aktywizacji oraz usług reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej. Wdrożenie standardów oraz wykorzystanie nowych rozwiązań w zakresie aktywnej integracji przyczyni się do podniesienia jakości, skuteczności i efektywności działań instytucji pomocy i integracji na rzecz włączenia społecznego.

Główne typy realizowanych projektów:

1. Programy na rzecz integracji osób i rodzin wykluczonych bądź zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację oraz reintegrację społeczno-zawodową, w tym:

- a) programy na rzecz społeczności marginalizowanych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym na obszarach objętych działaniami rewitalizacyjnymi, w tym realizacja programów aktywności lokalnej,
- b) programy integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych,
- c) programy wychodzenia z bezdomności,
- d) programy aktywizacji społecznej i zawodowej wychowanków, m.in. placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i socjoterapeutycznych, zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich, podopiecznych jednostek o charakterze opiekuńczo-wychowawczym prowadzonych przez Ochotnicze Hufce Pracy,
- e) programy usamodzielniania wychowanków opuszczających instytucjonalne oraz rodzinne formy pieczy zastępczej, w tym działania profilaktyczne przeciwdziałające wykluczeniu mieszkaniowemu i bezdomności.

2. Kompleksowe programy reintegracji i rehabilitacji społecznozawodowej realizowane głównie przez Zakłady Aktywizacji Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej, w tym m.in. rozwój i upowszechnianie zatrudnienia wspieranego oraz prac społecznie użytecznych.

Uprawniony Beneficjent:

1. Instytucje pomocy i integracji społecznej,
2. Instytucje rynku pracy,
3. Instytucje wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
4. Podmioty reintegracyjne,
5. Organizacje pozarządowe, działające w obszarze rynku pracy/pomocy i integracji społecznej,
6. Jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne, w tym jednostki pomocy społecznej,
7. PFRON,

8. Ochotnicze Hufce Pracy,
9. Centra aktywności lokalnej,
10. Podmioty ekonomii społecznej.

Grupa docelowa/ostateczni odbiorcy wsparcia:

Osoby wykluczone (w tym dotknięte ubóstwem) lub osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego, w tym w szczególności:

- a) osoby pozostające bez zatrudnienia,
- b) osoby bezrobotne – wyłącznie osoby należące do trzeciej grupy osób sprofilowanych jako osoby oddalone od rynku pracy w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- c) osoby o niskich kwalifikacjach,
- d) osoby z niepełnosprawnościami (w tym z zaburzeniami psychicznymi),
- e) dzieci i młodzież wykluczona lub zagrożona wykluczeniem społecznym,
- f) osoby bezdomne,
- g) otoczenie osób wykluczonych społecznie (w tym rodziny osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym), których udział w projekcie jest niezbędny dla skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym,

o ile mieszczą się w katalogu osób wskazanym w *Wytycznych w zakresie przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*.

W 2016 roku w ramach działania 11.4 nie były zaplanowane konkursy.

3.6. Obsługa Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)

OPIS REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ 2014-2020

Na podstawie *Porozumienia w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020* zawartego w dniu 13 stycznia 2015 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w okresie programowania 2014-2020 pełni funkcję **Instytucji Pośredniczącej w ramach Osi Priorytetowej I Osoby młode na rynku pracy Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020** (IP PO WER) realizując w województwie lubelskim zadania w zakresie:

- 1) *Działania 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe:*

- Poddziałania 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego,
- Poddziałania 1.1.2 Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych,

oraz

2) Działania 1.2. Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe:

- Poddziałania 1.2.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego
- Poddziałania 1.2.2 Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 finansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

Specyfiką Programu, jest jednak fakt, iż w ramach osi I realizowana jest *Inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych*, na finansowanie której Komisja Europejska asygnuje środki specjalnej linii budżetowej.

Cel tematyczny:

8: Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników;

Priorytet inwestycyjny:

8 ii. *Trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych, zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych także poprzez wdrażanie Gwarancji dla młodzieży.*

Cel szczegółowy Działań/Poddziałań PO WER:

Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 roku życia bez pracy, w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET).

Działania zrealizowane przez IP PO WER w 2016 r. sfinansowane zostały ze środków *Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych*.

Działanie 1.1

W ramach projektów pozakonkursowych realizowane są instrumenty i usługi rynku pracy wynikające z ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, z wyłączeniem robót publicznych odnoszące się do typów operacji wskazanych w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowej PO WER:

1. Instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej (obligatoryjne):

- ✓ identyfikacja potrzeb osób młodych pozostających bez zatrudnienia oraz diagnozowanie możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego, w tym identyfikacja stopnia oddalenia od rynku pracy osób młodych,
- ✓ kompleksowe i indywidualne pośrednictwo pracy w zakresie wyboru zawodu zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby lub poradnictwo zawodowe w zakresie planowania rozwoju kariery zawodowej, w tym podnoszenia lub uzupełniania kompetencji i kwalifikacji zawodowych.

2. Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, które przedwcześnie opuszczają system edukacji lub osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji:

- ✓ kontynuacja nauki dla osób młodych, u których zdiagnozowano potrzebę uzupełnienia edukacji formalnej lub potrzebę potwierdzenia kwalifikacji m.in. poprzez odpowiednie egzaminy,
- ✓ nabywanie, podwyższanie lub dostosowywanie kompetencji i kwalifikacji, niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane jest wsparcie, m.in. poprzez wysokiej jakości szkolenia.

3. Instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców:

- ✓ nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu, m.in. poprzez staże i praktyki, spełniające standardy wskazane w Europejskiej Ramie Jakości Praktyk i Staży,
- ✓ wsparcie zatrudnienia osoby młodej u przedsiębiorcy lub innego pracodawcy stanowiące zachętę do zatrudnienia, m.in. poprzez pokrycie kosztów subsydiowania zatrudnienia dla osób, u których zidentyfikowano adekwatność tej formy wsparcia, refundację wyposażenia lub doposażenia stanowiska (wyłącznie w połączeniu z subsydiowanym zatrudnieniem).

4. Instrumenty i usługi rynku pracy służące wsparciu mobilności międzysektorowej i geograficznej (uwzględniając mobilność zawodową na europejskim rynku pracy za pośrednictwem sieci EURES):

- ✓ wsparcie mobilności międzysektorowej dla osób, które mają trudności ze znalezieniem zatrudnienia w sektorze lub branży, m.in. poprzez zmianę lub uzupełnienie kompetencji lub kwalifikacji pozwalającą na podjęcie zatrudnienia w innym sektorze, min. poprzez praktyki, staże i szkolenia, spełniające standardy wyznaczone dla tych usług (np. Europejska i Polska Rama Jakości Praktyk i Staży),
- ✓ wsparcie mobilności geograficznej dla osób młodych, u których zidentyfikowano problem z zatrudnieniem w miejscu zamieszkania, m.in. poprzez pokrycie kosztów dojazdu do pracy lub wstępnego zagospodarowania w nowym miejscu zamieszkania, m.in. poprzez finansowanie kosztów dojazdu, zapewnienie środków na zasiedlenie.

5. Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób niepełnosprawnych:

- ✓ niwelowanie barier, jakie napotykają osoby młode niepełnosprawne w zakresie zdobycia i utrzymania zatrudnienia, m.in. poprzez finansowanie pracy asystenta osoby niepełnosprawnej, którego praca spełnia standardy wyznaczone dla takiej usługi i doposażenie stanowiska pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

6. Instrumenty i usługi rynku pracy służące rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia:

- ✓ wsparcie osób młodych w zakładaniu i prowadzeniu własnej działalności gospodarczej poprzez udzielenie pomocy bezzwrotnej (dotacji) na utworzenie przedsiębiorstwa oraz doradztwo i szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej, a także wsparcie pomostowe.

Uprawniony Beneficjent

Powiatowe Urzędy Pracy (PUP)

Grupa docelowa

Grupę docelową stanowią osoby młode w wieku 18-29 lat pozostające bez pracy, zarejestrowane w PUP jako bezrobotne (dla których został ustalony I lub II profil pomocy), które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu – tzw. młodzież NEET.

Informacje dodatkowe

W 2016 roku w ramach *Poddziałania 1.1.2 Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz ludzi młodych* kwota przeznaczona na dofinansowanie realizacji projektów pozakonkursowych wyniosła 64 289 665,00 zł (okres realizacji projektów od 01.01.2016 r. – 31.12.2016 r.).

W odpowiedzi na nabór projektów pozakonkursowych w 2016 roku **złożono 21 wniosków** na łączną kwotę **64 288 999,50 zł**. Na tą też kwotę **podpisano 21 umów** z PUP. Do końca 2016 r. wydatki wykazane w złożonych wnioskach o płatność wynosiły 59 587 065,96 zł, z tego zatwierdzono wydatki w kwocie 53 614 805,60 zł.

W ramach zrealizowanych do końca 2016 r. projektów pozakonkursowych PUP objęto wsparciem następującą liczbę osób:

- ✓ *liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie – 7420,*
- ✓ *liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie – 3543,*
- ✓ *liczba osób poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w projekcie – 148.*

Działanie 1.2

W ramach Działania 1.2 wnioski o dofinansowanie uwzględniać powinny następujące typy projektów:

1. Instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej (obligatoryjne):

- ✓ identyfikacja potrzeb osób młodych pozostających bez zatrudnienia oraz diagnozowanie możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego, w tym identyfikacja stopnia oddalenia od rynku pracy osób młodych,
- ✓ kompleksowe i indywidualne pośrednictwo pracy w zakresie wyboru zawodu zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby lub poradnictwo zawodowe w zakresie planowania rozwoju kariery zawodowej, w tym podnoszenia lub uzupełniania kompetencji i kwalifikacji zawodowych.

2. Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, które przedwcześnie opuszczają system edukacji lub osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji (fakultatywne):

- ✓ kontynuacja nauki dla osób młodych, u których zdiagnozowano potrzebę uzupełnienia edukacji formalnej lub potrzebę potwierdzenia kwalifikacji m.in. poprzez odpowiednie egzaminy,
- ✓ nabywanie, podwyższanie lub dostosowywanie kompetencji i kwalifikacji, niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane jest wsparcie, m.in. poprzez wysokiej jakości szkolenia.

3. Instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców (fakultatywne):

- ✓ nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu, m.in. poprzez staże i praktyki, spełniające standardy wskazane w Europejskiej Ramie Jakości Praktyk i Staży,
- ✓ wsparcie zatrudnienia osoby młodej u przedsiębiorcy lub innego pracodawcy stanowiące zachętę do zatrudnienia, m.in. poprzez pokrycie kosztów subsydiowania zatrudnienia dla osób, u których zidentyfikowano adekwatność tej formy wsparcia, refundację wyposażenia lub doposażenia stanowiska (wyłącznie w połączeniu z subsydiowanym zatrudnieniem).

4. Instrumenty i usługi rynku pracy służące wsparciu mobilności międzysektorowej i geograficznej (uwzględniając mobilność zawodową na europejskim rynku pracy za pośrednictwem sieci EURES) (fakultatywne):

- ✓ wsparcie mobilności międzysektorowej dla osób, które mają trudności ze znalezieniem zatrudnienia w sektorze lub branży, m.in. poprzez zmianę lub uzupełnienie kompetencji lub kwalifikacji pozwalającą na podjęcie zatrudnienia w innym sektorze, min. poprzez praktyki, staże i szkolenia, spełniające standardy wyznaczone dla tych usług (np. Europejska i Polska Rama Jakości Praktyk i Staży – załącznik nr 1 do przedmiotowego *Regulaminu*),
- ✓ wsparcie mobilności geograficznej dla osób młodych, u których zidentyfikowano problem z zatrudnieniem w miejscu zamieszkania, m.in. poprzez pokrycie kosztów dojazdu do pracy lub wstępnego zagospodarowania w nowym miejscu zamieszkania, m.in. poprzez finansowanie kosztów dojazdu, zapewnienie środków na zasiedlenie.

5. Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób niepełnosprawnych (fakultatywne):

- ✓ niwelowanie barier, jakie napotykać osoby młode niepełnosprawne w zakresie zdobycia i utrzymania zatrudnienia, m.in. poprzez finansowanie pracy asystenta osoby niepełnosprawnej, którego praca spełnia standardy wyznaczone dla takiej usługi i doposażenie stanowiska pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Uprawniony Beneficjent

O dofinansowanie projektu mogą ubiegać się instytucje rynku pracy wymienione w art. 6 *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* wyszczególnione w SZOOP PO WER, tj.:

- ✓ publiczne służby zatrudnienia,
- ✓ Ochotnicze Hufce Pracy,
- ✓ agencje zatrudnienia,
- ✓ instytucje szkoleniowe,
- ✓ instytucje dialogu społecznego,
- ✓ instytucje partnerstwa lokalnego.

O dofinansowanie nie mogą ubiegać się podmioty, które podlegają wykluczeniu z ubiegania się o dofinansowanie na podstawie art. 207 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Grupa docelowa

Grupę docelową stanowią osoby młode, w tym niepełnosprawne w wieku 15-29 lat bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu – tzw. młodzież NEET, w tym w szczególności osoby niezarejestrowane w urzędach pracy, z wyłączeniem grupy określonej dla trybu konkursowego w Podziałaniu 1.3.1 zgodnie z zapisami Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych PO WER.

Informacje dodatkowe

Poddziałanie 1.2.2

Ogłoszony w dniu 29 czerwca 2015 roku konkurs nr POWR.01.02.02-IP.16-06-001/15 w ramach *Poddziałania 1.2.2 Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz osób młodych* został rozstrzygnięty dnia 8 kwietnia 2016 roku. Kwota alokacji przeznaczona na konkurs wynosiła 27 006 911,00 zł. W wyniku zwiększenia alokacji na konkurs łącznie podpisano 22 umowy o dofinansowanie projektów na kwotę 30 804 608,47 zł. Projekty są w trakcie realizacji.

Poddziałanie 1.2.1

W dniu 30 marca 2016 roku został ogłoszony konkurs nr POWR.01.02.01-IP.16-06-001/16 w ramach *Poddziałania 1.2.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego*. Nabór projektów prowadzony był w terminie od 30 kwietnia 2016 r. do 16 maja 2016 r. kwota alokacji przeznaczona na konkurs wynosiła 37 972 868,00 zł.

W odpowiedzi na konkurs wpłynęło 140 wniosków. Łącznie do etapu oceny merytorycznej przekazano 109 wniosków, gdzie w wyniku prac Komisji Oceny Projektów:

- ✓ 62 wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie, tj. wnioski uzyskały wymaganą liczbę punktów min. 60% punktów w poszczególnych kategoriach oceny merytorycznej i spełniły kryteria wyboru projektów,
- ✓ 47 wniosków zostało rozpatrzonych negatywnie, tj. wnioski nie spełniły kryteriów wyboru projektów i/lub nie uzyskały wymaganej liczby punktów (tj. projekty uzyskały poniżej 60% w co najmniej jednym punkcie oceny merytorycznej), w tym:
  - 1 wniosek nie spełnił kryteriów horyzontalnych,
  - 3 wnioski zostały skierowane do ponownej oceny formalnej w wyniku, której zostały odrzucone (nie spełniły kryteriów wyboru projektów weryfikowanych na etapie oceny formalnej).

Rozstrzygnięcie konkursu nr POWR.01.02.01-IP.16-06-001/16 nastąpiło w dniu 28 grudnia 2016 roku i w związku z tym IP PO WER rozpoczęła procedurę podpisywania umów o dofinansowanie projektu z Beneficjentami.

3.7. Działalność doradczo-szkoleniowa

W ramach Wojewódzkiego Urzędu Pracy funkcjonują Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, zlokalizowane w siedzibie WUP w Lublinie oraz Filiach WUP w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu. Do ich zadań należy koordynowanie oraz świadczenie poradnictwa zawodowego. Usługa ta kierowana jest do osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (bezrobotnych i poszukujących pracy), pracodawców, a także osób pracujących i dorosłych uczących się. Kadre Centrów stanowią doradcy zawodowi z wykształceniem psychologicznym i pedagogicznym.

Specjalistyczna działalność Centrów polega głównie na:

- ✓ wspomaganiu powiatowych urzędów pracy w prowadzeniu poradnictwa zawodowego przez świadczenie usług w zakresie planowania kariery zawodowej, w tym usługi poradnictwa na odległość z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych,
- ✓ realizowaniu działań o charakterze metodyczno-szkoleniowym w zakresie usług rynku pracy dla pracowników wojewódzkiego i powiatowych urzędów pracy,
- ✓ świadczeniu poradnictwa zawodowego na rzecz pracodawców oraz ich pracowników oraz wspomaganiu powiatowych urzędów pracy w tym zakresie,
- ✓ udzielaniu informacji o możliwościach i zakresie pomocy świadczonej przez urzędy pracy,
- ✓ współpracy z powiatowymi urzędami pracy oraz akademickimi biurami karier w opracowywaniu, aktualizowaniu i upowszechnianiu informacji zawodowych na terenie województwa,
- ✓ opracowywaniu i aktualizowaniu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy informacji zawodowych oraz innych zasobów informacji pomocnych w aktywnym poszukiwaniu pracy o charakterze ogólnokrajowym.

Realizacja usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej

Osoby zgłaszające się do Centrów korzystają z różnych form pomocy tj.:

- ✓ poradnictwa indywidualnego,
- ✓ poradnictwa grupowego,
- ✓ indywidualnej informacji zawodowej,
- ✓ grupowych spotkań informacyjnych

Tabela 47. Osoby korzystające z usług poradnictwa zawodowego w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w woj. lubelskim w 2016 roku

Poradnictwo zawodowe					Informacja zawodowa		
Poradnictwo indywidualne		Porady grupowe		Liczba osób objętych badaniami testowymi	Liczba udzielonych indywidualnych informacji	Zorganizowane grupy	
Liczba osób	Liczba rozmów w ramach porady indywidualnej	Liczba grup	Liczba osób			Liczba grup	Liczba osób
1997	3210	215	1981	909	12266	213	4258

Indywidualne poradnictwo zawodowe

Indywidualne poradnictwo zawodowe jest procesem, podczas którego doradca zawodowy wykorzystuje różne metody i techniki, służące motywowaniu klienta do aktywnego współdziałania w rozwiązywaniu jego problemów. Podstawową metodą pracy doradców zawodowych jest rozmowa doradcza. W ramach rozmowy doradczej następuje nawiązanie kontaktu, omówienie sytuacji klienta, analiza przebiegu kariery szkolnej i zawodowej, zainteresowań i oczekiwań związanych z pracą, a także zebranie informacji o stanie zdrowia oraz o wszelkich ograniczeniach, które mogą mieć wpływ na podjęcie decyzji zawodowej. Doradca zawodowy i klient wspólnie określają dalsze kroki postępowania.

W 2016 roku z indywidualnych usług poradnictwa zawodowego w zakresie rozwiązywania problemów zawodowych skorzystało ogółem **1997 osób**. W większości były to osoby niezarejestrowane w powiatowych urzędach pracy - 1722 osoby (86%) oraz 275 osób zarejestrowanych w urzędach pracy (14%). Jedynie w CliPKZ w Chełmie dużą grupę klientów stanowiły osoby zarejestrowane w chełmskim Powiatowym Urzędzie Pracy, co wynika ze ścisłej współpracy obu instytucji. W Centrum w Białej Podlaskiej w ramach usługi **pomoc w rozwoju zawodowym pracodawcy i jego pracowników** udzielono indywidualnych porad zawodowych trzem pracodawcom.

W Centrach udzielano również pomocy w ramach usługi „**poradnictwo na odległość**”, wykorzystując w tym celu telefon i pocztę elektroniczną. Najczęściej były to porady dotyczące opracowania dokumentów aplikacyjnych, wyboru zawodu, kierunku dalszego kształcenia oraz rozpoczęcia działalności gospodarczej.

Badania testowe

W procesie poradnictwa zawodowego wykorzystywane są testy psychologiczne oraz inne narzędzia służące do badania zainteresowań zawodowych. Analiza preferencji i predyspozycji zawodowych daje klientom możliwość dokonywania racjonalnych wyborów zawodowych związanych z przyszłą pracą lub rozpoczęciem własnej działalności gospodarczej.

W 2016 r. z badań testowych w celu określenia swoich zainteresowań i predyspozycji zawodowych skorzystało **909 osób**. Większość to osoby niezarejestrowane w powiatowych urzędach pracy - 836 osób (92%), a 73 (8%) to osoby zarejestrowane: bezrobotne i poszukujące pracy.

Grupowe poradnictwo zawodowe

W ramach poradnictwa grupowego uczestnicy zajęć, mają możliwość dokonania adekwatnej oceny siebie, określenia przyczyn problemów zawodowych, rozwijania umiejętności podejmowania decyzji zawodowych oraz radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

W 2016 r. dla **1981 osób** zorganizowano zajęcia poradnictwa grupowego. Tematyka zajęć obejmowała zagadnienia dotyczące: planowania kariery zawodowej, analizy rynku pracy, barier na drodze do zatrudnienia, sposobów rekrutacji, technik poszukiwania pracy z wykorzystaniem komputera i Internetu, sporządzania profesjonalnych dokumentów aplikacyjnych, przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej, autoprezentacji, komunikacji interpersonalnej, kreatywności i motywacji, radzenia sobie ze stresem oraz podejmowania własnej działalności gospodarczej. Większość osób korzystających z porad grupowych to osoby niezarejestrowane w powiatowych urzędach pracy - 1866 osób (94%), następnie 115 to osoby zarejestrowane (6%). Wśród osób niezarejestrowanych byli m.in. uczniowie absolwenckich klas szkół ponadgimnazjalnych, słuchacze centrum kształcenia ustawicznego, studenci szkół wyższych, podopieczni Centrum Integracji Społecznej w Białej Podlaskiej oraz Centrum Integracji Społecznej w Jacni, wychowankowie bursy szkolnej, osadzeni w Areszcie Śledczym w Lublinie, w Zakładzie Karnym w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu.

Informacja zawodowa

Z zasobów informacji zawodowej, które wspomagają proces podejmowania decyzji zawodowych, można korzystać w Centrach w formie indywidualnej i grupowej.

W 2016 roku odnotowano **12266 indywidualnych informacji** udzielonych klientom Centrum na temat: zawodów, możliwości kształcenia, szkoleń zawodowych, źródeł ofert pracy, sposobów przygotowania dokumentów aplikacyjnych oraz podejmowania działalności gospodarczej.

Dla **4258 osób** zorganizowano informacyjne zajęcia grupowe o usługach urzędów pracy, planowaniu przyszłości edukacyjno-zawodowej, możliwościach rozwoju zawodowego, sytuacji na rynku pracy, projektach szkoleniowych w ramach EFS, sposobach poszukiwania pracy, szansach zatrudnienia w kraju i za granicą, rozpoczęciu własnej działalności gospodarczej oraz możliwościach wsparcia młodych osób ze środków unijnych w ramach nowej perspektywy finansowej POWER i RPO. W zajęciach uczestniczyły osoby niezarejestrowane w urzędach pracy, tj.: uczniowie klas absolwenckich szkół ponadgimnazjalnych, w tym uczniowie niepełnosprawni ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 w Lublinie, słuchacze studium zawodowego, studenci szkół wyższych, rodzice uczniów gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, wolontariusze Ośrodka Pomocy Postpenitencjarnej Centrum Wolontariatu w Lublinie, obcokrajowcy – podopieczni Fundacji Homo Faber w Lublinie, podopieczni WTZ przy Spółdzielni Inwalidów „ELREMET” w Białej Podlaskiej, osadzeni w Areszcie Śledczym w Lublinie oraz Zakładzie Karnym w Białej Podlaskiej, Chełmie

i Zamościu, nauczyciele szkół gimnazjalnych, pracownicy ośrodków pomocy społecznej, słuchacze szkół dla dorosłych, klienci CIS w Białej Podlaskiej, podopieczni MOPS w Białej Podlaskiej, uczestnicy polsko-niemieckiego projektu realizowanego przez Europejski Dom Spotkań – Fundację Nowy Staw.

Szczególną formą informacyjnych zajęć grupowych są **Warsztaty wiedzy o rynku pracy**. Organizowane są przez doradców zawodowych z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP w Lublinie oraz z Filii WUP w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu z udziałem pracowników Wydziałów: Badań i Analiz, Pośrednictwa Pracy, Realizacji PO WER. W 2016 roku odbyło się jedenaście edycji warsztatów.

W warsztatach uczestniczyli doradcy zawodowi, pedagodzy szkolni, nauczyciele ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznych, urzędu miasta, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Ochotniczych Hufców Pracy, pracownicy administracji samorządowej, uczelni wyższych oraz uczniowie. Uczestnicy zapoznali się z zagadnieniami dotyczącymi działalności i oferty Centrum, sytuacji absolwentów na lokalnym rynku pracy, potrzeb i oczekiwań pracodawców, najnowszych badań i analiz WUP – „**Barometr zawodów**” – prognoza zapotrzebowania na pracowników w 2016 r., wsparcia młodych ze środków krajowych i unijnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 oraz usług Europejskich Służb Zatrudnienia.

W warsztatach w WUP w Lublinie łącznie uczestniczyło 105 osób, natomiast w Filiach WUP: w Białej Podlaskiej – 119 osób, w Chełmie - 33 osoby, w Zamościu – 21 osób.

Warsztaty wiedzy o rynku pracy w Centrum w Lublinie oraz w Filiach w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu

Działalność koordynacyjna i metodyczno – szkoleniowa

W 2016 roku doradcy zawodowi CiPKZ w Lublinie zorganizowali i przeprowadzili:

- ✓ 3 edycje szkolenia „Profilowanie pomocy dla osób bezrobotnych” dla 55 pracowników PUP;
- ✓ 4 edycje szkolenia „Stosowanie Kwestionariusza Zainteresowań Zawodowych (KZZ)” dla 40 doradców zawodowych urzędów pracy;
- ✓ 4 edycje szkolenia „Narzędzie do Badania Kompetencji (NBK)” dla 35 doradców zawodowych urzędów pracy;
- ✓ 2 edycje szkolenia z zakresu Programu „Szukam pracy” dla 24 doradców zawodowych urzędów pracy;
- ✓ kwartalne **spotkania koordynacyjno-szkoleniowe** dla doradców zawodowych z Filii WUP w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu.

Szkolenie „Profilowanie pomocy dla osób bezrobotnych” i „Stosowanie Kwestionariusza Zainteresowań Zawodowych (KZZ)”

Współpraca z instytucjami rynku pracy i edukacji w zakresie poradnictwa zawodowego

W zakresie realizacji zadań ustawowych doradcy zawodowi z Centrów współpracowali z następującymi instytucjami:

- ✓ Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej uczestnicząc w spotkaniu zespołu roboczego ds. poradnictwa zawodowego przy Konwencji Dyrektorów WUP w ramach Platformy Dyskusyjnej Całozyciowego Poradnictwa Zawodowego w projekcie „Eurodoradztwo Polska”;
- ✓ Centrum Informacyjno – Konsultacyjnym Służb Zatrudnienia „Zielona Linia”;
- ✓ powiatowymi urzędami pracy realizując zajęcia grupowe i badania psychologiczne predyspozycji zawodowych dla osób zarejestrowanych, promując usługi poradnictwa zawodowego na Targach Pracy organizowanych przez urzędy;
- ✓ instytucjami rynku pracy i edukacji przygotowując wspólne przedsięwzięcia w ramach VIII Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery, przekazując materiały z zakresu poszukiwania pracy, organizując Warsztaty wiedzy o rynku pracy oraz zajęcia z zakresu poradnictwa zawodowego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i studentów szkół wyższych, rodziców uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, przeprowadzając spotkanie na temat sytuacji ludzi młodych na rynku pracy dla uczestników polsko-niemieckiego projektu dla młodzieży realizowanego przez Europejski Dom Spotkań – Fundację Nowy Staw, uczestnicząc w pracach komisji konkursowej podczas II Zamojskiego Konkursu Zawodowca „Moja przyszłość zawodowa w Zamościu” zorganizowanego przez Poradnię PP Nr 1 w Zamościu, przeprowadzając prelekcję „CV – moją wizytówką na rynku pracy” podczas konferencji „Młodzi na rynku pracy” zorganizowanej przez Studenckie Koło Przedsiębiorczości działające PWSZ w Zamościu, przeprowadzając prezentację działalności CiPKZ podczas konferencji „Kształcenie zawodowe wobec oczekiwań rynku pracy – rola

doradcy zawodowego” zorganizowanej przez Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Zamościu, a także uczestnicząc w Dniach Kariery AIESEC poprzez udzielanie konsultacji studentom w zakresie sporządzania dokumentów aplikacyjnych oraz w konferencji „Praca ludzka” zorganizowanej przez UMCS w Lublinie dla pracowników naukowych i instytucji rynku pracy;

- ✓ Urzędem Marszałkowskim WL uczestnicząc w spotkaniu informacyjnym „Środki na rozwój przedsiębiorstw” zorganizowanym przez Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Białej Podlaskiej;
- ✓ Miejskim Koordynatorem ds. Poradnictwa Zawodowego i Orientacji Zawodowej, poprzez uczestnictwo w I Chełmskim Forum Doradztwa Zawodowego i wygłoszenie prelekcji na temat „Poradnictwo zawodowe – rola publicznych służb zatrudnienia”;
- ✓ Zakładem Karnym w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu oraz Aresztem Śledczym w Lublinie organizując i przeprowadzając dla osadzonych zajęcia dotyczące poszukiwania pracy, obsługi komputera oraz zakładania własnej działalności gospodarczej po opuszczeniu jednostki penitencjarnej;
- ✓ Spółdzielnią Inwalidów „ELREMET” w Białej Podlaskiej poprzez przeprowadzenie zajęć dla podopiecznych Warsztatów Terapii Zajęciowej;
- ✓ Centrum Integracji Społecznej w Jacni oraz Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rejowcu przeprowadzając spotkania w ramach poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej dla ich podopiecznych;
- ✓ Fundacją Homo Faber w Lublinie poprzez realizację zajęć dla cudzoziemców nt. poradnictwa zawodowego;
- ✓ Centrum Aktywizacji Zatrudnienia „Victoria” w Białej Podlaskiej poprzez udział w spotkaniu nt. rozwiązywania problemu bezrobocia;
- ✓ Szkołami ponadgimnazjalnymi i wyższymi oraz OHP promując poradnictwo zawodowe na stoiskach informacyjnych WUP na Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, na Targach Pracy i Edukacji w Radzynie Podlaskim, zorganizowanych przez PUP, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, Młodzieżowe Centrum Kariery OHP z Radzyna Podlaskiego oraz Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP z Białej Podlaskiej, na Targach Pracy i Edukacji w Międzyrzecu Podlaskim zorganizowanych przez Młodzieżowe Centrum Kariery OHP z Międzyrzecza Podlaskiego oraz Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP z Białej Podlaskiej, na Targach Pracy zorganizowanych przez OHP oraz Centrum Nauki i Biznesu ŻAK, gdzie przeprowadzili zajęcia „Pewnym krokiem do kariery”, na Targach Pracy Politechniki Lubelskiej „Inżynier na rynku pracy”, na Studenckich Targach Pracy i Praktyk Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, na których przeprowadzili spotkanie informacyjne „Czas na przedsiębiorczość” oraz warsztaty z tematyki kreatywności i motywacji; w Dniu Kariery 2016 zorganizowanym przez MUP w Lublinie i Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, gdzie przeprowadzili warsztat „Własna firma za i przeciw” oraz „Warsztat kreatywności”;

Warsztaty rozwijające kreatywność i twórcze myślenie

- ✓ Radiem eR z siedzibą w Lublinie poprzez podpisanie w dniu 4 maja 2016 r., Umowy o współpracy partnerskiej przy realizacji zadania „Społeczne Forum Pracodawców” oraz zaprezentowanie roli urzędów pracy na konferencji poświęconej możliwości wsparcia osadzonych oraz zatrudnienia ich i osób przebywających w zakładach karnych;
- ✓ Stowarzyszeniem Centrum Wolontariatu w Lublinie poprzez podpisanie w dniu 4 maja 2016 r., Umowy o współpracy partnerskiej przy realizacji zadania „Ku lepszej przyszłości. Integracja społeczna byłych więźniów z wykorzystaniem potencjału społeczności lokalnej”;
- ✓ Radą Terenową do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym Województwa Lubelskiego poprzez podpisanie w dniu 13 maja 2016 r. Porozumienia o współpracy w ramach Międzysektorowego Zespołu ds. Reintegracji Zawodowo-Społecznej Osób Opuszczających Zakłady Karne i Areszty Śledcze Miasta Biała Podlaska i Powiatu Bialskiego;
- ✓ Ośrodkiem Pomocy Postpenitencjarnej prowadzonym przez Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu w Lublinie poprzez realizację warsztatów dla wolontariuszy;
- ✓ Lokalnymi mediami promując przedsięwzięcia realizowane w ramach VIII OTK oraz udzielając wywiadów na temat dokumentów aplikacyjnych, rozmowy kwalifikacyjnej oraz Warsztatów wiedzy o rynku pracy;
- ✓ Lubelską Fundacją Rozwoju poprzez uczestnictwo doradców zawodowych w pracach grup roboczych w ramach realizacji projektu „Lubelskie partnerstwo na rzecz aktywizacji osób młodych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy”;
- ✓ Wojewódzką Radą Zatrudnienia opracowując informacje o nowych kierunkach kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych w województwie lubelskim (130 kierunków).

VIII Ogólnopolski Tydzień Kariery

„**Bądź autorem swojej kariery**” pod takim hasłem odbyła się ósma edycja Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery w dniach 17-21 października 2016 r. Doradcy zawodowi z WUP w Lublinie oraz Filii w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu aktywnie włączyli się w przedsięwzięcie, organizując m.in. warsztaty dla różnych grup odbiorców (uczniów studentów, słuchaczy szkół policealnych, młodzieży niepełnosprawnej, doradców zawodowych, nauczycieli, pracowników socjalnych), spotkania z przedstawicielami służb mundurowych, prezentacje zawodów medycznych i komputerowych, dni kariery.

W trakcie **Dnia Kariery** uczniowie mogli zbadać swoje predyspozycje zawodowe w specjalnie wydzielonej **Strefie Badań**, a następnie zinterpretować uzyskane wyniki w czasie indywidualnej konsultacji z doradcą zawodowym. Dla młodzieży zainteresowanej kształceniem się na kierunkach informatycznych i medycznych zorganizowano **zajęcia poświęcone zawodom medycznym i komputerowym**. Dużym

zainteresowaniem cieszyły się również **spotkania z przedstawicielami służb mundurowych** n.in. Policji, Służby Więziennej, Straży Granicznej, Straży Pożarnej, a także Eurolekcje, podczas których uczniowie uzyskali informacje na temat: pracy, studiów i wolontariatu. Przeprowadzono szereg warsztatów przygotowujących do poruszania się po rynku pracy, planowania ścieżki edukacyjnej, rozwijających kreatywność i twórcze myślenie. Zorganizowano również spotkania pod nazwą **Strefa Kariery** dla studentów i uczniów ostatnich klas LO, podczas których mieli oni możliwość zbadania predyspozycji zawodowych.

Dnia 19 października 2016 r. odbyło się również II Chełmskie Forum Doradztwa Zawodowego, na które została zaproszona Pani Małgorzata Sokół Dyrektor WUP w Lublinie. Głównym punktem spotkania było podpisanie [Listu intencyjnego na Rzecz Chełmskiego Klastra Poradnictwa Zawodowego](#). Celem Klastra będzie wspieranie wszelkich przedsięwzięć służących skutecznemu działaniu na rzecz przygotowania do funkcjonowania na rynku pracy, poprzez rozwój i wykorzystanie lokalnych zasobów poradnictwa zawodowego.

Opracowywanie i aktualizowanie informacji zawodowej

Do zadań Centrów, realizowanych w sposób ciągły należało również zbieranie, aktualizowanie i upowszechnianie informacji zawodowych m.in.: o zawodach, możliwościach zatrudnienia, kształcenia oraz uczestnictwa w szkoleniach. W 2016 r. pracownicy Centrów opracowali i aktualizowali następujące materiały informacyjne:

- ✓ informacje o możliwościach uczestnictwa w projektach szkoleniowych i dotyczących działalności gospodarczej, finansowanych ze środków EFS dla różnych grup odbiorców;
- ✓ aktualizacja wykazów [Szkół Zawodowych i Kwalifikacyjnych Kursów Zawodowych](#);
- ✓ informator „[Perspektywy pracy w Lublinie i w województwie lubelskim](#)”;
- ✓ opracowanie rozdziału „[Formy wsparcia pracodawcy](#)” w publikacji „[Niezbędnik Pracodawcy](#)”;
- ✓ artykuły o tematyce dotyczącej działalności Centrum w kolejnych wydaniach Biuletynu Informacyjnego WUP w Lublinie: „[Kierowca mechanik – zawód z przyszłością](#)”, „[OTK-Przystanek Kariera](#)”, „[Wzrost znaczenia agencji zatrudnienia](#)”, „[Może Cię zainteresować](#)”, „[Szkolenia kadry publicznych służb zatrudnienia](#)”, „[Chełmski klaster](#)”; „[Savoir vivre w poszukiwaniu pracy](#)”;
- ✓ aktualizacja broszury „[Bądź sobie szefem](#)” dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą, poradnika „[7 dni poszukiwania pracy](#)”, ulotek informacyjnych w zakresie poszukiwania pracy;
- ✓ opracowanie wirtualnej przestrzeni [Zasobów Informacji Zawodowych](#) – zbioru przydatnych i ciekawych informacji online, które pogrupowane są w 12 obszarach tematycznych.

Powyższe materiały są dostępne na stronie internetowej WUP w Lublinie: wuplublin.praca.gov.pl

Realizacja zadań w zakresie prowadzenia rejestrów agencji zatrudnienia (KRAZ) i instytucji szkoleniowych (RIS)

Od 1 sierpnia 2015 r. obsługa Rejestru Podmiotów Prowadzących Agencje Zatrudnienia (KRAZ) oraz Rejestru Instytucji Szkoleniowych (RIS) prowadzona jest w nowym Systemie Teleinformatycznym Obsługi Rejestrów PSZ – STOR: www.stor.praca.gov.pl.

Krajowy Rejestr Agencji Zatrudnienia - od dnia 1 listopada 2005 r. na mocy przepisów ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 164, poz. 1366), z upoważnienia Marszałka Województwa Lubelskiego, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Lublinie realizuje również zadanie prowadzenia rejestru agencji zatrudnienia i wydawania certyfikatów o dokonaniu wpisu do ww rejestru. Uzyskanie certyfikatu i wywiązywanie się z obowiązków ustawowych jest potwierdzeniem prawidłowości funkcjonowania agencji zatrudnienia w zakresie: pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego, pracy tymczasowej.

W dniu 31 grudnia 2016 r. **rejestr zawierał 241** (o 48 więcej niż w końcu 2015 r.) podmioty prowadzące od jednego do czterech rodzajów usług, w tym **5 podmiotów nieaktywnych**, które zgłosiły zawieszenie działalności.

W ciągu 2016 roku:

- ✓ zarejestrowano 74 agencje zatrudnienia - o 22 więcej niż rok wcześniej,
- ✓ wykreślono 27, tj. o 11 więcej niż w 2015 r.,
- ✓ przeprowadzono 22 kontrole agencji zatrudnienia (z udziałem pracowników z Filii WUP: w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu) w zakresie spełniania warunków wymaganych do wykonywania działalności,
- ✓ kontynuowano współpracę z Okręgowym Inspektoratem Pracy w Lublinie oraz z placówkami Straży Granicznej, w zakresie udostępniania informacji o podmiotach wpisanych do rejestru, wszczynania postępowań administracyjnych o wykreślenie z rejestru oraz podejmowania czynności kontrolnych,
- ✓ w dniu 17 listopada 2016 r. w Urszulinie, w ramach konferencji zorganizowanej przez Państwową Inspekcję Pracy – Okręgowy Inspektorat Pracy w Lublinie nt. „Rola organów kontrolnych w kształtowaniu lokalnego rynku pracy”, pracownik Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej przedstawił temat: „Współdziałanie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie z Państwową Inspekcją Pracy i Strażą Graniczną w zakresie przestrzegania przepisów regulujących działalność agencji zatrudnienia”,
- ✓ opracowano zestawienie zbiorcze dla MPiPS oraz raport pt. „Działalność agencji zatrudnienia zarejestrowanych w województwie lubelskim - na podstawie informacji o działalności za 2015 r.”, dostępny na stronie internetowej WUP w Lublinie: wuplublin.praca.gov.pl. ponadto na stronie internetowej WUP w Lublinie zamieszczono komunikat przestrzegający przed firmą Rejestr Krajowych Agencji Pracy Sp. z o.o., która wysyłała do podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia informację o możliwości odpłatnego wpisania się do prowadzonego przez tę spółkę rejestru, podszywając się tym samym pod Krajowy Rejestr Agencji Zatrudnienia, w celu wyłudzenia opłaty za aktualizowanie informacji

Rejestr Instytucji Szkoleniowych to jedno z narzędzi rynku pracy mających wpływ na upowszechnienie, zwiększenie dostępności i poprawę jakości usług szkoleniowych. RIS powstał w 2004 r. na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016r. poz. 645, z późn. zm). Instytucja szkoleniowa zainteresowana prowadzeniem szkoleń dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy z wykorzystaniem środków publicznych jest zobowiązana do wpisania się do Rejestru Instytucji Szkoleniowych, prowadzonego przez wojewódzki urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę instytucji szkoleniowej.

Wniosek o wpis zawiera:

- ✓ dane kontaktowe instytucji szkoleniowej,
- ✓ dane ogólne tj. informacja czy dana instytucja jest publiczna czy niepubliczna, forma organizacyjna, rok powstania instytucji szkoleniowej, posiadanie akredytacji lub innego certyfikatu jakości, wpis do ewidencji prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego,
- ✓ tematykę prowadzonego kształcenia,

- ✓ informacje o kadrze dydaktycznej,
- ✓ opis bazy lokalowej, jej wyposażenia oraz informację o współpracy z pracodawcami,
- ✓ informacje o prowadzeniu oceny jakości szkoleń,
- ✓ informacje o liczbie uczestników objętych szkoleniem i przygotowaniem zawodowym dorosłych,
- ✓ informacje o udzielonej nieodpłatnie pomocy polegającej na informowaniu o sytuacji na rynku pracy i zapotrzebowaniu na kwalifikacje uczestników i absolwentów szkoleń lub przygotowania zawodowego dorosłych.

Na początku 2016 r. przeprowadzono aktualizację danych instytucji szkoleniowych. Wnioski „Aktualizacja danych” złożyło 560 instytucji. Z powodu niepowiadomienia WUP w Lublinie o kontynuowaniu działalności szkoleniowej w kolejnym roku kalendarzowym 146 instytucji zostało wykreślonych z RIS (o 30 więcej niż rok wcześniej). W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. wpis do rejestru uzyskało 105 instytucji szkoleniowych, o 51 mniej niż w 2015 r., na wnioski instytucji wykreślono 12, z kolei 5 instytucji złożyło wnioski o nadanie im statusu „nieaktywna,” 2 instytucje szkoleniowe złożyły wniosek o nadanie statusu „aktywna.”

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku w województwie lubelskim do Rejestru Instytucji Szkoleniowych wpisane były 654 instytucje (799 wraz z oddziałami i filiami). Na podstawie informacji o działalności instytucji szkoleniowych z województwa lubelskiego za 2015 rok, opracowano raport „Instytucje szkoleniowe i ich oferta – raport za rok 2015”, który został zamieszczony na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie: wuplublin.praca.gov.pl. Ponadto na stronie internetowej WUP w Lublinie zamieszczono komunikat przestrzegający przed firmą Rejestr Krajowych Podmiotów Szkoleniowych Sp. z o.o., która wysyłała do podmiotów prowadzących instytucje szkoleniowe informację o możliwości odpłatnego wpisania się do prowadzonego przez tę spółkę rejestru, podszywając się tym samym pod Rejestr Instytucji Szkoleniowych, w celu wyłudzenia opłaty za aktualizowanie informacji.

3.8. Pośrednictwo Pracy – Europejskie Służby Zatrudnienia (EURES)

Z dniem przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, polskie służby zatrudnienia dołączyły do Europejskiej Sieci Pośrednictwa Pracy, zwanej EURES (EUROpean Employment Services). Jest to sieć współpracy Publicznych Służb Zatrudnienia oraz innych organizacji regionalnych, krajowych i międzynarodowych, działających w obszarze zatrudnienia w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Głównym celem sieci jest ułatwienie mieszkańcom EOG podejmowania pracy poza krajem zamieszkania, oraz wspomagania pracodawców w poszukiwaniu pracowników z terenu całego EOG.

Działania z zakresu EURES w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Lublinie realizowane są przez trzech doradców EURES.

W 2016 roku do doradców w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Lublinie wpłynęło 812 ofert pracy na ogólną liczbę 5107 stanowisk dla Polaków poszukujących pracy za granicą. 496 spośród tych ofert, to propozycje zatrudnienia w Niemczech. Liczba ta stanowi ponad 61% wszystkich ofert pracy zarejestrowanych w Wojewódzkich Urzędach Pracy.

W omawianym czasie Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie otrzymał oferty zatrudnienia za granicą w następujących zawodach (skierowane zarówno do kobiet jak i mężczyzn):

- ✓ **Austria:** elektryk; tokarz, ślusarz narzędziowy, spawacz, kelner, pracownik produkcji przy montażu, operator maszyn, operator dźwigu, operator CNC, murarz, monter rusztowań, tapicer, kierowca samochodu ciężarowego, monter fasad szklanych, koordynator projektu unijnego;
- ✓ **Belgia:** pomoc domowa, tynkarz, technik dentystyczny, blacharz samochodowy, technik elektryk, operator produkcji, pracownik produkcji, rzeźnik-wykrawacz, stolarz, manager na farmie świń, pracownik na farmie świń, konserwator suwnicy, operator maszyn, operator CNC, spawacz półautomatem, piekarz, operator maszyny klejącej, operator maszyny do produkcji opakowań, operator CNC, mechanik samochodów ciężarowych, konserwator maszyn, konserwator części, cukiernik, elektryk przemysłowy;
- ✓ **Czechy:** kierowca C+E, pracownik montażu, szwaczka, operator maszyn, kierowca autobusu, doradca klienta, monter wiązek elektrycznych, spawacz, ślusarz, pracownik produkcji, operator wózka widłowego, lekarz (internista, ogólny, psychiatra, fizjoterapeuta), pielęgniarka, zaopatrzeniowiec, sprzedawca instrumentów finansowych, obsługa klienta, pracownik serwisu, operator wyłaczarki, operator wtryskarki, operator autoklawu, ustawiacz maszyn, specjalista ds. testowania, technik automatycznej inspekcji optycznej, inżynier mechanik, pracownik serwisu, inżynier mechanik, stomatolog, ustawiacz maszyn, magazynier, lakiernik samochodowy, murarz;
- ✓ **Chorwacja:** spawacz gazowy, spawacz TIG, monter rur, hydraulik, monter centralnego ogrzewania;
- ✓ **Estonia:** pracownik obróbki metalu;
- ✓ **Finlandia:** spawacz MAG, przedstawiciel handlowy, UX Designer, konstruktor statków, Java Developer, zbrojarz, programista Java, Front end Developer;
- ✓ **Hiszpania:** animator, kucharz, kelner, sprzętaczką, lekarz anestezjolog, kierowca C+E, animatorzy;
- ✓ **Holandia:** pracownik szklarni, praca przy uprawie i zbiorze pieczarek, pracownik do sadzenia i zbioru sałaty, cieśla szalunkowy, elektromonter, , programista, obsługa maszyn do pakowania, pracownik przy porach, brygadzysta, kierowca C+E, animatorzy, asystent produkcji, dział zamówień, pakowacz drobiu, cieśla szalunkowy, hydraulik, pracownik na produkcji mięsa, rzeźnik, jeliciarz, pomocnik na lotnisku, spawacz TIG, dekarz, stolarz, praca przy kapuście, obróbka selera korzeniowego, pracownik produkcji, pracownik do uprawy kwiatów, operator wózka widłowego, kierowca traktora, hodowla pieczarek, dekarz, osoba do sprzątnięcia kempingu;
- ✓ **Irlandia:** florystka, pracownik do sprzedaży rezerwacji, rozbieracz/wykrawacz, cieśla szalunkowy, operator pompy do betonu, monter instalacji wentylacyjnych, blacharz samochodowy, malarz natryskowy, brygadzysta, cieśla budowlany, opiekun w domu opieki, pracownik farmy mlecznej, monter linii produkcyjnej;
- ✓ **Islandia:** opiekun, mechanik samochodowy, hydraulik;

- ✓ **Litwa:** manager ds. rozwoju, pracownik drogowy, kucharz, barman, steward, pomoc kuchenna, pokojówka, kelner;
- ✓ **Malta:** pracownik drukarni;
- ✓ **Niemcy:** kelner, stolarz, pracownik produkcji, sprzedawca, spawacz MIG, MAG, WIG, monter sieci gazowej, opiekun osób starszych, monter podłóg, parkieciarz, elektryk, pielęgniarz, kierowca C+E, monter instalacji grzewczych, monter instalacji sanitarnych, monter szaf sterowniczych, ślusarz narzędziowy, operator wózka widłowego, serwisant elektroniki, elektryk, monter linii napowietrznych, kucharz, monter instalacji elektrycznych, mechatronik, magazynier, operator maszyn CNC, pomocnik elektryka, malarz, elektroinstalator, monter konstrukcji stalowych, frezer, rzeźnik, pracownik banku, technik automatyk, operator dźwigu, hotelarz, kosztorysant, psychiatra, lekarze różnych specjalności, programista JAVA, pracownik restauracji, operator urządzeń do formowania włókna szklanego, operator maszyn w przemyśle tworzyw sztucznych, pomocnik malarza, inżynier sprzedaży, elektrotechnik, betoniarz, kierownik polskiej kadry pracowników, lakiernik, fryzjer, nauczyciel języka niemieckiego, pracownik restauracji, pokojówka, recepcjonista, dekarz, sprzątaczką, pomoc kuchenna, kosmetyczka, fizjoterapeuta, portier, boy hotelowy, mechanik, konserwator, pracownik administracyjny, kierowca wywrotki, brukarz, pracownik call centre, introligator, pracownik obsługi druku cyfrowego, komisjoner, pomocnik pakowacza, pracownik do usuwania odpadów, pomocnik przy przeprowadzkach, monter szaf sterowniczych, murarz, mechanik konstrukcyjny, pomocnik w dziale obróbki tworzyw sztucznych, obróbka metalu, pracownik do zbioru owoców, asystent osoby niepełnosprawnej, piekarz, tapicer meblowy, pracownik budowlany, operator maszyn budowlanych, spawacz, planista, wulkanizator, kreślarz, kierownik budowy, monter urządzeń sportowych, junior account manager, ogrodnik, pracownik gospodarczy, dostawca, optyk, załadowca na magazynie, mechanik samochodowy, monter płyt kartonowo – gipsowych, sortowacz paczek, automatyk, pracownik do montażu rurociągów, monter instalacji grzewczych, barman, pracownik do analizy danych statystycznych, kierowca autobusu, monter rusztowań, pracownik służb czyszczących, monter systemów zabezpieczeń, leśnik, inżynier systemów, brygadzysta HVAC, kreślarz, projektant sieci ciepłych, monter okien, pracownicy przy budowie dróg, polernik, piaskarz, lakiernik proszkowy, pomoc domowa, cieśla, glazurnik, malarz przemysłowy, asystentka zarządu, mechanik samochodowy, hydraulik, operator koparki, asystentka stomatologiczna, zbrojarz, monter barier ochronnych, spedytor, dyspozytor, starszy inżynier systemów, kierowca ciągnika elektrycznego, asystent architekta, projektant sieci ciepłych, pracownik przy budowie dróg;
- ✓ **Norwegia:** inżynier narzędziowy, szkutnik GRP, specjalista ładunkowy, profesor nadzwyczajny w dziedzinie biotechnologii, szef kuchni, nauczyciel informatyki, sprzątaczką, monter wentylacji, monter rusztowań, geodeta, stolarz, pracownik produkcji, cieśla szalunkowy, monter sieci telekomunikacyjnych, pracownik na farmie mlecznej, glazurnik, blacharz, kierowca autobusu;
- ✓ **Słowacja:** szwacz, personel medyczny, szlifierz;
- ✓ **Słowenia:** spawacz MAG, blacharz;
- ✓ **Szwajcaria:** kucharz;
- ✓ **Szwecja:** konsultant IT, inżynier mechanik, blacharz, mechanik samochodowy, fryzjer, mechanik autobusów, manager projektu, inżynier ds. rozwoju, piekarz, operator CNC, spawacz, pracownik szklarni, robotnik leśny, lakiernik samochodowy, rzeźnik, pracownik do montażu podłóg, zbrojarz;

- ✓ **Wielka Brytania:** pracownik magazynu, pracownik produkcji, spawacz, pielęgniarka, opiekun osób starszych, fabrykator, operator maszyn wycinających, drukarz, szwaczka, agent przedsprzedażowy, kierowca C+E, pracownik do prac polowych, osoba do pakowania owoców i warzyw, mechanik agregatów prądotwórczych, elektryk;
- ✓ **Włochy:** animator, choreograf, recepcjonista.

W dniu 18 marca 2016 roku odbyła się kolejna edycja **Targów Pracy** organizowanych przez Targi Lublin S.A. we współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Lublinie. Zwiedzający mieli okazję zapoznać się z ofertami regionalnych pracodawców, urzędów pracy, biur pośrednictwa pracy, agencji zatrudnienia, firm doradztwa personalnego oraz instytucji sektora finansów publicznych. Dużym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty „**Czas na przedsiębiorczość**” i „**Pewnym krokiem do Kariery**” przeprowadzone przez pracowników Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie. Patronat honorowy nad Targami Pracy objął Marszałek Województwa Lubelskiego. Imprezą towarzyszącą Targom Pracy były X Targi Edukacyjne, gdzie swą ofertę prezentowały szkoły wyższe oraz ponadgimnazjalne z terenu Lublina i innych miast Polski.

W kwietniu 2016 roku kadra Eures z WUP w Lublinie zorganizowała **konferencję** dla pracodawców – „**Krajowy Fundusz Szkoleniowy – czy to jedyna szansa na rozwój firmy? Oferta dla pracodawców**”.

W czerwcu 2016 roku zorganizowano **2-dniowe szkolenie** dla regionalnej kadry EURES „**Praca z klientem odmiennym kulturowo, ze szczególnym uwzględnieniem kultury arabskiej**”.

W 2016 roku usługi sieci EURES promowane były poprzez udział kadry Eures podczas różnego rodzaju inicjatyw i targów pracy organizowanych w regionie przez Powiatowe Urzędy Pracy w: Kraśniku, Łukowie, Świdniku, Puławach, Dęblinie, Miejski Urząd Pracy w Lublinie, a także organizowanych przez uczelnie wyższe: Politechnikę Lubelską, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Przyrodniczy, Wyższą Szkołę Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie.

Podczas wspomnianych wydarzeń doradcy EURES udzielali informacji nt. warunków życia i pracy w krajach UE/EOG, możliwości zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz świadczeń z tytułu bezrobocia, a także promowali oferty pracy w krajach UE/EOG. Przedstawili też prezentacje nt. międzynarodowego pośrednictwa pracy, usług Eures oraz bezpiecznych wyjazdów za granicę.

Z uwagi na specyfikę działania pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES – polegającą na przekazywaniu CV, poprzez doradców EURES z terenu UE bezpośrednio do zainteresowanych pracodawców zagranicznych, brak jest możliwości monitorowania efektów podejmowanych działań. Jedyne informacje zwrotne o pomyślnym przebiegu rekrutacji pochodzą od osób zgłaszających się do WUP z własnej inicjatywy.

3.9. Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie bezrobocia

W dniu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej wojewódzkie urzędy pracy otrzymały nowe zadania związane z *systemem zabezpieczenia społecznego*. Obecnie wojewódzkie urzędy pracy pełnią funkcję instytucji właściwej, do której kompetencji należy koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego w przedmiocie zabezpieczenia z tytułu bezrobocia.

Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego odbywa się na zasadzie:

- ✓ Sumowania okresów zatrudnienia i okresów ubezpieczenia dla uzyskania uprawnień do świadczeń z tytułu bezrobocia (dokument przenośny U1, SED U002 i U017),
- ✓ Eksportu świadczeń w trakcie poszukiwania pracy w innym państwie członkowskim z zachowaniem prawa do zasiłku dla bezrobotnych przez okres od trzech do sześciu miesięcy (dokument przenośny U2 i SED U008).

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, działając z upoważnienia Marszałka Województwa Lubelskiego, realizuje powyższe zadania od dnia 01.05.2004 r. W okresie od dnia 01.01.2016r. do dnia 31.12.2016r. tutejszy Urząd wydał **3 dokumenty przenośne U2** dla osób wyjeżdżających z Polski w celu poszukiwania pracy, które przez okres od trzech do sześciu miesięcy będą mogły pobierać przyznany w Rzeczypospolitej Polskiej zasiłek dla bezrobotnych.

Do tutejszego urzędu wpłynęło **380 dokumentów przenośnych U2** dla osób, które przyjechały do Polski w celu poszukiwania pracy i transferowały do Polski swoje zasiłki z państw członkowskich UE/EOG lub Szwajcarii.

W wyżej wymienionym okresie Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie wydał **139 dokumentów U1/U002** potwierdzających okresy zatrudnienia, ubezpieczenia lub pracy na własny rachunek na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osobom ubiegającym się o świadczenia z tytułu bezrobocia w innych państwach członkowskich UE/EOG lub Szwajcarii.

Przepisy koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego umożliwiają przyznanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych obywatelom polskim, którzy zamieszkują lub powracają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z uwzględnieniem okresu zatrudnienia w krajach UE/EOG lub Szwajcarii. Decyzje w tym przedmiocie wydaje marszałek województwa, natomiast podjęcie wypłaty lub wydanie decyzji w sprawie utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych należy do zadań starosty. W okresie od dnia 01.01.2016 r. do dnia 31.12.2016 r. Marszałek Województwa Lubelskiego wydał **618 decyzji w przedmiocie przyznania prawa do zasiłku** dla bezrobotnych z uwzględnieniem okresu zatrudnienia w innym państwie członkowskim, z tego **171 decyzji odmownych** zaś **10 postępowań w sprawie przyznania prawa do zasiłku umorzono**.

W tym samym czasie do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie wpłynęło **636 dokumentów E-301/PDU1/SED U002/SED U017**.

3.10. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Wydział Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie realizuje zadania na podstawie ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (tj. Dz.U. z 2016 r., poz.1256).

Mocą ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r., przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz.1241 z późn. zm.) z dniem 01 stycznia 2012 r. zadania powyższej ustawy przejęli marszałkowie województw. W imieniu Marszałka Województwa Lubelskiego zadania te wykonuje Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie, przy pomocy utworzonego w tym celu Wydziału Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Zespołu Obsługi Księgowo – Kasowej FGŚP usytuowanego w Wydziale Finansowym WUP.

Ustawowymi zadaniami realizowanymi przez FGŚP są:

- ✓ wypłata świadczeń pracowniczych niezaspokojonych przez niewypłacalnych pracodawców;
- ✓ windykacja wypłaconych świadczeń.

Ze względu na charakter realizowanych zadań, klientami FGŚP są niewypłacalni pracodawcy a także ich pracownicy (obecni lub byli). Instytucjami, z którymi Wydział FGŚP współpracuje podczas realizacji zadań, są przede wszystkim sądy powszechne oraz sądowe organy egzekucyjne.

Warunkiem wypłaty świadczeń pracowniczych ze środków FGŚP jest zaistnienie w stosunku do pracodawcy – niewypłacalności w rozumieniu ustawy o ochronie roszczeń (...), dlatego też skala wypłat świadczeń, zarówno w ujęciu ilościowym jak i wartościowym, uzależniona jest od kondycji ekonomicznej podmiotów gospodarczych usytuowanych w poszczególnych województwach.

O środki na wypłatę świadczeń pracowniczych może wystąpić niewypłacalny pracodawca, składając wykazy niezaspokojonych roszczeń: zbiorczy lub uzupełniający. Jeżeli niewypłacalny pracodawca tego nie uczyni w ustawowo określonym terminie, o wypłatę świadczeń wystąpić może wnioskodawca indywidualny.

W 2016 r. do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie wpłynęło **17 wykazów oraz 115 wniosków indywidualnych**. Wypłacono świadczenia wskazane w 17 wykazach i 75 wnioskach, które dotyczyły należności pracowniczych niezaspokojonych przez 23 niewypłacalnych pracodawców. Najczęstszą przyczyną odmowy wypłat świadczeń był brak ustawowej niewypłacalności pracodawcy.

W ciągu ubiegłego roku **wypłacono kwotę 3 268 507,08 zł**, zaspokajając tym samym należności pracownicze **290 osób**. Kwota wypłaconych w 2016 roku świadczeń pracowniczych utrzymuje się na poziomie wypłat dokonanych w roku 2015 i wykazuje lekką tendencję wzrostu.

Prawie 88% wypłaconej kwoty stanowiły świadczenia wskazane w wykazach złożonych przez niewypłacalnych pracodawców, o wypłatę pozostałych świadczeń wystąpili wnioskodawcy indywidualni. Najczęściej wypłata niezaspokojonych roszczeń pracowniczych była dokonywana w sytuacji, gdy w stosunku do pracodawcy ogłoszona została upadłość

obejmująca likwidację majątku lub też wniosek o ogłoszenie upadłości został przez sąd oddalony z powodu braku majątku na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego.

Drugim zadaniem FGŚP wynikającym z ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy jest dochodzenie zwrotu wypłaconych świadczeń. Windykacja prowadzona jest z majątku niewypłacalnych pracodawców, ich następców prawnych lub też osób trzecich, odpowiedzialnych za długi niewypłacalnych pracodawców. Jest to proces skomplikowany, długotrwały i nie zawsze skuteczny. Z natury rzeczy, windykacja FGŚP może zostać wszczęta po wypłacie świadczeń, co oznacza, że od samego początku dotyczy ona przedsiębiorcy niewypłacalnego.

Skuteczność windykacji zależy przede wszystkim od realnej wartości posiadanego przez dłużnika majątku, możliwości jego zbycia oraz stopnia zabezpieczenia rzeczowego ustanowionego wcześniej na tymże majątku przez innych niż Fundusz wierzycieli.

W 2016 r. **zwindykowano** kwotę **2 729 050,40 zł**, przekraczając znacznie plan windykacji. Spłata należności stanowi efekt podjętych wcześniej działań prowadzonych zarówno w trakcie postępowań upadłościowych jak i egzekucyjnych. Przeważająca kwota spłaty pochodzi od dłużników będących w stanie upadłości i tendencja ta widoczna była także w latach ubiegłych.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych – WUP w Lublinie **posiadał 193 dłużników** Funduszu.

W 2016 r. **umorzone zostały** przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej - Dysponenta FGŚP, na podstawie ustawy z dnia 13.07.2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, należności Funduszu w kwocie **9 303 985,72 zł** przypadające **od 29 dłużników** Funduszu.

W stosunku do tych dłużników wyczerpane zostały wszelkie przewidziane prawem procedury windykacyjne a nieściągalność pozostałych do zapłaty należności nie budziła wątpliwości. Proces umorzenia nieściągalnych należności ma na celu bieżące urealnianie ogólnego stanu należności Funduszu.

Plan umorzeń należności FGŚP ustalony na 2016 r. został wykonany.

Ponadto, Wydział Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w 2016 r. realizował zadania ustawy z dnia 11 października 2013 r. **o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy** (Dz.U. z 2013 r., poz. 1291, z 2015 r. poz.150). Ustawa ta oferuje pomoc przedsiębiorcom borykającym się ze skutkami spowolnienia gospodarczego w następstwie wystąpienia czasowych ograniczeń wwozu towarów na terytoria innych krajów. Uregulowania prawne zawarte w ustawie pozwalają między innymi na sfinansowanie ze środków FGŚP części wynagrodzeń pracowników przedsiębiorcy, który w okresie 3 miesięcy przypadających po dniu 6 sierpnia 2014 roku zanotował co najmniej 15% spadek obrotów gospodarczych. Ustawa przewiduje wsparcie na ochronę miejsc pracy pracowników w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżenia wymiaru czasu pracy, przez maksymalny okres 6 miesięcy, w okresie 12 miesięcy od dnia podpisania umowy o dofinansowanie.

W ubiegłym roku z pomocy **skorzystał 1 przedsiębiorca** z województwa lubelskiego, który wystąpił o dofinansowanie **wynagrodzeń 38 pracowników** objętych obniżonym wymiarem czasu pracy. W wyniku realizacji 3 wykazów **wypłacono kwotę 125 671,45 zł**.

Podsumowanie

Z analizy danych zawartych w niniejszym dokumencie wynika, iż od 2014 roku do chwili obecnej mamy do czynienia z systematyczną poprawą sytuacji na rynku pracy i spadkiem liczby osób bez zatrudnienia. W końcu 2016 roku liczba bezrobotnych w województwie lubelskim wyniosła 95596 osób, czyli w skali roku spadek wyniósł 12299 osób (tj. o 11,4%). W 2017 roku przewidywany jest dalszy spadek bezrobocia i pierwsze dane jakimi dysponuje Wojewódzki Urząd pracy w Lublinie potwierdzają te prognozy. **W marcu 2017 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych** w województwie lubelskim **wyniosła 94998 osób i była niższa o 4158 osób (tj. o 4,2%)** w porównaniu z lutym 2017 roku i o 15318 osób (tj. o 13,9%) niższa niż w marcu 2016 roku.

Region nasz pod względem liczby zarejestrowanych bezrobotnych plasuje się na 6. pozycji wśród innych województw (patrząc od największej liczby bezrobotnych).

O zachodzących zmianach jakie nieustannie dokonują się na rynku pracy świadczy również kształtowanie się udziału bezrobotnych w populacji aktywnych zawodowo, czyli stopa bezrobocia. Poziom tego wskaźnika ściśle wiąże się z liczbą bezrobotnych. Gdy mamy do czynienia ze spadkiem rejestrujących się osób także stopa bezrobocia ulega spadkowi i odwrotnie – przy wzroście liczby bezrobotnych rośnie stopa bezrobocia. **W końcu 2016 roku stopa bezrobocia wyniosła 10,4% i była niższa** niż w końcu 2015 roku o 1,3 pkt procentowego. Jeżeli chodzi o powiaty to od lat najniższą stopę bezrobocia odnotowuje się w powiecie biłgorajskim, a najwyższą w powiecie włodawskim i chełmskim.

O poprawie sytuacji na rynku pracy nie świadczy tylko spadek zarejestrowanych bezrobotnych czy stopy bezrobocia, ale także zauważalny znaczny wzrost liczby ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców do powiatowych urzędów pracy. **W 2016 roku odnotowano 65495 ofert zatrudnienia, tj. o 16,5% więcej** niż w 2015 roku.

Wykonując analizę nie sposób nie wspomnieć o tym, że bez aktywnej i przede wszystkim efektywnej pomocy osobom pozostającym bez zatrudnienia, ze strony Miejskiego i Powiatowych Urzędów Pracy, nie byłaby możliwa poprawa sytuacji na rynku pracy. Świadczą o tym informacje umieszczone w publikacji Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, pn. *„Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w roku 2015”*. Z danych zawartych w ww. dokumencie wynika, iż województwo lubelskie wśród wszystkich województw uzyskało **najwyższą efektywność zatrudnieniową dla aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu – 80,99%**, w skali kraju efektywność zatrudnieniowa wyniosła 75,89%.

Poza tym nasze województwo:

- zajmuje **1 miejsce** wśród 16 województw pod względem **efektywności zatrudnieniowej po robotach publicznych** (86,79%);
- zajmuje **2 miejsce** wśród 16 województw pod względem **efektywności zatrudnieniowej po refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy** (87,15%);
- zajmuje **3 miejsce** wśród 16 województw pod względem **efektywności zatrudnieniowej po szkoleniach** (52,71%);
- zajmuje **6 miejsce** wśród 16 województw pod względem **efektywności zatrudnieniowej po stażach** (84,57%).

Warto w tym miejscu wspomnieć także o tym, iż województwo lubelskie **osiągnęło najniższą efektywność kosztową dla aktywnych form przeciwdziałaniu bezrobociu – 10671,37 zł**, w skali kraju efektywność kosztowa wyniosła 12996,00 zł.

Mówiąc o zauważalnej zmianie na rynku pracy nie sposób pominąć informacji o znacznych środkach z Unii Europejskiej, które przyczyniły się do poprawy sytuacji na rynku pracy, jakie Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie otrzymał na współfinansowanie działań związanych z rynkiem pracy. Wiele realizowanych projektów miało na celu zwiększenie liczby zatrudnionych, podniesienie kwalifikacji osobom z niskim wykształceniem czy uruchomieniem nowych działalności gospodarczych. Dzięki oferowanym działaniom zwiększyła się mobilność zawodowa mieszkańców i ich zdolności w zakresie dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do wymogów rynku pracy.

Dość duży wpływ na obecną sytuację na rynku pracy miało również wprowadzenie nowych instrumentów wsparcia dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, zarówno będących powyżej 50. roku życia, jak i młodych do 30. roku życia. Pracodawcom natomiast umożliwiły obniżenie kosztów pracy dzięki dofinansowaniu zatrudniania bezrobotnych.

Już dziś pomimo zauważalnej poprawy na wojewódzkim i krajowym rynku pracy pracodawcy napotykać na coraz większe trudności ze znalezieniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach. Dlatego korzystnym rozwiązaniem w tej sytuacji może być krótkoterminowe zatrudnienie cudzoziemców. W przypadku województwa lubelskiego ok. 96% pracowników obcokrajowców stanowią obywatele Ukrainy. To oni zazwyczaj redukują braki pracownicze w gospodarstwach domowych, a także w sektorze budowlanym, rolniczym, transporcie i handlu. Cudzoziemcy zatrudniani w dobrze opłacanych zawodach stanowią jednak niewielki odsetek wśród pracujących, a zdecydowana większość to wykwalifikowani robotnicy i osoby wykonujące proste prace.

Na koniec należy dodać, iż w najbliższej przyszłości, w związku z coraz mniejszą liczbą osób w wieku produkcyjnym, a co za tym idzie starzejącym się społeczeństwem i migracją zarobkową Polaków, brak ludzi do pracy będzie się pogłębiał. Dlatego należy reagować i szukać nowych metod pomocy osobom szukającym zatrudnienia oraz pracodawcom borykającym się z problemem rekrutacji pracowników. Pomocne w zidentyfikowaniu problemów, z jakimi boryka się rynek pracy czy określeniu kierunków rozwoju mogą być badania rynku pracy.

Wychodząc naprzeciw potrzebom informacyjnym odnośnie kierunku rozwoju rynku pracy województwa lubelskiego, Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie zlecił badanie prognostyczne „Prognoza rozwoju rynku pracy województwa lubelskiego”. 31 ekspertów w regionie przewidywało przyszłą sytuację na rynku pracy do roku 2020. Na tej podstawie określone zostały branże z najwyższym potencjałem zatrudnieniowym województwa: sektor rolno-spożywczy; sektor usług outsourcingowych (zleczanych) oraz sektor informatyczny. W każdym z tych sektorów określone zostały też kluczowe kompetencje i kwalifikacje, na które prognozowano popyt.

Podsumowując, na systematyczną poprawę sytuacji na rynku pracy województwa lubelskiego ma wpływ wiele czynników, m.in. demografia, zmiany gospodarcze, edukacyjne czy realizacja projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, w których należy upatrywać szansy na większe możliwości rozwoju województwa. Nie bez znaczenia jest również upowszechnianie doradztwa zawodowego w regionie, jak również wzrost aktywności instytucji szkoleniowych, które obok sektora edukacji zwiększyły dostęp do aktywizacji zawodowej mieszkańców województwa lubelskiego.